

Med. my

coll. for

O. R. H. G. 932
2
a

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

33.654

REVERENDISSIMO,
AC
EMINENTISSIMO,
CELSISSIMOQUE
PRINCIPI, AC DOMINO,
DOMINO
MAXIMILIANO
FRIDERICO,

ARCHI - EPISCOPO COLONIENSI,
S. R. IMPERII PER ITALIAM ARCHI-
CANCELLARIO, ET PRINCIPI
ELECTORI, S. SEDIS APOSTOLICÆ
LEGATO NATO, EPISCOPO, ET
PRINCIPI MONASTERIENSI, WEST-
PHALIÆ, ET ANGARIÆ DUCI, BURG-
GRAVIO STROMBERGENSI, COMITI
INKÖNIGSEGG, ROTTENFELS, DOMINO
IN ODENKIRCHEN, BORCKENLOHE, WERTH,
AULENDORFF, ET STAUFFEN, &c. &c.

DOMINO NOSTRO
CLEMENTISSIMO.

REVERENDISSIMO,

EMMENTISSIMO,

GRACIOSISSIMO,

PRINCIPALI AC DOMINO,

DOMINO,

MAXIMIANO,

FRIDRICO,

ARCHIEPISCOPO GEMANO,

SA. ILLUSTRISSIMO AC MARITIMO,

CANTUARIENSIS ET BRITANNICAE

ECCLIAE, SACRAE THEOLOGICAE

LEGATIONIS, SACRAE APOSTOLICAE

PRINCIPALIS APOSTOLICAE PALATII,

PHILAE ET ALEXANDRIAE, SACRAE

GRACIAE, SACRAE THEOLOGICAE, SACRAE

INTELLIGENTIAE, SACRAE APOSTOLICAE

AC SACRAE THEOLOGICAE, SACRAE

DOMINO NOSTRO,

CELESTINO,

EMINENTISSIME,
AC
REVERENDISSIME
PRINCEPSELECTOR,
DOMINE,
D.CLEMENTISSIME!

Extra Controversiam est, illam
Historia Ecclesiastica par-
tem, quæ Sanctorum, aut Heroica pro
CHRISTI Fide Certamina, ac Victo-
rias, aut Vitas, in præclarissimis Vir-

3

tutum.

tutum diversarum Exercitiis transactas,
Posterorum memoriæ transcribit, haud me-
diocrem in Lectorum animis parere utilita-
tem, ut verè Dux vitæ, Lux consiliorum, Mo-
rum Magistra possit, ac debeat existimari.

Neque sacra hæc Exegetis utilita-
tem duntaxat Humano Generi confert, sed
etiam debitam DIVINÆ MAJESTATI
Reverentiam, Cultúmque conciliat: Illius
enim solius Virtute inceptum, perfectúm-
que credimus, quidquid in Sanctis admi-
ramur, & deprædicamus. DEO, ne-
cessum est, concinamus laudes, dum
legimus eliso; Inferorum conatus, fractos
impetus Tyrannorum, cupiditatum ar-
dorem restinctum, adversa fortiter to-
lerata, erecta tot gloriosa Virtutum om-
nigenarum Trophæa.

Hic

Hic continuus fuit, EMINENTIS-
SIME PRINCEPS, Hagiographorum
Sensus; hæc sacros Annales conscribendi
meta jam tum ab ipso nascentis Christia-
ni Cœtus exordio, ut luculenter satis in-
nuunt S. HIERON. ad HEDDIBIAM, quæst.
II., & S. AUGUST. L. 8., Confess. C. 7.
Hæc eadem majoris Gloriæ Divinæ spes
jam tum ante plura Secula provocavit
Divos MARCELLINUM, & LUDGERUM,
Tuum, EMINENTISSIME PRIN-
CEPS, primum in Episcopatu Monaste-
riensi Prædecessorem, ut Thaumaturgi
nostri Vitam, Virtutes, Prodigia, Cœ-
lesti ope perpetrata, literis consignarent.
Nec alius nobis animus est, EMINEN-
TISSIME PRINCEPS, dum ejusdem
S. Patroni nostri SWIBERTI Histo-
riam, Typis novis recusam exhibemus,
quàm,

quam, ut gloriosa Sancti hujus memoria, ac Cultus in Clientum suorum animis perseveret, DEOque nova identidem fiat, & nova Honoris accessio.

Porro, cui alteri Opusculum hoc rectius dedicandum venit, nisi **TIBI, EMINENTISSIME PRINCEPS**, cui **DEI Gratia** non solum Archi-Diœcesin Coloniensem regendam dedit, sed & Ecclesiam Monasteriensem, quam ante annos à Partu Virgineo mille, & quinquaginta idem **S. SWIBERTUS** sacræ Fidei lumine illustravit.

Accipere igitur gratiosissime digneris, **EMINENTISSIME PRINCEPS**, pium hoc Munusculum, quod sacro Pastoralis Pedo Tuo humillimè subjiciunt, qui

*qui pro diuturnâ Tua Vita, ac Re-
gimine felicissimo Cælum exorare nun-
quam desistent.*

HO C PLENO CORDE VOVENT

EMINENTIÆ TVÆ

*Humillimi ac devotissimi
Clientes,*

PRÆPOSITVS, DECANVS, ET
CANONICI CAPITVLARES
COLLEGIATÆ ECCLESIAE
SANCTI SVVIBERTI, FRISIÆ,
SAXONIAE, VVEST PHALIAE
PATRIS, CÆSARIS-INSVLAE
PATRONI

NOMINA
DD. PRÆLATORUM,
CANONICORUM, ET VICARIORUM
PENES ECCLESIAM WERDENSEM,
SEU
CÆSARIS INSULANAM
TEMPORE JUBILÆI
QUINQUAGENARII RESIDENTIUM.

1. PRÆPOSITUS: THEODORUS JOAN-
NES DE CASTELL, *Perillustris Ecclesiæ*
veteris ædis ad divum Paulum Monasteriũ
in Westphalia Canonicus Capitularis, &
Thesaurarius &c.

2. DECANUS, ET ARCHI-PRESBYTER: JOSE-
PHUS SWIBERTUS HYACINTUS
EDMUNDUS DE RUYS, *J. U. D.,*
Proto-Notarius Apostolicus, Sacri Palatii,
& Aulæ Lateranensis Comes, REVE-
RENDISSIMI, & EMINEN-
TISSIMI ARCHI-EPISCOPI,
ac PRINCIPIS ELECTORIS
COLONIENSIS &c *Consiliarius Inti-*
mus, hujus Collegiæ, nec non ad S. Bal-
binam in Rade Canonicus, &c.

JOSE-

3. JOSEPHUS CLEMENS MARIA
KAUKOL, *Canonicus Capitularis, &
Senior.*
4. WILHELMUS CONSTANTINUS
L. B. DE WIESENBERG, *J. U. L., &
Canonicus Capitularis.*
5. JOANNES FERDINANDUS ED-
MUNDUS L. B. DE ROCHOW, *J. U.
L., & Canonicus Capitularis.*
6. CASPARUS ANTONIUS SEIBERTZ,
Canonicus Capitularis.
7. HENRICUS JOSEPHUS XAVERIUS
HACKENBROICH, *Canonicus Capitul.*
8. MAXIMILIAN. EMANUEL THEO-
DORUS DE GRUBER. *Canonicus Capi-
tularis Presbyter.*
9. ENGELBERTUS LÖVENICH, *Ca-
nonicus Capitularis, & Pastor.*
10. ÆGIDIUS ANTONIUS JOSEPHUS
SCHMITZ, *Proto-Notarius Apostolicus,
Canonicus Capitularis Presbyter, & Scho-
lasticus.*
11. FERDINANDUS ANTONIUS CA-
ROLUS WERTHER, *REVEREN-
DISSIMI, ac EMINENTISSIMI
ARCHI-EPISCOPI, & PRINCIPIS
ELECTORIS COLONIENSIS &c. Con-
filiarius Ecclesiasticus, nec non Canonicus
Capitularis.*

12. VINCENTIUS JOSEPH. DE SCAMPAR, *J. U. L., ad S. Severinum Colonia, & hujus Collegiatæ Canonicus Capit.*
13. JOANNES JACOBUS WINDECK, *Canonicus Capitularis.*
14. BERNARDUS CHRISTIANUS WAHLERS, *Canonicus Capitularis.*
15. WOLFGANGUS CASPARUS JOSEPHUS MAPPIUS, *Canonicus Capitul.*
16. JOANNES ARNOLDUS JUNCKER, *Canonicus Capitularis Presbyter.*
17. ENGELBERTUS LÖVENICH, *Canonicus Residens.*
18. FRANCISCUS ANTON. SCHMITZ, *Canonicus Residens.*

DD. CANONICI NON RESIDENTES.

19. JOANNES HENRICUS JOSEPHUS DE REINER, *Canonicus.*
20. FRANCISCUS JOSEPHUS DAVID ALEXANDER HARRER, *Canonicus.*
21. JOANNES WERNERUS ENGELBERTUS NEUWIRTH, *Canonicus.*
22. FRANCISCUS SEBASTIANUS JOSEPHUS AB OTTEN, *Canonicus.*

DOMI-

DOMINI VICARII.

1. BERTRAMUS CONRADUS MO-
LANUS, *Rektor S. Mauritii.*
2. FRIDERICUS JOSEPHUS JACOBUS
SCHMITZ, *Rektor B. M. V.*
3. GERARDUS LÜTZENKIRCHEN,
Rektor SS. Nicolai, & Michaëlis.
4. JOANNES GERARD. CARDAUNS,
Rektor SS. Bartholomæi, & Lucæ.
5. BERNARDUS MATHIAS BEESEN,
Rektor Sanctissimi Rosarii B. M. V.
6. ANDREAS DRESEN, *Rektor SS. Joannis
Evangelistæ, Barbaræ, & Catharinæ.*
7. JOANNES BERNARDUS HENRI-
CUS DAHMEN, *Rektor SS. Annæ,
Thomæ, & Sebastiani.*

APPRO.

APPROBATIO.

Ad piam venerationem dulciticam S. SWI-
BERTI Episcopi, Fidei Catholicæ in
Germaniâ quondam ferventissimi Propagato-
ris, nunc Patroni Thaumaturgi, in Colle-
giatâ Ecclesiâ, ei dicatâ in Cæsaris - Insu-
lâ conservandam, promovendâque hæc mul-
torum sæculorum serie commendata, ejus
Virtutum, ac sanctæ Vitæ, Mortisque de-
scriptio, cum additis Pietatis Exercitiis de-
nuò imprimatur, salvâ Constitutioni Urbani
Pontificis VIII. debitâ Reverentiâ de Histo-
ricâ Fide Miraculorum. 9. Junii 1767.

J. GODEFR. KAUFFMANS,
S. T. D. Sigillifer major, Li-
brorum Censor ordinarius,
Canonicus S. Mariæ mpp.

SYNOP-

SYNOPSIS
CAPITUM
VITÆ
S. SWIBERTI
EPISCOPI.

*Prologus Marcellini ad D. Gregorium Traje-
ctensem Episcopum.* I

*CAP. I. De nobilitate parentum S. Swiberti, ac
præsagio suæ nativitat.* 7

CAP. II. Ut scholas visiterit. 11

CAP. III. Ut monasterium petierit. 12

CAP.

SYNOPSIS

- CAP. IV. *Ut revocatus à Monasterio per Sanctum Egbertum Archiepiscopum, factus sit Canonicus Eboracensis.* 15
- CAP. V. *Ut SS. Wilfridus Episcopus, & Wigbertus Presbyter, primi per Frisiam & inferiorem Saxoniam Christum prædicaverint.* 18
- CAP. VI. *Ut SS. Willibrordus & Swibertus, cum aliis decem Presbyteris ad Germaniam missi, prædicaverint Christi Fidem.* 19
- CAP. VII. *De Martyrio S. Wigberti, & constructione sanctæ Trajectensis Ecclesiæ.* 22
- CAP. VIII. *Ut S. Swibertus missus in carcerem ab Angelo fuerit liberatus.* 25
- CAP. IX. *Ut vicum Hagenstein ad Christum converterit S. Swibertus.* 27
- CAP. X. *SS. Swibertus & Willibrordus Episcopi consecrantur.* 32
- CAP. XI. *Ut S. Swibertus Episcopus Comitatum Teisterbandiæ converterit.* 35
- CAP. XII. *Ut S. Swibertus quendam submersum à morte excitaverit, & ferè vicum Duerstat ad fidem converterit.* 37
- CAP. XIII. *Ut S. Willibrordus Româ rediens, cum S. Swiberto per Frisiam prædicaverit.* 47
- CAP. XIV. *Ut sancti Socii & Presbyteri SS. Willibrordi & Swiberti in diversas Provincias missi, Christum prædicaverint.* 50

CAP.

CAPITUM.

- CAP. XV. *Ut S. Swibertus in Westphalia mulierem paralyticam sanaverit, & populum converterit.* 54
- CAP. XVI. *Ut S. Swibertus Episcopus in Bilteldia quendam à Peste squinantia vel angina liberarit.* 58
- CAP. XVII. *Ut quendam cæcum illuminarit.* 59
- CAP. XVIII. *Ut S. Swibertus in Brunswick quendam paralyticum signo sanctæ Crucis sanaverit.* 61
- CAP. XIX. *Ut Boructuaviorum magnam partem ad fidem perduxerit Christi.* 64
- CAP. XX. *Ut quendam dæmoniacum liberaverit, & cum multis baptizavit.* 65
- CAP. XXI. *De virtutibus & conversatione S. Swiberti.* 68
- CAP. XXII. *Ut S. Swibertus Coloniæ veniens, à præclarâ Principe Plectrude honorificè susceptus, duobus Miraculis coram eâ claraverit.* 70
- CAP. XXIII. *Ut S. Swibertus à Pipino Werdam impetrans, ibidem Monasterium construxerit.* 75
- CAP. XXIV. *Ut quendam in Werdâ à morte suscitaverit.* 77

);(

CAP.

SYNOPSIS

- CAP. XXV. *Ut S. Swibertus multos genti-
lium converterit, & Monasterium institue-
rit in Werdâ.* 79
- CAP. XXVI. *De Vitâ S. Willeici Confessoris,
Presbyteri sancti Swiberti Episcopi, & de
Miraculis per ipsum perpetratis Colonia.* 83
- CAP. XXVII. *De obitu S. Swiberti Episcopi.* 87
- CAP. XXVIII. *De sepulturâ S. Swiberti,
ac Miraculis quibusdam à Deo per ipsum
factis.* 91
- CAP. XXIX. *De Miraculis sanctissimi Swi-
berti Episcopi Werdensis & Confessoris.* 93
- CAP. XXX. *De curatione cæcorum Susati.* 98
- CAP. XXXI. *De quatuor viris morbo anginae
laborantibus.* 103
- CAP. XXXII. *De curatione Episcopi Colo-
niensis.* 103

EPISTOLA-

INDEX CAPITUM.

- CAP. VII. *De altero Satrapa Occone.* 132
- CAP. VIII. *De quodam Saxone leibaliter
sauciato in bello, & meritis S. Swiberti
sanato.* 134
- CAP. IX. *Ut S. Swibertus solemniter à S. Leo-
ne Papa sanctorum Confessorum catalogo sit
adscriptus.* 140
- CAP. X. *De miraculis S. Swiberti, ut pue-
rum submersum excitaverit.* 146
- CAP. XI. *De tribus fratribus, capsam S.
Swiberti spoliare volentibus.* 151
- CAP. XII. *De Clerico morbido curato à S. Swi-
berto Episcopo.* 153

PRO-

PROLOGUS
 MARCELLINI
 A.D
 D. GREGORIUM
 TRAJECTENSEM
 EPISCOPUM.

 *Enerabili & dilecto in Christo
 Domino & Patri D. Gregorio,
 sanctæ Trajectensis Ecclesie
 Episcopo & Frisonicæ gentis prædicatori
 eximio, Marcellinus presbyter, genti-
 lium prædicator inutilis, bonum, quod
 præstat omni bono. Multoties dudum
 exhortando pie monuisti me verbis &
 scriptis novissimè verò præcepisti* tuâ* Mihi.
 paternâ authoritate, beatissime Pater,
 quatenus conscriberem & in lucem pro-
 traherem sanctissima exordia nativitatís,
 ac magnifica gesta, sive virtutes & meri-
 torum præconia S. Swiberti Pontificis
 & egregii paganorum prædicatoris, ne
 tam magnifica & virtuosa opera tam
 gloriosi Patris obliviscantur, sed scriptis
 ea commendarem, ut ea agnoscat gene-
 ratio*

A

ratio

Obser-
va mi-
racu-
lum, &
cave
Sanctos
contem-
nere.

ratio altera patribus succedens, & in perpetuam maneat memoria, eod quod aeterna sapientia, dum viveret, excellentiam suae singularis vitae signis & prodigiis probavit, ac nunc secum regnare crebris miraculis quotidie in Werdam ad decus suae Ecclesiae & salutem suorum fidelium manifestat; ut tu ipse bene expertus es, ut mihi literatorie insinuasti, dum a Colonia Agrippinam Trajectum celeriter navigans, fere cum tuis apud Werdam naufragium passus fuisses, eod quod sine salutatione S. Swiberti festinanter praeterire proposuisti, quia arduum negotium Ecclesiae Trajectensis valde te urgebat. Moxque memor S. Swiberti, emisso voto DEO, ut ipsum visitares, periculum & naufragium protinus evasisti. Sed mirari non sufficio, gloriose Antistes, quod mihi tantum onus imponis, cum tui nominis tuaeque nobilitatis fama multis in locis magna dignaque memoratu habeatur. Quippe qui litterarum scientiam viges, & praepollente stylo rhetoriceque ornatu dictitare, floresque Sanctorum contexere & compilare consuevisti. Praeterea in conventu tuo Trajectensi tecum aliquot oratores & rhetores, ac diversis scientiis praeditos, me utique literatiores, magnificos habetis & regitis
magistros

magistros & doctores, qui elegantiori
 sermone melius & ornatius componerent
 gesta ipsius, quam ego: qui inveteratus
 dierum, cujus sensus jam hebetati &
 debilitati, ac vires corporis attenuatæ,
 & ferè consumptæ sunt; utpotè qui sexa-
 ginta quinque annis pro modulo meo in-
 desinenter prædicationibus & conversio-
 nibus paganorum insudavi: quinque ante
 pontificatum Sanctorum Willibrordi &
 Swiberti, & quadraginta tam sub
 sancto Willibrordo, quam sub sancto
 Swiberto, & decem & sex sub egregio
 Pontifice & martyre S. Bonifacio, præ-
 decessore tuo, & quatuor jam sub te, qui
 me Daventriam & ad paganam gentem
 Transsylvaniam cum dilecto confratre &
 patriota meo Leuino presbytero misisti,
 prædicaturum ipsis sanctum & terribile
 nomen Domini. Et quia pridem, ut
 prælibavi, creberrimâ tuâ exhortatio-
 ne, & solerti monitione tuorum aliquo-
 rum confratrum persæpè requisitus, ut
 conscriberem, procul dubio non teme-
 rariè recusavi vel dimisi, sed piè distuli
 propter pusillanimitatem & imbecillita-
 tem meam, ineptum me judicans ea con-
 scribere: tamen, quia nuper tuâ ponti-
 ficali auctoritate & diffinitione sive con-
 clusione Canonicorum Dominorum meo-

Marcel-
 linus &
 Lebui-
 nus
 Chri-
 stum
 annun-
 ciant
 Transi-
 sylvanis.

rum Conventus Trajectensis, à me specialiter eadem sanctissima gesta ipsius conscribi decrevisti, & mihi strictè præcepisti, ed quod à juventute meâ in Angliâ cum illo conversatus fui, & cum ipso & s. Willibrordo & cæteris Confratribus meis ex Angliâ in Germaniam navali evectione deveni & S. Swiberto ministravi, donec optimus Confrater noster Willeicus dignus sacerdos Dei, ipsi devotè servivit, & cum illo ad Boructuarios proficiscens, fideliter cum eo verbum vitæ ipsis prædicando evangelizavit, me manente & annunciante verbum salutis & vitæ gentibus & neophytis tuæ Diæcesis. Ideoque, ne inobediens & temerarius censear, tuis volens parere mandatis & petitionibus, tuisque & Confratrum tuorum Canonicorum Conventus Trajectensis precibus, & præcipuè meritis sanctissimi Confessoris & Pontificis Swiberti confusus, rejecto pudoris velamine, licet imperitia mea debortabatur, suadebat tamen charitatis virtus imperiosa, dicente Paulo: Charitas vincit
 Psal. 80. omnia. Spem ergo ad illum dirigens, qui dixit: Aperi os tuum, & ego adimplebo illud: Os meum aperui, & attraxi spiritum: quo non solùm, quæ de eodem S. Swiberto à veridicis audivi,
 sed

PROLOGUS.

sed & quibus interfui, & quæ oculis meis vidi, licet rudi ac plebejo sermone compilando, pauca de multis, tamen vera digna relatu, aptaque memoratu digessi de eo, ut plerique in conventu Trajectensium impræsentiarum feliciter militantes viderunt, & audierant. Quapropter peto, ut grammaticè me excusatum cum tuis habeas, orans, ne verborum nodositas, aut argumentosa loquacitas Deut. in præsentì legenda à disertò lectore requirantur: quia & nemo in templo Domini plantari prohibetur, & injustè me sentio, descripturum gesta tam magnifici Christi Pontificis regulis Donati subjacere, aut Aristotelicis parere argumentis: quoniam & argumentum seculare periit, ubi virgo Deum peperit, & sapientia hujus mundi stultitia est I. Cor. x apud Deum: qui utique errarent, si verba potiùs quàm res perpendere, & non magis virtutem rerum & gratiam sancti Spiritus spectare plauderent, quàm verborum phaleras pompasque sermonum. Quoniam quidem regnum cælorum non in eloquentiâ, sed in fide constare, & salutem sæculo non ab oratoribus, sed à piscatoribus nunciatam fuisse, fidelium neminem ambigere, aut ignorare credimus. Hæc igitur sunt, quæ de

eo conscripsi, dulcissime Pater & optime Pontifex, & sanctitati tuæ transmisi, ut tuâ auctoritate, si quidem iudicas dignum, rata & firma permaneant, atque, ad quoscunque venerint, pontificali tuo decreto roborata valeant: petens sincero corde, & humiliter efflagitans, ut ea, quæ rudi stylo de eo digessi & conscripsi more Evangelistarum, qui plano stylo Evangelia Christi conscripserunt, sanctitas tua corrigere, & urbaniori stylo cum tuis Canonicis, Dominis & Magistris meis, perlucidare dignetur, si placet & utile sit, nè efficiar blasphemantium & detrahentium magnorum magistrorum derisio; sed, ut Christus, qui est gemma Pontificum, & gloria sacerdotum, meritis sancti Swiberti magnificetur & glorificetur, qui est benedictus in secula seculorum.

VITA

VITA
S. SWIBERTI
EPISCOPI.

CAPUT I.

*De nobilitate parentum S. Swiberti, ac
præsagio suæ nativitatis.*

Tempore, quo sanctissimus Mar- I. Martii
tinus Papa & Martyr in Apo- Hic
stolicâ Romanorum Sede præ- Pontifex
sedeat, & universalem orthodoxæ fi- in Exilio
dei Ecclesiam feliciter gubernabat, ac mortuus
Constantinus sive Constans, qui Avo- est.
suo felici Heraclio Imperatori in Ro-
manorum Imperium successerat, im-
peraret, atque gloriosus & inclytus Os-
winus Rex, frater S. Oswaldi Regis &
Martyris, sceptrâ Regni Angliæ divinâ
providentiâ auspiciabiliter gubernaret,
scilicet anno à nativitate Domini sex- Anno
centesimo quadragesimo septimo, in 647.
Angliâ in Regno Nord-Humbrorum,
quod est ad aquilonarem Humbri
fluminis plagam, ubi gens habitabat
cum Rege suo, erat quidam Princeps,
Comes de Nortingram, Sigebertus no- Parentes S.
mine, ex spectabili Stemmâ, nati- Swi-
vitate excellentissimus, miles strenuus berti.

A 4

armis

*Pietas
Paren-
tum S.
Swi-
berti.*

armis & industrius, habens conjugem
quandam devotam & ingenuam fæ-
minam, nomine Bertam, ex nobilissimis
& splendidissimis Anglorum Principi-
bus propagatam: cujus Mater Ostri-
da; cujus Pater Edilredus; cujus Pater
Oftus; cujus Pater Eugistus; à quo
Britannia Anglia appellata est. Qui
cælibes conjuges, divinis præcincti
legibus, miræ virtutis fulserê insigniis,
Deum timebant, & præcepta ejus ob-
servabant; religiosis actibus, crebris
precibus, eleemosynarum actibus,
five charitatis & misericordiæ operi-
bus quotidie intenti insistebant. Ber-
ta verò pia & nobilis Comitissa, vi-
dens multorum Principum & militum
filios in Episcopos & Abbates exalta-
tos, qui Anglicanum populum Domi-
ni noviter conversum in fide confirma-
bant, sine cessatione dies affiduabat
orationibus & eleemosynis, petens à
Deo talem sibi filium dari, qui jugiter
in templo sibi serviret. Dominus au-
tem, qui velox est exauditor humi-
lium, tali eam dignatus est gratiâ con-
solari. Nocte enim quâdam, dum in
strato suo cum Comite marito suo re-
pausaret & dormiret, vidit in somnis
in firmamento cæli unam stellam
miræ

*Visio
Berta.*

miræ magnitudinis, inter cæteras Stellas inæstimabili claritate cælestis gloriæ fulgurantem. Cujus radius clarior & fulgentior erat Sole, ex cujus Orientali parte duo lucidissimi longi radii fulgurantes procedebant: quorum unus versùs Germaniam, alter versùs Galliam se extendebant. Cùmque diu super his miraretur, tandem splendor nimius ejusdem stellæ & odorificæ suavitatis fragantia totam suam perlustravit cameram: ac stella illa splendidissima ex firmamento cadens, cecidit super stratum ejus, in quo quiescendo recubabat, circumdans eam. Attonita verò ipsa & nimium turbata ac territa, subito præ timore casus illius stellæ excitata, impetuosè clamare cæpit. Sigebertus autem de tam insolitâ excitatione, & grandi turbatione ejus expergefactus, deprehendit eam valdè pavidam, & trementem, & admirans aromatis raritatem, & splendoris claritatem, turbatus fuit. Ipsique Comiti suo pia Matrona post diutinam consolationem causam suæ turbationis sciscitanti, visionem præfatam cum magnis singultibus retulit & enucleavit. Ipse verò in se reversus, rem tacitus considerans, ipsam benignè

consolans in Domino, precibus vigi-
 les permanserunt usque manè. Sta-
 timque aurorâ radiante, venire ad se
 petierunt Sanctum Aidanum Lindisfar-
 nensem sive Augustaldensem Episco-
 pum, sibi que tanti negotii visionem
 diligenter exponunt. Qui sancti Spi-
 ritus gratiâ inspiratus, respondit: Hæc
 visio divinitus manifestata, non solùm
 exultationis regni nostri materia est,
 verùm etiam multarum nationum
 gentibus gaudium erit: quoniam puer
 Deo donante nascetur vobis, qui lu-
 cerna Patriæ, & summus Pontifex, ac
 constantissimus propagator fidei Chri-
 sti, populis Dei est futurus in viam
 salutis æternæ. Quod illi audientes,
 diutissimè Deo retulerunt laudes: &
 deinceps castè viventes, precibus &
 jejuniis, ac operibus misericordiæ
 præstantiùs institerunt. Adveniente
 autem venerandâ horâ, quâ benedictus
 puer à clarissimâ genitrice nasceretur,
 subitò totam illam regalem cameram,
 in quâ felix Berta pareret, fulgor ni-
 mius replevit, stupentibus & miran-
 tibus cunctis: mansitque irreverberatis
 radiis protensus, donec peperit filium
 suum. Quo nato paulatim claritas re-
 cessit. Matronæ verò illic cum obste-
 tricibus

*Inter-
 pretatio
 Visio-
 nis.*

*S. Swi-
 berti
 nativi-
 tas mi-
 ro lu-
 mine
 vlevi-
 tus ex-
 orna-
 tur.*

tricibus congregatæ, glorificantes Deum, ubique promulgaverunt magna claritatis & visionis Bertæ piæ Comitissæ. Nato verò puero, Swibertus à parentibus appellatur, nomine Avi sui Comitis de Nortingham.

CAPUT II.

Ut Scholas visitaverit.

Itaque S. Swibertus puer aquâ & Spiritu sancto purificatus, ab incunabulis Deo mancipatus, sanctisque pol-
 lens exordiis, sanctioribus verò post-
 modum insistens studiis, sanctissimo *Sancta*
 fine cursum vitæ consummavit. Nam- *ejus pu-*
 que per momenta ætatum & incre- *eritia.*
 menta temporum, Dei, quam susce-
 pit, gratiam piis augmentavit actibus,
 atque animum suum perfectè à juve-
 nilibus cohibens illecebris, omnia, quæ
 virtutis habentur, peregit: vitiorum
 seu voluptatis deceptivam mollitiem
 cavit: Ecclesiam & divina mysteria
 haud segniter frequentabat, & quæcun-
 que ex prædicationibus audierat, me-
 moriæ firmiter commendabat: paupe-
 res insuper in castro de Nortingham
 avi dissimè ducens excepit & pavit. Fre-
 quentans scholas, & ex quo erat capax
 ingenio, omnia, quæ à magistris audie-
 rat,

rat, animo retinuit. Proceres verò & milites sui castrì, ut cuncta illius verba & opera virtutem fidei redolere viderunt, admirantes, quasi spiritu prophético, ad invicem dicebant: Si puero isti Dominus concesserit vitam, sanctus erit. Erat enim puer summæ mansuetudinis & pietatis, vitiorum fugax & contemptor.

CAPUT III.

Ut monasterium petierit.

Et quia quotidie de virtute in virtutem proficiebat, divini amoris igne succensus, ac sancti Spiritûs gratiâ à juventute illustratus, cum attigisset decimum quintum ætatis suæ annum, monasticam sæculari vitam prætulit, in quâ liberius cælestibus vacaret studiis, & in bonis religionis se operibus abundantius exerceret. Audierat enim, quòd in Provinciâ Lindissâ esset Monasterium Beardanense, cui præfuit Abbas Higbaldus, vir mansuetissimus & sanctissimus: in quo multi sancti patres ex Hiberniâ, Scotiâ & Angliâ regulari institutione insignes, pietatis & charitatis opera diligenter observantes, die noctûque indefinenter in magnâ pœnitentiâ Deo fervirent:

*Ample-
ctitur
vitam
monas-
ticam.*

fervirent: proposuit animo spretis paternis divitiis & deliciis, illuc Deo opitulante etiam intrare, & habitum Religionis assumere. Quod ubi parentibus suis flexis genibus humiliter enarravit, habitâ aliquâ deliberatione, memores antedictæ visionis, libenter ejus votis ac desideriiis cælestibus annuerunt, eumque insistere cæptis salutaribus cum multis lachrymis jubent. Igitur Vale dicto, & osculatis parentibus, S. Swibertus perspicax juvenis perrexit, uno tantummodo puero comite, ad præfatum Monasterium cum literis commendatitiis, sibi ab illustri Comite patre suo traditis, ibique gratiose receptus, Monachorum famulatu se tradens, diligenter ea, quæ monasticæ castitatis ac pietatis erant, & discere curabat & agere. In quo scientiam sacrarum Scripturarum, & bonorum operum sumens exempla, tonsuræ Ecclesiasticæ coronam devotè suscepit. Quâ susceptâ, ætatem moribus & virtutibus transiens, ita se modestè & circumspectè in omnibus gessit, ut à majoribus quasi unus ex ipsis amaretur & veneraretur. Nam, cum ipse cunctos charitate perfectâ diligeret, diligebatur à cunctis: quia totum se in Dei

Parentes libenter

ejus

proposito assentiuntur

Virtutes S.

Swi-

berti.

berti.

*Initia-
tur Sa-
cerdo-
tio.*

Dei seruitutem transfudit. Cùmque in eodem monasterio per novem annos in magnâ continentia & abstinentiâ castigatione vixisset, gratiâ compunctiõnis semper ad cælestia suspensus, non modicam curam sacris lectionibus simul & monasticis disciplinis sedulus impendens, insistens jejuniis, orationibus & indefessis vigiliis, Presbyteralis ordinis dignitatem adeptus, eundem gradum condignis consecrans actibus, acceptabile sacrificium obtulit Deo. Et licet esset carne nobilis, multò tamen animo & virtutibus nobiliorem se exhibuit. Erat enim eximiâ pietatis & religionis, ornatus decore omnium virtutum, orationum devotioni solertissimè intentus. Ipse tempore matutinæ Laudis sæpiùs ad diem usque in orationibus devotissimè persistebat, dirigens animum ad cælestia semper amanda & petenda: & hoc alios docendo, magnam de se cæteris fratribus ædificationem dabat, ita, quòd ubique fama & gloria virtutis ejus in laudem Dei prædicabatur.

CAPUT

CAPUT IV.

*Ut revocatus à monasterio per sanctum
Egbertum Archiepiscopum, factus sit
Canonicus Eboracensis.*

Igitur, postquam in eodem monasterio
decem & sex annis strenuè Christo
militasset, ac inter fratres quasi re-
fulgens Lucifer inter astra, ut dictum
est, processisset, facta est fama nominis
ejus, divinâ providente pietate, per uni-
versum regnum Nord-Humborum
in tantum celebris, ut non solum Regis
& suorum Primatum stupere & mi-
rari faceret aures, verum etiam cun-
ctorum Prælatorum; ita, ut veluti vir
Apostolicus prædicaretur à cunctis.
Gaudebat Rex de tam nobilis viri vir-
tutibus. Gaudebat & inclytus Sige-
bertus Comes Pater ejus cum felice
Bertâ Matre ejus, Deo immensas re-
ferentes gratias, de tam celebri filio,
perpendentes præfagium visionis &
interpretationis ejus sensim adimpleri.
Sed præcipuè S. Egbertus Archi-Epif-
copus Eboracensis Ecclesiæ, audiens
digna præconia ipsius, & ipsum mul-
tis fulgere virtutibus, nimio repletus
gaudio, ipsum accersitum cum hono-
re sibi præsentari jussit, & in Ecclesiâ
Metro-

Fit Canonicus Eboracensis. Metropolitanâ sanctissimi Principis Apostolorum Petri in Eboraco ipsum Canonicum ordinans, illic secum manere & Christo servire præcepit. In

Creatur Abbas Dacorensis.

Mira Anglorum pietas.

S. Columbanus.

Coadwalla

quo conventu tam strictè per biennium jeuniis, orationibus, vigiliis & monasticis disciplinis se mancipavit, ut magis Angelicam, quàm terrenam videretur ducere vitam. Et cum esset sic forma & exemplar omnibus fratribus, perfectè

& regulariter viventibus, electus fuit in Abbatem Monasterii, dicti Dacore: quod Monasterium cognomen accepit ab amne, super cujus ripam constructum hætenus patet. Eodem tempore

tanta erat devotio hominum Angligenarum, postquam tota insula fidei sacramentis erat imbuta, ut non solum nobiles, ignobiles, clerici, laici, verùm etiam Reges & filii Regum de gente Anglorum, spreto regnis & deliciis mundi, eligerent ex maximâ devotione ad tempus peregrinari pro Christo in terris. Quidam ad docendum indoctos,

ut S. Columbanus Abbas, qui cum duodecim clericis Galliam perlustravit, & in fide confirmavit: Quidam ad visitandum loca Sanctorum, utpote Coadwalla, præpotens Rex Angliæ, & Offa Rex Cantuariorum: qui anno ab incar-

natione

natione Domini sexcentesimo octua-
 gesimo nono Romam proficiscentes,
 relictis regnis temporalibus, ut cœ-
 lestis regni introitum & gaudia æterna
 adipisci possent, à Sancto Papâ Sergio
 in Monachos attonsi, Regi Regum de-
 votè militaverunt. Quidam ad con-
 vertendum incredulos, vel in solitu-
 dine anachoreticam vitam ducentes, ut
 Sanctus Iodocus, Sanctus Winocus,
 filii Regis Angliæ, & plures alii. Et hi
 omnes, ut familiariùs à Deo & Sanctis
 ejus recipi mererentur in cœlis. Sed
 S. Swibertus electus in Abbatem, occul-
 tiori consilio Spiritûs Sancti edoctus,
 non propriâ salute contentus, honori
 renunciâns, magis elegit in exteris par-
 tibus amore Christi peregrinari, & po-
 pulos incredulos, sedentes in tenebris,
 dispensante divinâ gratiâ, ad lumen fi-
 dei convertere, quàm paucis præesse
 Christicolis. Rexit tamen idem Mo-
 nasterium vice Abbatis, ex mandato
 Sancti Egberti Archiepiscopi, unum cir-
 citer annum.

& Offi
 Reges
 sunt
 Mona-
 chi, an
 689.

SS. Jo-
 docus
 & W.
 nocus
 Reges
 anach-
 retæ.

B CAPUT

CAPUT V.

Ut SS. Wilfridus Episcopus, & Wigbertus Presbyter, primi per Frisiam & inferiorem Saxoniam Christum prædicaverint.

Anno
677.
Sanct.
Wil-
fridus
Episco-
pus
Chri-
stum
Frisiis
annun-
tiat.

S. Eg-
berti
zelus

ITaque anno ab Incarnatione Domini 677. cum S. Wilfridus Episcopus Lindisfarnensis sive Augustaldensis, deinde Merciorum, novissimè Eboracensis Archiepiscopus, Romam iturus navem ascendisset, flante Favonio pulsus est ad Frisiam, & honorificè susceptus à barbaris, simul & à Rege Aldgillo, prædicabat eis per hyemem Christum, & aliquos verbo veritatis instrueas, à peccatorum suorum sordibus fonte salutari abluit. Et sic ipse S. Wilfridus primus opus Evangelicum cæpit illic exercere, quod egregii viri & Pontifices SS. Willibrordus & Swibertus postmodum cum suis sociis, cum devotione magnâ compleverunt. Cùmque rumore probato Frisiam & Saxoniam idolorum cultibus sordescere & longâ infidelitatis cæcitate irretitos teneri, ad aures Sancti Egberti pervenisset, valdè doluit, statuensque salubri deliberatione cum plerisque Sacerdotibus illuc tendere, ut eos ad agnitionem fidei prædicando per-

perduceret, divino oraculo retentus, *ergo*
 misit ad eos unum de Canonicis suis *conver-*
 Wigbertum nomine, cum duobus pue- *sionem*
 ris & clericis, eò quòd ipse esset in *Friso-*
 contemptu mundi & doctrinæ scien- *num.*
 tiâ insignis. Qui ascendens navim, &
 in Frisiam perveniens, duobus conti- *Wig-*
 nuis annis genti illi, ac Regi Radbodo *bertus*
 verbum salutis prædicabat. Sed ob- *Frisis*
 stante diabolicæ fraudis astutiâ, cum *prædi-*
 barbarici moris rigido populo plerùm- *cat*
 que disputans & prædicans parum pro- *Chri-*
 fecit: infectoque negotio Angliam *stum.*
 versùs tristis transfretavit. De cujus
 infructuoso reditu Sanctus Egbertus,
 lachrymarum imbre perfusus, mul-
 tum ingemuit.

CAPUT VI.

*Ut ss. Willibrordus & Swibertus, cum aliis
 decem presbyteris ad Germaniam missi,
 prædicaverint Christi fidem.*

Attamen magnificus Præsul S. Eg- *Duode-*
 bertus, sitiens & affectans salutem *cim*
 omnium hominum, & præcipuè pa- *Mona-*
 ganorum Frisonum & Saxonum, eò *chi mit-*
 quòd Angli ab eis propagati sunt, non *tuntur*
 desistens à bonæ voluntatis inchoato *ex An-*
 proposito, tentavit adhuc in opus ver- *gliâ ad*
 bi Dei mittere illuc sanctos & indu- *conver-*
 tendos

Germani strenuos ad prædicandum verbum vitæ
nae. strenuos & idoneos viros, utpote actione & eruditione præclaros. Elegit ergo & congregavit instar duodecim Apostolicos viros, in fide constantes ex diversis Monasteriis ad prædicandum Germanis Catholicam fidem. Fuerunt autem hi missi: Willibrordus, Swibertus, Acca, Wigbertus, Willibaldus, Winibaldus, Lebuinus, duo Ewaldi, Werenfridus, & ego minimus omnium Marcellinus, qui hanc historiam, sicut & Sancti Willibrordi conscripsi. Omnes præfati Presbyteri & Sacerdotes fuerunt, ac Sanctissimus Adelbertus Levita, filius Regis Deiorum, qui pro Christo dimittens regale patrimonium, cum prædictis electus à S. Egberto, amore Christi peregrinum non recusavit exilium. Et quoniam hi sancti Doctores propagati fuerunt in Angliâ de stirpe Frisonicâ & Saxonicâ, ideò convenienter prædicare potuerunt Evangelium Christi in linguâ germanicâ. Quorum aliqui postmodum palmâ Martyrii coronati fuerunt: alii prædicationibus continuis inter barbaros usque ad obitum perstiterunt: alii vacantibus Episcopis subrogati

rogati fuerunt, ut infrà patebit. Igitur præparatis omnibus, quæ tantis viris necessaria videbantur, mox præfati duodecim egregii Dominici gregis arietes, salutatis amicis & parentibus, acceptâ benedictione tam eximii Archiepiscopi, supernâ comitante clementiâ, prospero vento celeriter in Wiltenburg five Trajectum advehuntur, anno scilicet ab Incarnatione Domini 690. Pontificante Romæ Apostolico viro S. Sergio Papâ, anno suo tertio; Imperante piissimo Imperatore Justiniano, ac regnante in Angliâ glorioso Alfrido Rege Nord-Humbrorum, qui Catholicas Ecclesiæ regulas sequi semper & amare desiderabat: Episcopante in Ecclesiâ Coloniensi Aldewino, decimo Episcopo ejusdem Ecclesiæ. Qui, postquam illò advenissent, ordinaverunt & instituerunt inter se eandem conversationem, quæ in initio nascentis Ecclesiæ fuit Apostolis & discipulis Christi: in quibus nullus eorum ex his, quæ possidebant, aliquid suum esse dicebat, sed erant eis *omnia communia.* Intrantes ergo Trajectum & citeriorem Frisiam, ubique constanter Christum evangelizabant. Sed parum primò profecerunt, eò quòd Frisones essent homines indomabiles,

Anno
690.

Aldewinus
10. Episcopus
Coloniensis.

Act. 4.

Frisones
indomabiles.

versan-
ut. mabiles, duræ cervicis & barbaræ
mentis, magis idolis, quàm Christo
servire gaudentes. Et non solùm ar-
roganter aspernabantur eos & legem
Christi, sed atroci mortē ipsos op-
primere, nisi desisterent, minabantur.
Quod attendentes sancti Sacerdotes,
iis charitativè condolentes, devoto
corde precabantur Deum, quatenus
gentibus illis, ad quas missi erant,
tantam gratiam conferre dignaretur
illuminando corda eorum, ut abomi-
natis idolis, eorūque cultu, spre-
tis fanorum fatuitatibus, & augurio-
rum fallaciosis blandimentis, crede-
rent in eum, ne tam formosas perso-
nas insatiabilis Tartarus voraci fauce
absorberet, & in perditionem secum
traheret.

C A P U T VII.

*De Martyrio S. Wigberti & constructione
sanctæ Trajectensis Ecclesiæ.*

Diffi-
cultus
Frisi
possunt
duci ad
Chri-
stum. **M**orabatur autem perfidus Rad-
bodus Rex Frisiæ illo tempore
expulsus à Trajecto per illustrem &
Christianissimum Principem Pipinum
de Herstallo Majorem domūs Fran-
ciæ, apud Insulam Fostelandiæ, quæ
à quodam Deo suo, dicto Foste, tunc
Foste-

Fostelandia appellabatur, quæ valdè solennis erat propter superstitiosam sectam idololatriæ. In quâ insulâ Sacerdotes Dei, suggestione S. Wigberti convenientes, profana statim delubra Jovis & Foste destruxerunt & constanter prædicando, tres solummodò homines Sathanæ pompis abrenunciantes Orthodoxæ junxerunt fidei. Radbodus verò Rex, strenuissimus idololatra, odio habens Christianos, audiens idola sua destructa à Christianis, iratus valdè, atque injuriam decorum suorum ulcisci disponens, S. Wigbertum, quem dudum noverat Christianum, unum ex confociis Sanctorum, diro tormento jugulari jussit, qui continuâ prece Deum exorare tolebat pro consequendâ palmâ Martyrii, cæterosque eliminavit ab Insulâ prædictâ. Sacerdotes verò perpendentes, quoniam Radbodus Rex nequâquam ab idolorum culturâ desisteret, & quòd in luerandis animabus parum proficerent propter Tyrannidem Regis, diverterunt ad præfatum Principem Pipinum: à quo grâtanter sunt suscepti. Et quia nuper ceteriorum Frisiam, expulso Radbodo Rege ceperat,

*Martyrium
Sancti
Wigberti.*

*Pipinus
suâ*

*autho-
ritate
prædi-
catores
Friso-
rum
suetur.*

*Traje-
ctum
olim
Wilten-
burg.*

** eccle-
siolæ.
Traje-
cti Ec-
clesiæ
S. Cru-
cis eri-
gitur.*

ceperat, illó eos denuò ad prædicandum misit, præcipiens paganis sibi subditis autoritate regiâ, ne quis prædicantibus quicquam molestiæ inferret. Unde factum est opitulante divinâ gratiâ, ut multos quotidie in brevi prædicatione suâ ab idololatriâ ad fidem converterent Christi. Atque convenientes ad castrum Trajectense, quod pridem Wiltenburg dicebatur, quod in potestate Orientalium Francorum eo tempore fuit & permansit, ubi dudum Imperante Heraclio Cæsare, inclytus Dagobertus sanctus Rex Franciæ, constructi fecit Ecclesiam in honorem S. Thomæ Apostoli: quam non multò post præduræ cervicis Frisones solo tenus destruxerunt. In quo loco propè ruinam illius prioris * Ecclesiæ S. Thomæ, anno à Nativitate Domini sexcentesimo nonagesimo quinto, superædificaverunt in honorem Sanctæ Crucis oratorium: in quo renasi, fontis consecrârunt baptisterium: ut Christi fideles ob defensionem castelli Trajectensis, securum illic haberent accessum ad suscipiendum sacri baptismatis sacramentum.

CAPUT

CAPUT VIII.

Ut S. Swibertus missus in carcerem, ab Angelo fuerit liberatus.

DEindè præfati Sacerdotes attendentes messem quidem multam, operarios verò paucos, iverunt more *Luc.* Apostolorum & discipulorum Christi, 10. bini & bini, trini & trini: adjunctis sibi aliquot neophytis, in diversis Germaniæ Provinciis fidem Christi gentibus denunciaturi. Inter quos S. Swibertus gloriosus Sacerdos Christi, divini amoris igne fervidus, venit eodem tempore cum Werenfrido & mecum in grandem vicum, dictum Duerstat: qui vicus refertus fuit cæremoniis, ornatusque diversis idolorum templis, duobus distans milliaribus à Trajecto ad orientem. Ubi dum prædicaret Christum verum Deum, qui vitam æternam in se credentibus daret, admonens, ut simulacrorum vanos & inanes contemnerent cultus, eò quòd idola, quæ pro diis colebant, repleta essent dæmoniis, & nihil salutis habere, nec suis cultoribus auxilium conferre posse affirmaret: statim à paganis & idolorum sacerdotibus capitur, & graviter *S. Swi-* verberatur, clamantibus & dicentibus: *bertus* *verbe-*

Blasphemator iste nostram profanat legem, deos nostros omnipotentes dæmonia affirmat, populum seducit, crucifixum solum Deum verum audacter prædicat, & nisi occidatur, aut effugatur, cultus deorum nostrorum evacuabitur, & paternæ traditiones exterminabuntur. His dictis clamore omnium tenetur, & in carcerem mittitur, ut alterâ die occultè trucidaretur. Non enim palam audebant ipsum occidere, quoniam vicus erat sub ditione Christianorum Francorum. Nos verò Werenfridus & ego Marcellinus dolentes & flentes sequebamur eum usque ad carcerem. Quod cernens S. Swibertus læto ore consolando, hortabatur nos constanter stare pro fide Christi, nec mortem timere pati pro Christo. Eâdem verò nocte circa galli cantum, S. Swiberto orante, nobis autem dolentibus, ecce venit Angelus Domini cum magnâ claritate in carcerem, dicens ei: Noli timere, serve Dei, quia Dominus tecum est. Et videntibus & stupentibus custodibus carceris liberavit illum præcipiens, ut constanter Christum paganis ubique evangelizaret. Quo facto Angelus

Mittitur in carcerem.

Per Angelum e-
ducitur.

Da-

Domini æthera petiit. Ipse verò ad *tur* & nos veniens, gaudenter flectens *ge-cus-* *dia.* *na*, & nos secum, gratias devotissimè Deo retulit de Angelicâ visitatione & consolatione. Pagani verò & præcipuè sacerdotes idolorum alterâ die audientes liberationem illius, vacillare cœperunt de impotentiâ idolorum, laudantes virtutem Christi. Ipse verò alterâ die constantissimè prædicans, multos in stuporem virtutis, & ad Christum convertit, & nemo iniecit manus in eum. Quo ministerio peracto, cùm Trajectum nobiscum pervenisset, omnia per Angelum patrata secum in Duerstar, confratribus enarravit. Qui unanimi voce, flentes præ gaudio, benedixerunt Deum.

CAPUT IX.

Ut vicam Hagenstein ad Christum converterit S. Swibertus.

Secessit deindè in diversos vicos & villas per Frisiam & Hollandiam ac Teisterbandiam, cunctis palam constanter Christum evangelizans. Et quamvis multa contraria inter ipsos gentiles in diversis locis perpeffus fuisset, & æquanimiter tolerasset, tamen

Multi tamen divino semper fultus auxi-
à S. lio, salutiferâ suâ exhortatione popu-
Swiber lum multum ad agnitionem fidei
to con- Christi perduxit. Eodem anno de-
vertun- mum pervenit nobiscum, scilicet cum
sur. Werenfrido & me Marcellino, in o-

Concio
natur
in Ha-
gen-
stein.

rientalem partem Principatûs Hollan-
 diæ, in quâ erat villa distans à Tra-
 jecto ad austrum per unum milliare,
 dicta Hagenstein; ubi, cùm insigni die
 quodam solennitatis gentilium venisset,
 in quo multitudo copiosa gentilium,
 deorum suorum cæremonias colens,
 funesta sacrificia thurificando idolis
 immolaret, accessit in medio illorum
 clamans & dicens: O viri sapientissi-
 mi, accedite & audite: nuntius enim
 sum Dei excelsi; Dii enim isti,
 quos colitis, idola sunt, dæmonibus
 immundis repleta, qui vos decipi-
 unt. Non sunt dii, sed opera mani-
 bus hominum compacta, & diaboli-
 câ arte inventa. Recedite ergo, cha-
 rissimi, à cuiturâ eorum, credentes in
 Jesum Christum, qui verus est Deus,
 natus propter nos & nostram salutem
 ex purissimâ Virgine Mariâ, ut huma-
 num genus lapsam restauraret: qui, li-
 cèt corpore propter peccata Proto-
 plasti Adæ incarnatus & crucifixus fuit,

tamen tertiâ die in eodem corpore resurrexit, & discipulis suis cernentibus, ascendens in cœlum, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis; inde venturus iudicare vivos & mortuos. Et qui hîc credunt in eum, renunciantes nefariis idolis, æternaliter gaudebunt in regno cœlorum: qui verò idolis serviunt, perpetuò cruciabuntur cum diabolis. Credite ergò in eum, agentes pœnitentiam de ignorantia vestrà, & baptizemini in nomine ejus, ut salvemini. Misericors enim est: ne simul cum diis pereatis, incidentes in ignem æternum. Cùmque sic Christum constanter prædicaret, affirmans & concludens, quanta signa miraculorum sequerentur credentes in eum, festinanter volentes hoc experiri gentiles, illuc cum magno cœtu conglomerati obtulerunt, & adduxerunt ei quendam adolescentem, Giselbertum nomine, ab utero materno cæcum natum, clamantes & dicentes, ut fidem illius Dei crucifixi, ab eo tam constanter prolatam, veridicis confirmaret actibus, illuminando illum cæcum in nomine ejus, ut crederent in ipsum: sin autem, ipsum
tas-

tanquam inimicum deorum & destru-
ctorem paternarum traditionum, re-
pentè cum suis trucidarent. Mox
Sanctus Swibertus justâ necessitate com-
pulsus flectit genua sua ad Dominum,
exhortans nos, ut similiter faceremus,
deprecans & dicens: Exaudi preces no-
stras, Domine Jesu Christe, & da isti
cæcò visum ad gloriam benedicti no-
minis tui, ut sic per istius corporalem
illuminationem in istorum cordibus
gentilium spiritalis lucis gratia accen-

Psalm.
96. *datur: & confundantur omnes, qui ado-
rant sculptilia, & gloriantur in simu-
lacris suis: scientes, quia tu es solus
Deus, & non est alius præter te. Ne-
que verò fides sua fefellit eum. Nam
surgens ab oratione, fiduciam magnam
habens in Christum, signum sanctæ
crucis faciens super oculos cæci, con-
stanter sonorâ voce dixit: In nomine
Domini nostri Jesu Christi veri Dei,
quem prædico, præcipio tibi, ut videas
& confitearis Creatorem tuum. Quo
dicto protinus cooperante divinâ cle-
mentia, adolescens aperiens oculos suos
clare vidit, & optato gaudens lumine,
Deo gratias agens, lætos cunctos effe-
cit & stupidos: provolutusque pedi-
bus*

*Signo
Crucis
cæcum
matum
illumi-
nat.*

bus S. Swiberti, clamavit dicens: Non est alius verus Deus, quàm Jesus Christus creator cœli & terræ, quem iste servus ejus ob salutem nostram prædicat. Perculsi admiratione & obstupefacti gentiles, hæc nova videntes & audientes, tumultuare contra S. Swibertum desierunt, & compuncti cum Flamine idolorum ejusdem villæ, veniam protinus ignorantiae suæ precabantur. Quos S. Swibertus coram Deo & hominibus magnificus Sacerdos persuasione Scripturarum in fide confirmavit. Et factum est gaudium magnum in eadem villâ, & eadem die, & magnificatum est nomen Domini Jesu Christi ab universis. Multos insuper ex eis credentes in Christum purgavit à perniciosissimâ superstitione idololatriæ fonte baptismatis. Alterâ verò die, convocato omni populo cum cæco illuminato in fano idolorum, prædicavit eis piè Christum & fidem Catholicam. In tantùm verò Christus aperuit corda eorum, ut omnes ferè credentes in Deum voluntariè, eliminatâ spurcitiâ idolorum, rederint fanum deorum in Ecclesiam Dei, quam postea idem S. Swibertus, me præsentem

*Multū
conver-
tuntur
à S.
Swi-
berto.*

præsente, ordinatus Episcopus consecravir in honorem Dei & gloriosæ Virginis Mariæ. Cujus miraculi fama cum percrebuisset veridica per vicinitatem, multi pagani cæcum illuminatum cognoscentes, sequebantur ipsum prædicantem: & audientes verbum Dei ex ore ejus, crediderunt nonnulli & baptizabantur ab eo.

C A P U T X.

SS. Swibertus & Willibrordus Episcopi consecrantur.

Denique crescente quotidie numero fidelium, prædicantibus cum magnâ devotione præfatis prædicatoribus, cum credentibus gratiam baptismi, quicumque ex eis erant sacerdotali gradu præditi, ministrarent, nec Ecclesias consecratas haberent, ad quas populum conversum convocare, & divina celebrare, & complere possent: communi decreto omnium confratrum & neophytorum, duos ex eis in Episcopos consecrandos elegerunt, qui populo Frisonico præessent verbo prædicationis, & Ecclesias dedicarent, & ordines sacros celebra-

celebrarent, utpotè S. Willibrordum *ss. Willibrord-*
inter omnes meritò præfulgentem, vi-
rum humilem, & totius honestatis ex-*di &*
emplis refertum: & S. Swibertum, vi-*Swi-*
rum corde mansuetum, Scripturis sa-*berti*
cris & Ecclesiasticis disciplinis apprimè *præ-*
instructum. Sanctus verò Swibertus *stantia.*
in Britanniam sive Angliam perrexit
cum Accâ & duobus Ewaldis, cæteris
que nonnullis neophytis, & ego
Marcellinus cum eis. Venimus autem
in conventum Eboracensem in vigiliâ
S. Laurentii pretiosi Martyris: à quo,
& præcipuè à parentibus & amicis gra-
tiosè recepti fuimus. Tandem tenden-
tibus duobus Ewaldis confratribus no-
stris de licentiâ S. Swiberti versùs Hi-
berniam, promissione factâ, ut nos
sequerentur ad Germaniam, quantò
citiùs possent, migravit S. Swibertus
nobiscum ad S. Wilfridum tunc Epif-
copum Merciorum, sancto Egberto
Archiepiscopo Eboracensi depresso
gravi infirmitatis incommodo: expo-
suitque ei causam, quatenùs ex petitione
fratrum in Frisiâ ab eo Episcopus con-
secraretur. Sanctus verò Wilfridus
gloriosus Episcopus, ubi prosperatu n
ei opus Evangelii inter Frifones com-
perit,

C

perit,

S. Swi-
bertus
à B.
Wilfri-
do ordi-
natur
Episco-
pus,
anno
695.

Acca
fit Epi-
scopus

perit, magno gaudio exultavit in Do-
mino, eò quòd scintillam orthodoxæ
fidei succenderat in mentibus multo-
rum; & numerus credentium quotidie,
spretis abominandis idolis, augmen-
taretur, atque ipsum cum magnâ læti-
tiâ & solennitate consecravit Episco-
pum in festo S. Bartholomæi Apostoli,
anno scil. ab Incarnatione Domini sex-
centesimo nonagesimo quinto, vocatis
ad se in ministerium ordinationis aliis
duobus Episcopis. Quo consecrato
dum remitteret ipsum, confortans &
exhortans dixit S. Wilfridus: Dilecte
frater: nullus te labor aut maledico-
rum hominum linguæ & manus bar-
barorum deterreant, & noli timere
eos, qui corpus occidunt, animam au-
tem occidere non possunt: sed omni
instantiâ, omnique fervore, quæ in-
choasti, Deo authore, constanter per-
age. Scis enim, quòd magnum labo-
rem major æternæ retributionis gloria
sequetur. Et osculans remisit ipsum
cum fociis in ministerium Dei, reten-
to secum Accâ dilecto presbytero &
consocio nostro, quem in Episcopum
Augustaldensis sive Lindisfarnensis Ec-
clesiæ consecravit. Sanctus verò Willi-
bror-

brordus eodem anno Pipinum Principem adiit, & cum illo longo tempore permanens, detentus ab eo, tandem anno sequenti Romam mittitur ad sanctum Sergium Papam, ut ibidem ab ipso Episcopus consecraretur genti Frisonum. Quod ita, ut petierat, est completum ab Incarnatione Domini anno sexcentesimo nonagesimo sexto, anno primo Leonis Imperatoris Romanorum. Sed S. Swibertus ordinatus fuit anno quarto Justiniani piissimi Imperatoris. Ordinatus autem fuit S. Wilibrordus in Ecclesiâ S. Cæciliæ Virginis & Martyris Archiepiscopus Frisonum, in die natali ejusdem Virginis, scilicet Cæciliæ.

Lindisfurnensis.

*Anno 696.
Hunc alii Leontium vocant.*

CAPUT XI.

Ut S. Swibertus Episcopus comitatum Teisterbandiæ converteret.

Igitur sanctissimus Swibertus Evangelicus Præful Pontificali fultus auctoritate & honore, ac corroboratus confirmatione S. Wilfridi, salutatis parentibus & amicis, cum Christi famulis, qui cum eo erant, rediit in opus Evangelii & verbi Dei, pervenitque Wiltenburg sive Trajectum per annum & multò amplius, antequam S. Wil-

librordus Româ rediret Trajectum: ibique à fratribus & neophytis honorificè multo cum gaudio susceptus, gradum Episcopatus condignis ornans virtutibus, vixit deinceps in majori humilitatis, mansuetudinis, simplicitatis & justitiæ perfectione, cœptumque Evangelicum opus constanter explens, oppida, rura, casas, vicos, castella propter evangelizandum, non equitando, sed Apostolorum more pedibus incedendo, peragrans, etiam longè latèque Frisiam, Hollandiam & præcipuè comitatum Teisterbandiæ pervagatus, multum populum ad Christum doctrinis & prædicationibus reduxit, ubique solerter idololatriam extirpavit, ita quòd multitudo paganorum maximè jam profanam sectam refutantes, Catholicæ fidei documentis salutaribus adhæserunt. Convertēbat verò suâ dulcissuâ prædicatione ferè totum comitatum Teisterbandiæ, in quo construebantur Ecclesiæ multis in locis, aut templa idolorum consecrabantur in Ecclesias Dei & Sanctorum, utpotè Ecclesia sancti Vincentii Martyris in Zandwick propè Tielam; in Arkel, in honorem sanctæ Dei Genitri-

*Multos
in Fri-
sui,
Hollan-
diâ &
Teister-
bandiâ
con-
vertis.*

nitricis Virginis Mariæ: in Hoërnaer, in honorem S. Dionysii Areopagitæ: in Schoerewordt, in Authuesden, in Aelborch, in Woudrighea, in Ghiesen, in Rhyswick, in Almkerck, in Malsen, in Erkum, in Avefaet, & in pluribus aliis locis; quas cum magnâ devotione ipse consecravit. Erat enim affabilis & benignus omnibus, qui ad ipsum consolationis & ædificationis gratiâ conveniebant; atque conversam plebem per ipsum, orationibus protegebatur assiduis, & admonitionibus saluberrimis ad cælestia vocabat.

CAPUT XII.

Ut S. Swibertus quendam submersum à morte excitaverit, & ferè vicum Duerstat ad fidem converterit.

Cùm verò mirificavit Dominus S. ^{Cele-} Swibertum prodigiis & prædica- ^{bris S.} tionibus, & favor virtutum ipsius cele- ^{Swi-} bri rumore Frisiam, Hollandiam & ^{berti} vicinas regiones illustravit, ut non so- ^{fama.} lum idololatræ & pagani, sed & Sacerdotes idolorum mirarentur & stu- perent in virtutibus & actibus ejus, voluit omnipotens Deus Deorum ampliùs in mirabilibus suis ipsum ante

Anno
696.

Sub-
m-rgi-
sur
Spli-
serus
adole-
scens

conspectum gentium glorificare. Di-
vinâ namque providente clementiâ,
dum S. Swibertus anno ab Incarna-
tione Domini sexcentesimo nonagesi-
mo sexto, octavo Kalendas Octobris
dedicaret Ecclesiam in Malsom, in
comitatu Teisterbandiæ super amnem
Linghen dictum, contigit, ut eodem
die quidam generosus adolescens,
dictus Splinterus de Andengyn, filius
Primicerii de grandi vico Duerstat,
volens curiosè experiri mysterium fi-
dei Christi, & præcipuè actus S. Swi-
berti, de quo mira audierat, licèt ipse
incredulus & fidei ignarus esset, sca-
pham cum tribus clientibus manè ho-
râ ferè septimâ intraret, volens vide-
re dedicationem Ecclesiæ in Malsom,
eò quòd villa Malsom distet à Duer-
stat ad Austrum parvo milliari. Cùm-
que in medio fluminis Rheni sive Lec-
cæ esset, & lascivè joculando & na-
vigando sederet super littus naviculæ,
incumbens super mucronem suum,
lapsu pedum suorum ex lubricitate
naviculæ retrorsum cadens, cecidit in
aquam: quem statim vorax unda ab-
sorbuìt, & in profundum quasi lapis
descendit, & submersus fuit. Quod
cer-

cernentes focii & servi in eâdem naviculâ positi, ipsum juvare & ei subvenire non valentes, dolore maximo consternati utraque littora clamoribus & fletibus compleverunt. De cujus casu & submersione non solum parentes & cognati dolebant; sed & luctus erat omnibus, & mœrore incredibili confundebantur universi. Servi verò concito cursu fugerunt præ timore parentum & amicorum. Tandem eâdem die, horâ ferè duodecimâ, à piscatoribus in sagenâ cum multo dolore inventus, lamentabiliter portatus fuit in domum parentum; & licet inflexibilis esset artubus & membris, tamen consilio flaminum idolorum calido impositus lecto, defertur ad fanum sive templum Martis. Audierant enim, quòd Christiani aliquòt submersos, sive subitò defunctos, in Ecclesias ipsorum portantes vitæ pristinæ sacrificiis & precibus Episcoporum restituisent. Guntherus verò egregius miles & Dominus de Andengyn, pater Splinteri submersi, properans cum familiâ, & amicis ad templum Martis, libavit funestum sacrificium, mactando diversa animalia

*Mars
frustra
invo-
catur.*

magno Deo Marti, ut pietate divinæ potentiaæ suæ unicus filius suus reviviscens suscitaretur. Cùmque lugubriter mæsto & tribulato corde usque in horam ferè secundam precibus & sacrificiis incubuisset, & nihil salutis invenisset, dèspèravit de vitâ ipsius, eò quòd nunquam audisset priscis temporibus Deos ipsorum talia peregisse. Erant autem eodem die multi Christiani in eâ civitate, qui, ut viderent finem, sequebantur funus usque in atrium fani Martis. Qui videntes inenarrabilem dolorem Guntheri, & aliorum amicorum, gaudentes de impotentia Deorum, vocaverunt Guntherum seorsum, ut Christus ibi magnificaretur, suadentes & consulentes ei, ut celeriter pro S. Swiberto Christianorum Episcopo, existente in Malsen, ad quem filius suus equitare proposuerat, mitteret. Ipse procul dubio precibus suis resuscitaret eum virtute Domini JESU Christi, dummodò abrenunciatis idolis, toto corde crederet in ipsum. Guntherus verò his auditis, memor, qualiter idem S. Swibertus in eadem civitate captus, liberatus per Angelum fuerit, & qualiter

qualiter in Hagenstein caeco nato in nomine JESU praestiterit visum: statim animatus & allectus verbis Christianorum, adjunctis sibi aliquot honestis amicis, sine dilatione Malssem usque celerrimè properavit: vidensque sanctum Swibertum, mox de equo defiliens, provolutus pedibus Sancti, osculando manus ejus, per aegra lacrymarum suspiria aperuit ei tristissimam mortem & submersionem unigeniti sui, deprecans, ut secum dignaretur proficisci Duerstat, & in virtute salutiferi nominis JESU, veri Dei omnipotentis, resuscitare filium suum, pollicens se cum omni familia sua & cognatis crediturum, & sacrum baptismum percepturum. Sanctus verò Swibertus ipsum humaniter elevans & honorificè suscipiens, benignè consolabatur: & licet condoluit lamentabilibus vocibus & gemitibus ipsius, tamen Deum tentare super hujuscemodi facto grandi formidans, se piè excusavit. Miles verò denuò amplectens pedes ejus, importunè precabatur, ut secum pergere dignaretur, amore Jesu Christi Dei vivi. Sicque victus ejulatu ejus, & praecipue

S. Swibertus humiliter excitationem defuncti detrectat.

precibus Werenfridi & meis, aliorumque neophytorum ibidem presentium celeriter vectus curru & nos cum eo, venit circa sextam horam post completorium in vicum Duerstat. Erat autem turba magna congregata ad littus Rheni, sive Leccæ, præstolantes adventum S. Swiberti, dolentibus profanis sacerdotibus fanorum. Igitur transmissio amne Lecca, cum iret ad defunctum cum discipulis suis, sequente ipsum grandi turbâ paganorum, occurrit ei Domina Mechtildis, mater Splinteri submersi, ut insana mulier: provolutaque pedibus ejus in publicâ plateâ, clamavit dicens: Serve Dei vivi, succurre mihi, & resuscita filium meum in nomine Dei tui, credamque cum totâ familiâ meâ in eum: quia Dii nostri impotentes sunt ad resuscitandum eum. Quam S. Swibertus elevans & consolans, parum ingemuit. Erat autem Splinterus submersus denuò ex templo Martis portatus in domum patris sui, veniensque ad præsentiam defuncti, petiit, ut flamines sive sacerdotes idolorum dignarentur sibi adesse, ut viderent virtutem Domini nostri Jesu Christi
Dei

Dei omnipotentis. Interim præceptis nobis devotè orationibus vacare, Deique misericordiam implorare, ut defunctus resuscitaretur; & ipse oravit. Universâ igitur multitudine flente, cùm aliqui fanatici sacerdotes pavidi, vocati per Dominum Guntherum advenissent, sanctus Swibertus sonorâ voce, flexis genibus, lachrymarum imbri perfusus, clamavit ad Dominum, dicens: Domine Jesu Christe, qui refugium factus es nobis: inclina aurem tuam ad preces nostras, ut revelerur hominibus istis gloria tua, & prædicetur & glorificetur ab incredulis nomen sanctum tuum: ut sciant, quia non est vana fides nostra, nec alius Deus præter te, cujus pietas non habet finem, nec dona mensuram: & resuscita ad gloriam & honorem nominis tui hunc servum tuum, diabolicâ fraude delusum, ut sciant, quòd omnia idola, quæ pro diis colunt, statuarum sunt dæmonibus plenæ, videntes virtutem pietatis tuæ, credentes in te salventur. His dictis, surgens ab oratione, fiduciam magnam habens in Christum, dixit: Domine Jesu Christe, mæstorum consolator, qui dixisti:

*Preca-
tio S.
Swiber-
ti ad
Domi-
num
Jesum.*

Om-

Joan. *Omnis, qui credit in me, opera, quæ ego fa-*
14. *cio, & ipse faciet, & majora horum faciet:*
Joan. Domine piissime Deus, qui resuscitasti
11. ad fletum sanctarum sororum Mariæ
 Magdalenæ & Marthæ Lazarum qua-
 triduanum mortuum, resuscita &
 hunc in nomine tuo, ostendendo po-
 tentiam divinitatis tuæ. Et arripiens
 dexteram submersi, dixit: In nomine
 Domini Jesu Christi crucifixi, Dei om-
 nipotentis, dico tibi, ut surgas & vi-
 vas, & confitearis Creatorem tuum.
Exci- Statim verò defunctus aperiens oculo-
tat suos, & quasi de gravi somno sus-
mor- spirans surrexit, amplectensque pe-
tuam, des Sancti cum magnis suspiriis cla-
 mavit: Non est alius Deus in cœlo
 & in terrâ, quàm Dominus Jesus Chri-
 stus crucifixus, quem prædicat sanctis-
 simus servus ejus Swibertus: qui me-
 suâ benignâ misericordiâ ad preces
 ejus ab inferis & à morte resuscitavit.
 O vita laudabilis, quæ alterius corpo-
 ris mortem precibus effugavit, tartarum
 spoliavit, spem magnam habens
 in Christo. Procul dubio mors ibi jura
 non tenuit, ubi S. Swibertus vim ora-
 tionis ingessit. Statimque omnes mi-
Multi rati & stupefacti, qui viderant & au-
boc mi- dierant

dierant novitatem tanti miraculi, di-^{arculo}
 vinam pietatem per Dominum nostrum ^{conver-}
 Jesum Christum dignis extulere præ-^{tuntur.}
 conis, qui sanctum Swibertum ser-
 vum suum tam insigni clarificare mi-
 raculo dignabatur. Provolutique pe-
 dibus sancti Episcopi cum sacerdoti-
 bus idolorum, credentes in Christum,
 baptizari petierunt, spreis vanis cul-
 tibus idolorum. Denique latissimè
 accurrentes parentes & cognati, infini-
 tas retulerunt Deo & Sancto ejus gra-
 tias, devotè ipsum amplectentes & of-
 culantes cum discipulis. Sed & ipse
 S. Swibertus cum cæteris Christianis
 humiliter in terram prostratus bene-
 dixit Deum, qui magna fecit in popu-
 lo suo. Tantis verò in plateâ erat
 clamor paganorum, resuscitatum vi-
 dere cupientium, ut S. Swibertus ne-
 cessitate compulsus, resuscitatum ve-
 stibus indutum per manus duceret cum
 magnâ devotione ad honorem Dei, ut
 à cunctis videretur. Quem vivum
 & ambulantiem cernentes, clamave-
 runt: Verè magnus est Deus Christia-
 norum, qui talia per servum suum
 operatus est. Factum est ergò gau-
 dium magnum coram omnibus hæc
 viden-

126.
Bapti-
zan-
tur.

videntibus, & magnificatum est no-
men Domini nostri Jesu Christi. Eo-
dem tempore baptizatus est Splinterus
resuscitatus, cum parentibus & cog-
natis, & aliis, numero centum viginti
sex, demptis pueris & virginibus.
Alterâ denique die congregatâ infinitâ
turbâ hominum paganorum, Sanctus
Swibertus præmissâ oratione ad Spiri-
tum Sanctum cum discipulis suis, ut
Deus aperiret corda illorum ad sper-
nendum idola, & ad fidem comple-
tendam, prædicando deduxit, & de-
claravit eis transgressionem protopa-
rentis nostri Adæ, incarnationem
Verbi Dei, diabolicam idolorum in-
ventionem, atque infinitam misericor-
diam Dei. Insuper, quòd æternaliter
damnabuntur, qui spreto vero Deo,
adorant idola & sculptilia, & glorian-
tur in simulacris suis: ita, quòd ferè
pars magna civitatis credidit in Chri-
stum. Erat autem civitas, licèt paga-
na, sub potestate Christianorum Prin-
cipum, scilicet Regis Franciæ & Pipi-
ni Ducis, & tota ferè vicinitas & pro-
vincia Christianæ fidei subdita, utpotè
Brabantia, Flandria, & pars Hollan-
diæ: sic quòd pagani de Duerstat sæpè
cum

cum Christianis conversati, pridem multoties multa de Christo audierant. Mansit autem multis diebus in eâdem civitate, vigilanti instantiâ prædicando fiducialiter Christum paganis, confirmando neophytos, ita, ut non solùm pagani, verùm etiam multi idolorum sacerdotes, videntes cælestem gratiam & miraculi magnitudinem in S. Swiberto, abjecto perfidiæ velamine, baptismi gratiam ab ipso devotè susciperent.

CAPUT XIII.

Ut Sanctus Willibrordus Româ rediens, cum S. Swiberto per Frisiam prædicaverit.

ITaque anno à Nativitate Domini sex-^{Anno} centesimo nonagesimo septimo, S. 697. Willibrordus adeptâ jam Apostolicæ benedictionis autoritate, consecratusque Archiepiscopus à sancto Sergio Papâ, rediit ad Germaniam. Cui occurrens S. Swibertus cum clericis & ^{Wil-}discipulis, & multis Christianis usque ^{libror-}Embricam, recepit eum cum magnâ ^{us} honorificentâ, & gavisi sunt in Do- ^{honor.}mino. Audiensque S. Swibertum Epif- ^{ficè à S.}copum consecratum, & Comitatum ^{Swi-}Teister- ^{berto}

excipi-
tur. Teisterbandiæ cum totâ ferè Bataviâ,
 ac magnam partem inferioris Frisiæ
 prædicatione ipsius conversam, & Ec-
 clesiam Trajectensem numero fidelium
 valde multiplicatam, inmensas devo-
 tē Deo retulit laudes. Deinde pariter
 Trajectum pergentes, statim in fundo
 Basilicæ sancti Thomæ Apostoli pro-
 pè castrum Trajectense, *Canonicorum*
Canoni- Cænobitarum construxerunt Ecclesiam
bitæ. in honorem S. Martini Episcopi Tu-
 ronensis: in quâ S. Willibrordus Ar-
 chiepiscopus Frisonum, Cathedralem
 Ecclesiam sibi stabiliri iussit: quam per
 primitivam benedictionem SS. Willi-
 brordus & Swibertus Episcopi, cum
 cæteris confratribus, propriis mani-
 bus benedicendo consecraverunt. Dein-
 de mortuo Radbodo Rege Frisonum,
 Christiani liberè permisi sunt ubique
 per Frisiam publicè Evangelium Chri-
 sti prædicare. Quapropter præfati
 sancti Episcopi cum sacerdotibus &
 clericis Hollandiam & Frisiam ubique
 pervagantes, rudem populum docu-
 mentis Evangelicis informaverunt,
 docentes profanum idololatriæ cultum
 abolendo relinquere: catechumenos
 baptizaverunt, neophytos confirma-
 verunt

SS.
Willi-
bror-
duſ &
Swi-
bertus
Bata-
vis &
Frisiis

verunt, sacros ordines celebraverunt, *prædi-*
 ac in pagis singulis Evangelium pacis *cant.*
 constanter & devotè prædicaverunt,
 & per loca singula Presbyteros & Dia-
 conos ordinaverunt, qui eos in verbo
 fidei & ministerio baptizandi adjuva-
 rent, maximè in magno vico Duerstat.
 In quo per biennium prædicantes, to-
 tum populum ad fidem perduxerunt
 Christi, ac fana idolorum commutan-
 tes in Ecclesias Christi, quinquaginta
 duas dedicaverunt Ecclesias Parochia-
 les in eo, adjutorio Guntheri militis
 & aliorum amicorum. Et non solum
 per Frisiam prædicaverunt & Lotha-
 ringiam, sed & usque in Daniam præ-
 dicando, populum multum, purga-
 tum à barbarica gentilitatis idololatria,
 orthodoxæ junxerunt fidei. Cùmque
 sic per aliquot annos ferventer Evan-
 gelici Pontifices, & verbi Dei præco-
 nes pariter & continuè in diversis
 Provinciis Christum annuntiassent, re-
 dierunt & venerunt cum exultatione
 Trajectum ad confratres & coopera-
 tores verbi Dei, enarrantes illis, quan-
 ta Dominus per illos fecisset. Et licet
 S. Swibertus egregius Pontifex, præ-
 cesserit S. Willibrordum tempore, ta-

52. Eccle-
clesias
Paro-
chiales
in Du-
erstat
dedi-
cant.
Item
Lotha-
ringis
& Da-
nis præ-
dicant.

D

men

men S. Willibrordus præcedit sanctum
S. Willibrordus I. Episcopus Trajectensis. Swibertum dignitate, & primus Archi-
 Episcopus Trajectensis reputatur, eò
 quòd à S. Sergio Papa Archi Episcopus
 Frisonum specialiter consecratus, & à
 Sede Apostolicâ ad eundem populum
 missus fuerit: atque quòd ab illustri
 Principe Pipino de Herstallo, & à glo-
 rioso filio ejus Carolo Martello ex re-
 gali donatione civitatem Trajectensem
 cum suis appendicibus pro se & suis
 successoribus Episcopis Trajectensis
 Ecclesiæ impetraverit. Et ideò S. Swi-
 bertus non Episcopus Trajectensis ap-
 pellatur, sed Coepiscopus S. Willibrordi.

C A P U T XIV.

Ut sancti Socii & Presbyteri SS. Willibrordi & Swiberti in diversas Provincias missi, Christum prædicaverint.

Synodus Trajectensis. Deinde animadvertentes præfati fan-
 cti Pontifices & egregii prædica-
 tores, qui cum eis ex Anglia venerunt
 Trajectum, quòd multus populus,
 Deo prosperante, ab infidelitatis errore
 ad Christum conversus esset, convoca-
 tâ Synodo in novellâ Ecclesiâ Traje-
 ctensi, decreverunt more Apostolorum
 & discipulorum Christi, in diversas
 circum-

circumjacentes barbaricas nationes,
 præstantiores prædicatores dimittere,
 ad prædicandum ipsis fidem Christi.
 Erant autem eo tempore in eâdem *Catalo-*
 primitivâ Ecclesiâ Trajectensi Aposto- *gus in-*
 lici Pontifices, & Canonici egregii *signium*
 prædicatores, qui S. Swibertum cum *viro-*
 sanctis Ewaldis sequentes, constanter *rum in*
 Christum gentibus prædicaverunt: ut *Eccle-*
 potè S. Winfridus Sacerdos, qui post *siâ*
 quàm tredecim annis in Ecclesiâ Tra- *Traje-*
 jectensi ut Canonicus degisset, Archi- *ctens.*
 Episcopus Moguntinensis consecratur, *S. Win-*
 & Bonifacius appellatur. Qui post *fridus*
 obitum S. Willibrordi Episcopi Traje- *aliâ*
 ctensis rediens, secundus Archi-Episco- *Boni-*
 pus Trajectensis ordinatur: qui post *facius.*
 quàm decem & sex annis per Frisiâ
 prædicâset, martyrio in Frisiâ corona-
 tur cum suis. Similiter S. Wiros Episco- *S. Wiros*
 pus Deirorum: Sanctus Plechelmus *S. Ple-*
 Episcopus de Massâ candidâ, vel, se- *chelmus*
 cundum Bedam, candida Casâ: San- *S. Oth-*
 ctus Othgerus Levita, cum plerisque *gerus.*
 aliis gloriosis Sacerdotibus & prædica- *Histor.*
 toribus. Cui sanctæ Synodo præfue- *Eccles.*
 runt sancti Willibrordus & Swibertus *lib. 5.*
 antistites constantiores: in quâ conclu- *cap. 24.*
 sum & diffinitum fuit, ut omnes pri-

D a mi

mi prædicatores in exteris Provinci-
as prædicarent verbum Dei. Igitur S.
Acca, ut est antè dictum, cum S.
Swiberto in Angliam rediens, à S.
Wilfrido Episcopo, Augustaldensis Ec-
clesiæ Episcopus consecratus, post San-
ctissimam vitam ibidem in Domino
S. Wig- quievit. S. Wigbertus in Fostelant
bertus martyrio coronatus fuit, ut prædi-
mart. ctum est. S. Willibaldus Orientalem
S. Willi Franciam adiens, Aureatensis sive Ei-
baldus. statensis Episcopus effectus est. S. Wi-
S. Wini nibaldus frater ejus, Heyndelamensis
baldus. Abbas est ordinatus, quorum ger-
S. Wal- mana fuit Walburgis virgo. Lebuinus
burgis. Pontificatum adeptus, propè Ganda-
S. Le- vum martyrio coronatur. Duo qui-
bunus dem sancti Ewaldi Nabiam introeun-
mart. tes, Christum prædicando confessi
SS. E- sunt: qui ab inde ascendentes in Saxo-
waldi niam, glorioso martyrio coronati
mart. sunt. S. Werenfridus presbyter & egre-
S. We- gius prædicator, versus Bataviam
renfri- missus novellum Christi populum in
dus. Elst & Westerwoirt, & in finibus illis
feliciter rexit, & infinitis clarificatus
miraculis, tam in vita, quam in morte,
idibus Septembris apud Westerwoirt
spiritum creatori reddens, miraculosus
in

in Elst tumulatur. Sanctus Adelber- *S. Adelbertus.*
 tus Levita filius Edilbaldi Regis Deiro-
 rum, filii S. Oswaldi Regis & Martyris
 in Egmondâ in Hollandiâ oratorium
 construens, post multorum pagano-
 rum conversionem & laudabilem san-
 ctæ vitæ suæ consummationem, mul-
 tis miraculis clarus, VII. Kal. Julii felici
 fine requievit in Christo, sepultus in
 Egmondâ: ubi usque in hodiernum
 diem claret infinitis miraculis. Is exi-
 mius Confessor, primus Archi-
 diaconus Ecclesiæ Trajectensis fuit. Et ego
 Marcellinus presbyter inutilis, à præ- *Sanct.*
 fatis Pontificibus missus ad partes Tran- *Mar-*
 silianas, locum Aldenseel, Trentam, *cellinus.*
 & Tuventam, & Covordiam, ac Da-
 ventriam rego, & Dei providentiâ to-
 tum fermè populum Christo prædi-
 cando lucratus sum, & purgavi à cultu
 idololatriæ: permansitque S. Willibror-
 dus in diœcesi sua Trajectensi ferven-
 ter prædicando Evangelium Christi
 cunctis gentibus. Cæteri verò hæc illac-
 que dispersi propter verbum Dei, post
 conversionem multorum paganorum,
 salubri fine in Christo quieverunt.

CAPUT XV.

*Ut S. Swibertus in Westphalia mulierem
paralyticam sanaverit, & populum
converterit.*

ITaque sacerrimus Pontifex Swiber-
tus in osculo pacis cum multis la-
chrymis Vale dicto S. Willibrordo,
cæterisque præfatis sanctis prædicato-
ribus ac aliis Canonicis Trajectensis
Ecclesiæ, adjunctis sibi Willeico,
Gerardo, Theodorico & Bosone glo-
riosis presbyteris & prædicatoribus,
aliisque duobus pueris laicis Waltero
& Joanne, pervolavit ut nubes paga-
nismum, tanquam fidei vexillifer de
loco ad locum, per Westphalam &
inferiorem Saxoniam quotidie fide-
liter in vinea Domini tanquam miles
strenuus laborans, magnam quoque
gentem plerisque in locis ab idolo-
rum vesania ad fidem Christi perdu-
xit, & quocumque divertebat, ad exc-
crandam diabolicæ versutiæ suppla-
nationem & idola confringenda sum-
moperè laborare cum suis studuit &
curavit. Et ubique confluebant paga-
ni ad ipsum, ad audiendum verbum
vitæ ab ipso. Erat enim dulcis in ex-
horta-

*West-
phalis
Chri-
stum
annun-
ciat.*

hortationibus, & cunctis affabilis & eloquio mitis. Construebantur etiam aliquot Ecclesiæ in confinibus Westphaliæ, admonitione ipsius, quæ etiam consecraverat. Hucusque ego Marcellinus, præfatus discipulus ipsius & S. Willibrordi, cum S. Swiberto conversatus, quæ conscripsi, vidi, & fermè omnibus præscriptis interfui. Et deinde ipso tendente cum suis ad * Minimigardum, id est, Monaste-^{Hodie dicitur} rium, ego redii habitâ benedictione ^{Mona-} ipsius Frisiam versûs: & sic, quæ se-^{sterien-} quuntur, ex relatione veridicorum ^{sis Epi-} fratrum conscribo. Perveniens ergo ^{scopa-} hyeme Minimigardum, indefinenter ^{ius.} palàm omnibus prædicavit Christum, clamans & dicens: Auscultate & audite me, fratres dilectissimi, qui ad imaginem, & similitudinem Dei creati estis, à quo per maledictas paternas traditiones damnabiliter alienati, diversa idola vana, dæmonibus plena, pro diis ignoranter colitis, quæ nec procul dubio dii sunt, sed idola, nequitia diabolicæ fraudis & versutiæ inventa, ex præcepto potentum Regum & Tyrannorum, pro diis colenda & adoranda simplicibus homini-

bus tradita : sed unus est Deus omnipotens, qui secundum suam divinitatem solo verbo creavit cœlum & terram, mare & omnia, quæ in eis sunt. Sed propter transgressionem & prævaricationem protoplasti nostri Adæ, ne humanum genus periret, compatiens miseriæ humanæ naturæ, quia omnes homines salvos vult fieri, ex nimia charitate idem Deus creator omnium in fine sæculorum homo factus, suâ benedictâ passione reformavit humanam naturam lapsam, regnans, ut Deus omnipotens, jam in cælis. Resipiscite, resipiscite ergo, dilectissimi fratres, & redite ad verum creatorem & salvatorem vestrum Dominum nostrum Jesum Christum, verum Deum, credentes in eum, quia misericors est, salvans omnes spernentes idola vana, sibi que servientes. Nonne absurdum & miserum est, lapidem Deum credere, & lignum arte hominum compactum ad auxilium invocare, ac derelicto creatore adorare miseras damnatasque creaturas pro diis? Cùm hæc & his familia evangelizasset, multi compuncti, ipsum cum suis hospitis recipientes, confirmari

in

in fide Catholica postulabant. Erat *dam*
autem in eadem civitate quædam *ere-*
mulier enormiter contracta, ita ut fe- *dunt in*
rè esset & appareret monstrum in na- *Deum.*
tura: quæ cum multa in medicos ex-
pendisset; & nihil salutis & remedii
impetrasset, audiens quendam pere-
grinum illuc adventasse, & quendam
novum Deum prædicare, petiit à suis,
ut ad virum Dei veheretur. Alterâ
verò die, cum S. Swibertus coram
magna multitudine prædicaret, adve-
ta fuit ad eum mulier jam dicta.
Quam cum in nomine Domini nostri
Jesu Christi signo crucis benedixisset,
statim cunctis videntibus & admiran-
tibus sanata fuit. Quæ post gratiarum
actiones gaudens & hilaris, lætâ facie *Mulier*
& alacri animo domum cum suis re- *à S. Swi*
pedavit: ac deinde cum multis redi- *berto*
ens, credens in Christum baptizata est. *curata*
Nec immemor optatæ sospitatis, horta- *Eccle-*
tu S. Swiberti Episcopi construxit in *siam D.*
honorem Dei & S. Pauli Apostoli ora- *Pauli*
torium sive Ecclesiam circa domum *con-*
suam, eò quod in Festo S. Pauli Apo- *struit.*
stoli sanata fuit.

CAPUT XVI.

*Ut S. Swibertus Episcopus in Bilveldia
quendam à peste squinantia vel angina
liberavit.*

ERat autem in Bilveldia dives qui-
dam nomine Adelbertus, repente
tortus dolore squinantia, ita ut peni-
tus nihil deglutire posset, & omnes de
vita ejus desperarent: qui audiens fa-
mam S. Swiberti, & virtutis patratae
per ipsum in nomine Jesu veri Dei
in quadam contracta, misit celeriter
duos honestos pueros ad * Minimi-
gardum, petens, ut amore ejusdem
Jesu Dei sui ipsum visitare dignaretur,
spondens, si liberaret & sanaret ipsum,
crediturum se procul dubio in ipsum
verum Deum. Sanctus verò Swiber-
tus Episcopus hoc audiens, ad hono-
rem Dei & salutem gentium cum suis
presbyteris & clericis profectus Bil-
veldiam, invenit eum in extremis a-
gonizantem. Statimque post diuti-
nam orationem & divinorum cele-
brationem, porrexit ei^o coram multis
gentibus ablutionem; cumque bibis-
set parum, mox sanatus fuit, & à san-
cto in fide confirmatus baptizatusque
cum

*Nunc
Mona-
stcri-
um.*

*Sancti
boni-
tatis
angina
labo-
ran-
tium.*

cum multis, benedixit Dominum. Volat fama miraculi illius per Provinciam, concurrunt vicini, cognati & amici, congratulantes ei de liberatione imminentis periculi & mortis: omnesque laudant potentiam Domini Jesu Christi. Multi insuper eorum, spretis abominandis cultibus idolorum, crediderunt in Christum, & baptizati sequebantur & comitabantur multi ex eis sanctum Domini. Mansitque per aliquot dies ibidem prædicando cunctis Christum.

CAPUT XVII.

Ut quendam cæcum illuminârit.

Rediens verò Minimigardum ad pe- *Nunc*
 titionem quorundam infirmorum *Mona-*
 gentilium, stipatus multis Christianis & *steri-*
 paganis, obvium habuit quendam cæ- *um.*
 cum in alia parte stratæ viæ: qui intel-
 ligens sanctum Swibertum Christiano-
 rum Episcopum adesse, petiit à suo
 ductore, ut ad ejus præsentiam duceretur.
 Sed ductor, dimisso cæco, currens
 ad S. Swibertum, eleemosynam piè pre-
 cabatur accipere. Porro clamanti cæco
 nemo intendebat. Cùmque magis ac
 magis clamaret, audivit eum S. Swiber-
 tus: qui Willeicum presbyterum suum
 vocans

vocans dixit: Audis? quis est qui clamat ad nos? Qui respondit: Audio, sed quid sit, ignoro. Dixitque: Accipe baculum istum, & perge ad clamantem, & da illi præcipiens, ut cum sustentaculo isto veniat ad me in nomine Domini nostri Jesu Christi. Ivit ergò S. Willeicus presbyter, dicens cæco: Dominus Swibertus Episcopus transmisit tibi istud sustentaculum, ut venias ad eum. Stetit verò S. Swibertus, præstolans adventum ejus. Statim ergo, ut cæcus accepit baculum, videre parum cœpit: veniensque ad S. Swibertum, prostratus cum gratiarum actione pedibus ejus, baptizari in nomine Jesu ab eo precabatur, affirmans se aliquid videre. Mox S. Swibertus munuit signo crucis sanctæ oculos ejus, & ille clarè vidit. Pagani verò hæc videntes, provoluti pedibus ejus, credentes in Christum, abrenunciatis spurcitiis idolorum, baptismum susceperunt. Cùm verò Minimigardum venisset, & pauco tempore non paucam Christo plebem prædicando acquisivisset, eamque in fide & amore Christi confirmasset, migravit cum suis ad Saxoniam, per venitque in grandem

*Cæco
Crucis
im-
pressio-
ne red-
ditur
visus.*

*Brun-
swicen-
sibus*

dem vicum, dictum Brunswick, ibi-^{prædi-}
que diebus aliquot prædicavit Chri-^{cat S.}
stum, & convertit multos. <sup>Swi-
bertus.</sup>

CAPUT XVIII.

*Ut S. Swibertus in Brunswick quendam
paralyticum signo sanctæ Crucis
sanaverit.*

POSTQUAM igitur cum suis presbyteris
& clericis in Brunswick secessisset,
nil veritus est paganorum sævitiam,
corpus, non animam, occidentium: sta-
tîmque solitum sibi opus evangelizandi
exequens, multos & exemplo virtutis,
& incitamento sermonis, semotis ido-
latriæ tenebris, duxit ad verum lu-
men fidei. Nunquam enim, vel raro ^{Exer-}
à virtutibus quievit. Nam quoties à ^{citia}
prædicatione & ministerio verbi Dei ^{S. Swi-}
vacaret, orare, studere vel legere so- ^{berti.}
lebat. Erat autem in eodem vico qui-
dam ad eò à sinistro latere præpeditus,
ut nec illius lateris manum aut pedem
posset quoquo modo movere, aut
quicquam sinistro oculo videre. Post
plurimorum medicorum antidota at-
que collyria in vanum experta, audiens
à quibusdam ipsum visitantibus, de sa-
lutaribus monitis, & insignibus miracu-
lis

lis in diversis Westphaliæ pagis & locis per S. Swibertum in nomine Domini Jesu veri Dei patris, misit ad eum efflagitans, ut ipsum visitare dignaretur. Itaque S. Swibertus cum suis presbyteris & magna frequentia incredulorum ipsum visitando accedens, post devotam orationem, latus ejus signo crucis tetigit, viroque benedixit dicens: In nomine Domini nostri Jesu Christi omnipotentis Dei surge. Qui statim de grabato surgens, visum recepit, & est integrè restitutus: & multi hæc videntes & credentes in Christum baptizati sunt. Cùm ergo quotidie prædicando multos converteret, & fama miraculorum & virtutum ejus per totum vicum ad laudem Dei à plerisque promulgaretur, & ad aures sacerdotum paganorum pervenisset: irati valdè, statim collegerunt populum incredulum, cum quibus venerunt ad Satrapam vici, clamantes & dicentes: Civitas tota peribit, nisi temerarius & publicus inimicus deorum nostrorum occidatur, aut effugatur, qui per novas magicas artes populum seducit & alienat, mentesque eorum evertit, prædicando quendam
igno-

*Signo
S. Cru-
cis sa-
nat pa-
ralyti-
cum.*

ignotum crucifixum verum Deum,
 eosque separando à venerabilibus diis.
 Quibus Satrapa ait: Quomodo Magicâ *Satrapa*
 arte seducit homines, cum solummodo *pa*
 prædiceret de quodam Deo crucifixo *Brun-*
 nobis ignoto, cujus virtute & potentiâ, *swicen-*
 non medicaminibus & ferro, curat in- *sis est*
 firmos, sed verbo & signo illius. Et *pro S.*
 quia deos multos habemus, quos om- *Swi-*
 nes non cognoscimus, licet in aliis re- *berto.*
 motis nationibus cognoscuntur, forsitan
 hic etiam est unus deorum. Qui si non
 esset Deus potens in cœlo & in terra,
 tam mira per ministros suos nullatenus
 faceret. Et licet dii nostri potentes sunt,
 nunquam tamen aliqua signa sanitatis
 inter nos, nec alibi fecerunt, sicut iste
 in nomine Dei crucifixi facit. Erat
 autem Satrapa consanguineus apo-
 plectici sanati per S. Swibertum. Hæc
 audientes sacerdotes idolorum cum
 suis cæteris paganis, congregatâ ma-
 gnâ multitudine gentilium, non so-
 lum S. Swibertum cum suis, sed etiam
 Satrapam occidere decreverunt. Pe-
 titione igitur Satrapæ S. Swibertus,
 Vale dicto Satrapæ, confirmatisque
 novellis Christianis, & relicto felice
 Bosone glorioso presbytero & prædi-
 catore

catore neophytis, ne recidivarent, fecessit per diversas Provincias, Christum ubique prædicans, donec veniret ad Boructuarios. Impossibile est tanti viri gesta per quotidianos virtutum profectus & gentilium conversionem evolvere, dignisque factorum laudibus magna ejus merita congruenter attollere, quæ in diversis Germaniæ locis, pagis & Provinciis peregit.

C A P U T XIX.

Ut Boructuvariorum magnam partem ad fidem perduxerit Christi.

*Ann^o
705.*

Cùmque ad Boructuarios venisset, scilicet anno ab incarnatione Domini septingentesimo quinto, statim saluifera verbi divini præcepta stolidis ipsorum cordibus evangelizando tradidit, feràsque eorum mentes tetricis ignorantiae caliginibus cæcatas, evangelicæ prædicationis lumine perlustravit, gloriosus apparens in verbis, & sanctus in omnibus operibus suis: ita ut à profanis idolorum superstitionibus ad fidem Christi multos convertendo, in radice veræ fidei miraculorum prodigiis solidando confirmârit. Sed cùm ubique prædica-

*Multos
Christo
lucra-
tur.*

dicatione S. Swiberti multi conversi baptizati que Christo servirent, & quotidie plures ad Orthodoxam fidem convolarent, nefandissimus hortator scelerum, animarum prædo, gaudens in pejus abire omne genus hominum, non posse cælos adire, fatagit per suæ malignitatis fautores ipsum aut interimerent aut expellere. Cùm ergo quadam die prædicaret coram multis gentilibus, sacrilegi sacerdotes paganorum, calice Babylonis inebriati, insurrexerunt adversum eum, qui ipsum verberatum pugnis, retortis baculis & lapidibus à finibus ipsorum eliminare & expellere conabantur: sed ereptus industrià quorundam fortium Christianorum, aliquot diebus secretè latuit (non enim palàm ipsum trucidare audebant timore Sarrapæ ipsorum) non tamen cessavit à prædicatione: quin sparsit semina vitæ per agros multorum cordium, ita ut indiès multos, despectis idolis, publicè Christum confitentes, baptizaret.

A Sacerdotibus demonium affiguntur.

CAPUT XX.

Ut quendam demoniacum liberaverit, & cum multis baptizârit.

ERat autem eodem tempore in quadam Boructuariorum villa, Velsenberg

fenberg nomine, vir quidam dives & potens, Ethelhere dictus, obsessus à dæmonio, ferro & catenis adstrictus, eò quòd omnes morfu arriperet, & vestes proprias laceraret. Erat autem idem Ethelhere incitator aliorum, & primus, qui S. Swibertum baculo impetere non formidabat. Qui cum quotidie dirè vexaretur, & à multis visitaretur, tandem quadam die, presentibus nonnullis idolorum sacerdotibus, & aliis paganis ipsi condolentibus, dæmon clamare cæpit: Nisi huc veniat servus Dei vivi Swibertus Christianorum Episcopus, hinc non egrediar. Cùmque magis ac magis hæc iterando clamaret, confusi abcesserunt idololatræ & amici demoniaci, perplexi & dubii, quidnam facerent. Demum communi omnium deliberatione ab ipsis S. Swibertus quaeritur, & inventus obnixè rogatur & invitatur ad visitandum dæmoniacum præfatum. Igitur S. Swibertus fraterno tactus dolore, dæmoniacocompatiens, cum iret cum suis presbyteris & clericis, essetque in via ad visitandum eum, mox cœpit dæmoniacus spumare, dentibusque dirè stridere,

dere, & horribiliter vociferando clamare plus solito: de quo præsentibus valdè mirabantur. Sed S. Swiberto appropinquante domui, cessavit dæmoniacus jacens in lecto, ac si fomno dulciter pressus esset. Quem sanctus cernens præcepit suis, ut omnes orationibus devotè vacarent, & ipse orationi incumbens, Deum devotissimè præcabatur, ut ad laudem & gloriam sanctissimi nominis sui, & ad conversionem incredulorum dæmoniacum, expulso dæmone, liberaret: surgensque cum suis ab oratione, signavit dæmoniacum signo salutiferæ crucis, dicens: In nomine Domini nostri Jesu Christi præcipio tibi immunde spiritus, ut ex-eas ab hac Dei creatura, ut agnoscat suum verum creatorem & salvatorem. Statim cum fœtore spiritus malignus exiens, clamare cœpit: Non diu in ista permanebis provincia, serve magni Dei. Nam sicut me ab hac mea habitatione expulisti, ita expelli te faciam ex ista terra & provincia. Ethelhere verò à dæmonio liberatus, surgens, palam inhærens pedibus S. Swiberti, veniam petens de commissis in eum, baptizari in nomine Jesu Christi

*Eccè
quàm
solemnis
fuit
sanctis
viris
ad edem
da mi-
raula,
crucis
re sig-
no. n.*

*Dæmo-
niacus
libera-
tur.*

sti instantissimè poposcit, in cuius nomine liberatus fuit. Similiter multi pagani cum duobus idolorum sacerdotibus, qui præsentibus fuerunt, pedibus S. Episcopi provoluti, mysterium fidei Christianæ discere & scire experierunt. Quos sanctus elevans docebat divinam sapientiam descendisse de cælo ad terram, ut hominem, qui mortuus fuerat peccato, suo sanguine & benedicta morte in ara crucis vivificaret. Itaque per tres continuas hebdomadas eos docens & in fide confirmans, baptizavit ex eis quadraginta duos, exceptis parvulis utriusque sexûs & mulieribus.

*Multi
bapti-
zantur*

CAPUT XXI.

*De virtutibus & conversatione
S. Swiberti.*

Et licet Boructuarii essent gens barbara, sæva & inculta, & plures deos adorarent, profanis & sacrilegis sacrificiis responsa à dæmonibus exquirentes, auguriis & divinationibus servientes, tamen S. Swibertus condolens ipsorum miseriam, sedulâ prædicatione, crebris devotionibus & mirabili sanctitate, Deo auxiliante, eos ad agnitionem

*Multi
fidem
ample-
ctun-
tur.*

tionem

tionem veri perduxit luminis : ita ut relictis idolorum sordibus, in Christum credentes, fana, in quibus idola *Fania destruis* antea adorare consueverant, propriis *His* manibus destruentes, Ecclesias con- *templis* struerent, in quibus Presbyteros & *Christo* Diaconos sibi in adiutorium per di- *eriguntur.* versa Ecclesiarum loca ordinavit. Qui postquam praefatum errorem in magna parte, divina praecedente gratia, miraculis & sermonibus exstirpasset, frequentabatur a populis circumquaque positis catervatim ad eum confluentibus : qui eximia conversationis & miraculi praefati fama excitati, videre & audire eum studebant. Quibus libera voce documenta insinuans evangelica, multos ex eis convertit, quos sacro baptismatis fonte abluit & purgavit : sicque per biennium inter eos moratus, vitae meritis & virtutum clarens exemplis, omnibus amabilis & venerabilis factus est. Fraternaliter denique amore plenus, cunctis ad salutem prodesse satagebat. Ipse vero, ut omnibus omnia fieret, cunctos egenos in necessitatibus & infirmitatibus ipsorum visitavit, non solum christianos, quos in fide, visitando & exhortando

*Duos
febri-
citan-
tes &
hydro-
picum
sanat.*

tando, confirmavit: sed & feroces pa-
ganos, errore idololatriæ irretitos, ut
eos à vano cultu dæmonum ereptos,
ad fidem perduceret Christi. Itaque
intra biennium cunctis barbaris san-
ctis moribus præluceus, duos præci-
pue paganos, validâ febre quartanâ
laborantes, & unum hydropicum
gentilem cum suis clericis visitans,
prece suâ sanatos & conversos, ac in
fide Christi confirmatos, baptizavit.
Multas insuper alias variâsque virtu-
tes inter gentiles in nomine Domini
nostri Jesu Christi peregit, ac popu-
lum multum nimis mellifluâ suâ præ-
dicatipne & benignâ exhortatione so-
lenter Orthodoxæ junxit fidei multis
in locis.

CAPUT XXII.

*Ut S. Swibertus Coloniâ veniens, à præ-
clara Principe Plectrude honorificè suscep-
tus, duobus miraculis coram ea
claruerit.*

QUAMVIS autem diabolus sit men-
dax & pater mendacii, verum
tamen sancto prædixit Swiberto, cum
per eum expulsus esset ab obsesso.
Nam post biennium veniens illustris
Bruno, magnus Satrapa Saxonum,
cum

cum nobili comitatu in provinciam Boructuariorum, pernoctansque in vi-
 co Ratingen, ex nimia ebrietate ortâ *Ebrie-*
 dissensione magnâ inter ipsum & pri- *tas ma-*
 micerium ejusdem vici de Ratingen, *ter ca-*
 ex instigatione & suggestione diabo- *dium.*
 lica ipsum occidit cum duobus famu-
 lis: quibus per vicum dolenter patefa-
 ctis, amici & affines occisorum ad ar-
 ma convolantes, eundem nobilem Sa-
 trapam ferè cum omnibus suis in vin-
 dictam trucidaverunt. Famâ verò per
 Saxoniam increbrescente veridicâ,
 Saxones irati nimis, intrantes poten-
 ter Boructuariorum fines, multos in
 ore gladii occidentes, maxima dama-
 na ipsis intulerunt, vicumque Ratin-
 gen funditùs livore pertinaci destru-
 xerunt. Econtra Boructuarii, & præ-
 cipuè amici occisorum, aggregatâ
 magnâ potentiâ armigerorum, mul-
 tas villas & munitiones Saxonum igne
 & ferro demoliti sunt. Sicque vicis-
 sim, cum diù committerent magnæ
 depopulationis excidium, Boructua-
 rii & præcipuè christiani, qui à S. Swi-
 berto verbum Dei receperunt, per-
 pendentis, & quòd Saxonum poten-
 tiæ & insolentiæ resistere non possent,

Vale dicto S. Swiberto, acceptâ ab eo benedictione, coacti migrârunt in exteras provincias, ut liberiùs ibidem Christo servirent. Interea attendens S. Swibertus, gloriosus Pontifex, gregem suum hac illâque dispersum, & quòd nullum fructum, nullâque inducias inter utrasque partes cum suis propter saxea Saxonum corda facere possent, exoravit assiduo Dominum, ut ei jam seni locum ostenderet, ubi habitare deberet. Tandem Angelicâ revelatione admonitus, præcipitur ire Coloniam Agrippinam ad Pipinum Ducem, & Plestrudem ejus conjugem, qui ei aptum locum permanendi cum suis condonarent. Igitur S. Swibertus Vale faciens Boructuariis, cum suis presbyteris & clericis ac nonnullis christianis, per squalida & devia loca in magno discrimine ferocium Saxonum Coloniam usque, Deo comitante & dirigente vias suas, pervenit. Erat autem eo tempore serenissimus Pipinus Dux habitans in Joppilia cum Alpaide pellice sua: Plestrudis verò Dux eximia & devota Princeps moram traxit Coloniae Agrippinæ, in palatio Ducum Agrippinen-

*S. Swibertus
ab Angelo
admonetur
in Colonia.*

nensium, & Lotharingorum, quod *Palatium*
 per eam mutatum & consecratum est *mutatum in*
 in claustrum sanctimonialium, intitu- *templum*
 laturque Ecclesia gloriosae Virginis *& cano-*
 Mariae ad Capitolium. Cúmque ea *nobium*
 audisset adventum S. Swiberti magni- *Sancti-*
 fici praesulis, gavisus est gaudio magno. *monia-*
 Audierat enim multoties à pluribus *lium*
 celeberrimam ipsius opinionem: de-
 positóque fastu regalis excellentiae,
 ipsum cum venerabili Patre Annone
 Archiepiscopo Coloniensi, honorificè
 & devotè suscepit, secúmque aliquot
 diebus detinuit, ac miro semper eum
 humilitatis affectu coluit, ut ab eo se-
 cretoribus colloquiis salutis verba
 mereretur audire. Eodem tempore
 quidam illustris Palatinus, Geraldus
 nomine, veniens Coloniám, missus
 per Pipinum ab Herstallo sive Joppi-
 lia ad Plectrudem cum decenti mi-
 litia, statim propter borealem rigi-
 dum ventum incidit in gravem mor-
 bum inflationis gutturis, idque adeò,
 ut à nullo medicorum possit ei sub-
 veniri: quia nullam potionem reci-
 pere vel deglutire valuit. Cúmque
 omnes lamentarentur illum, desperan-
 tes de vita ipsius, Plectrudis memor

E s

vir-

virtutum S. Swiberti Episcopi, devotissime petiit ab eo, ut amore Jesu Christi dignaretur visitare nobilem Palatinum jam agonizantem, & ipsum Pontificali suâ benedictione sanctificare, ac pro eo coram omnipotente Deo intercedere. S. verò Swibertus, ut erat columbinæ simplicitatis & pudicæ naturæ, humiliter cum beato Willeico suo presbytero & Ducissa ipsum accedens, præmissâ devotâ oratione, cum signâset guttur ejus, mox apostema illud diruptum, omnibus cernentibus crepuit, & horribiliter per nares, & per os effluxit tabes, venenosa putredo. Et sic expulsis illis noxiis humoribus, statim sanatus fuit. De quo omnes magnificè Deum laudabant, qui meritis sui dilecti Antistitis talia operari dignatus est. Erat autem in eodem palatio coquus quidam, qui obsessus à dæmonio, multùm vexabatur quotidie ab eo: qui ad instantiam aulicorum visitatus à S. Swiberto, mox à gravi jugo diaboli liberatus fuit. Et deinceps omnes venerabantur S. Swibertum, ut virum & Episcopum sanctum, videntes gratiam Dei in ipso.

*Sana-
Palati-
num
pericu-
losè la-
boran-
tem.*

*Item
dæmoni-
acum.*

CAPUT XXIII.

Ut S. Swibertus à Pipino Werdam impetrans, ibidem monasterium construxerit.

IGitur felix Pleétrudis religiosa Ducissa, videns S. Swibertum internæ mentis fervore ad cælestia suspirare, licet sublimata culmine terreni principatus esset, & secum multos egregios prædicatores haberet, tamen specialiter de cælesti inquisitione à sancto Swiberto viro Dei ædificari cupiebat. Qui cum eam de futuri regni beatitudine, de iudicii metu, & spe æternitatis familiari colloquio præmoneret, illa eum libenter audiebat. Verum æstimatori non potest, quanto Principis illius animus exultarit gaudio, quod tanti viri præsentia gaudere, benedictione foveri, colloquutione meruisset ædificari. Et ne ingrata illis beneficiis videretur, consensu & admiffione Venerabilis Patris Annonis Archiepiscopi Coloniensis, direxit S. Swibertum Episcopum cum præfato Geraldo nobili Palatino Ide Ardenna, sanato à peste anginae per eundem S. Swibertum, cum literis commendatiis ad illustrem Pipinum Principem, petens & postulans obnixè, ut viro
Dei

Dei Swiberto donaret vicum Werdam in insula five litori Rheni, ut gentili Saxonico populo illic cum suis prodesse & præesse posset. Pipinus verò senex provectæque ætatis, honorificè suscipiens S. Swibertum cum suis, aliquanto tempore secum detinuit, ut verba vitæ ab eo audiret, eò quòd pridem à plerisque multa laude digna audierat. Tandem ut hilariis dator, sitiens æstuanter conversionem gentilium, volensque cultum divinum augmentare, ex regali munificentia benignè eundem vicum ei propter profectum & firmamentum suorum Principatum donavit, addens & offerens ei ex copioso thesauro suo aurum & argentum multum nimis, quibus Ecclesiam five Monasterium ibidem ad honorem Dei ædificaret, & populum barbaricum, fidei Christi prorsus ignarum, verbo vitæ reficeret. Itaque Valè dicto cum nimia devotione & gratiarum actione Pipino Principi, sanctus & benedictus Swibertus rediit Coloniam ad S. Plectrudem, cujus potentiâ & industriâ cum multis laboratoribus & cæmentariis Werdam veniens, cœpit statim propè Rhenum
fun.

*Pipinus
largitur
S. Swiber-
to vicum
Werdam.*

fundare monasterium in honorem gloriosæ Virginis Mariæ: ibique cum quanta humilitate, devotione & reverentia rudi gentili populo evangelizaverit fidem Christi, & præcipuè, cum quanta puritate mentis & corporis, & timore Missas celebraverit, ac divina peregerit, difficulter potest explicari.

CAPUT XXIV.

Ut quendam in Werda à morte suscitaverit.

ANno verò Dominicæ incarnationis septingentesimo undecimo, cum S. Swibertus ferventer prædicans, non solum in Werda, sed & in pagis & villis vicinis enunciaret profanis Saxonibus Evangelium Christi: contigit quadam die Martis, ut ipse extra Werdam celebraturus, iret cum venerabili presbytero suo Willeico in villam vicinam, & quidam dives gentilis, Hungerus nomine, postea conversus & baptizatus in festo Apostolorum Petri & Pauli & à S. Swiberto appellatus Petrus, ex fervore fidei & nimia humilitate & devotione curru advehi curaret arenam & lapides, reliquaque tali ædificio congrua & oport-

Anno
711.

portuna ad Monasterium S. Swiberti. Procurante autem omnium bonorum æmulo diabolo, idem Petrus corruens sub carruca onusta lapidibus, efferebatur mortuus, quia penè suffocatus & per diversa vulnera capitis extinctus fuit.

De quo cùm omnes non immeritò dolerent, magnusque concursus populorum ad illud miserandum spectaculum fieret, gementium & dolentium propter inopinatam illius mortem: cùmque exequiæ præpararentur, ut corpus Ecclesiasticæ commendaretur sepulturæ, supervenit pius Pater S. Swibertus cum devoto Willeico suo Capellano: qui cùm didicisset ex gemitu, audissetque à circumstantibus mortem illius Petri, habens magnam fiduciam in Christo, corpus mortuum, antequàm sepeliretur, ut ad cellam suam deportaretur, jussit. Quod cùm factum fuisset, ipse adstante magnâ turbâ populorum, rei exitum præstolante, largiter cum multis suspiriis lachrymas fundens, flexis genibus devotissimè oravit ad Dominum pro resurrectione
Petri

Petri famuli monasterii. Cùmque diù *Mor-*
 preces precibus continuâset, surgens *tuurx*
 tangendo, cùm oscularetur funus, sta- *resu-*
 tim mortuus non solum revixit & sur- *scitat.*
 rexit, verùm etiam nullæ cicatrices
 vulnerum, nulla conglomeratio san-
 guinis per totum corpus apparuerunt:
 de quo omnes laudabant benignitatem
 Christi Salvatoris. Famâ hujus mira-
 culi per totam provinciam promulgatâ
 neophyti in fide solidati confirmantur.
 Multi verò infideles ad Christum con-
 versi, fonte baptismatis Christo rege-
 nerati sunt. Vixit autem postea idem
 Petrus sanus & incolumis usque ad
 consummationem Ecclesiæ Werden-
 sis, etiam post migrationem S. Patris Swi-
 berti.

CAPUT XXV.

Ut S. Swibertus multos gentilium conver-
terit, & monasterium instituerit in
Werda.

SANCTUS verò Swibertus, cujus fa-
 ma & actus non solum per Chri-
 stianismum, verùm etiam & per pa-
 ganismum, in laudem Dei prædicaba-
 tur, adjutorio Primatum, & præcipue
 gloriosæ Ducissæ Plectrudis, aliorum-
 que

Ad Werdense Monasterium multi confluunt. que Christi fidelium, velocissimè cœpit Monasterium suum in Werda construere & perficere. In quo, collecto agmine famulorum Christi, cœpit evangelicis illos instruere disciplinis non rigorosis: sed docuit & instituit disciplinam vitæ regularis, quam rudes & neophyti capere & custodire possent, juxta vocem Domini dicentis:

Matt. 11.

jugum enim meum suave est & onus meum leve. Sed & ipse cum beato Willeico cæterisque devotis discipulis, sub arctiori sanctæ regulæ jugo, sanctissimam & continentissimam vitam ducebat. Qui licet gentibus in vicinò habitantibus prædicando, primò parùm vel nihil profecit in conversione earum, eò quòd essent homines duræ cervicis & barbaræ mentis, non tamen propter hoc destitit, quin indefinenter cum fervore prædicans, multos nobilium & ignobilium converteret ex eis: qui repudiatis sordibus idololatriæ, fidei sunt fonte abluti. Quibus, ut bonus Pastor in populo, dispensavit, tanquam fidelis & prudens negotiator, mensuram domini tritici. Ipse enim sprevit mundi pompas & vanitates spe supernorum præ-

præmiorum. Et ideò maximis virtu-
 tum donis cælitùs diratus, Deo in om-
 nibus gratus, ut gemma fulsit in cle-
 ro. Nam positus inter gentiles, illic
 præclarum opus inter gentes opera-
 tus est, Domino coöperante, & ser-
 monem ejus confirmantè sequenti-
 bus diversorum miraculorum signis.
 Cùmque in Monasterio Werdeni vi-
 tæ cælestis institutio quotidianum
 fumeret incrementum, contigit anno
 ab incarnatione Domini septingente-
 simo decimo quarto, Pipinum de Her-
 stallo, strenuum Principem, & Majo-
 rem domûs Francorum, dolentem
 super innocente morte sanctissimi
 Lamberti Tungrensis Episcopi, ad
 mortem ægrotare. Accersitùsque S. S. Swi-
 bertus egregius Pontifex ad visi-
 tandum eum per nobiles viros, per-
 rexit priùs cum Willeico & Theodo-
 rico discipulis suis Coloniam ad Ple-
 strudem illustrem Ducissam Lotha-
 ringiæ sive Austrasiorum, consilium
 ab eâ expetens, quidnam facere debe-
 rent. Quæ eum religiosè suscipiens &
 tractans, tandem retento Coloniae
 pio Willeico presbytero S. Swiberti
 apud se causâ devotionis & consol-
 ationis

Anno
714.

S. Swi-
bertus
ad Pi-
pinum
ægro-
tantem
accersit-
tur.

tionis (erat enim felix Willeicus Evangelicus sacerdos) misit S. Swibertum & Agilolphum Coloniensem Archiepiscopum cum plerisque aliis Prælati ad Pipinum Principem conjugem ejus, ad informandum eum, si obiret, ne illustres legitimos suos filios, Drogonem Ducem Campaniæ, & Grimoaldum Majorem domûs Childeberti Regis Franciæ exhæredaret, hæredem scribendo Carolum Martellum illegitimum, ex Alpaide pellice genitum, in detrimentum & damnationem animæ suæ, & in confusionem sui & totius Ecclesiæ, atque in scandalum suorum primatum & subditorum. Et quia S. Lambertus Episcopus, qui eum Pipinum de illicito connubio Alpaidis increpaverat, martyrium subiit. Venientes igitur præfati Pontifices Joppiliam ad ægrotantem Principem Pipinum, benignè ab eo suscepti sunt. Qui ipsum consolantes, & ad tolerantiam adversitatum temporalium & infirmitatum corporalium confortantes, aiebant quòd Deus electis suis iter asperum facit, ne, dum delectarentur in via, obliviscerentur eorum, quæ sunt in patria. Tandem nacto oportuno

portuno

portuno tempore & congruo, inter cætera pro salute & remedio animæ suæ, causam, pro qua venerant, ei devotè & salubriter Pontifices exponentes, & de illicito matrimonio increpantes, statim cum indignatione repulsam patiebantur. Alpais verò legationem sanctorum Pontificum sciens & comperiens, irata valdè, Pontifices abire celeriter præcepit: & ipsa interpellans importunè pro Carolo Martello filio suo apud Pipinum impetravit cuncta pro eodem filio suo, quæ petierat. Pipinus verò eodem anno moriens, eundem Carolum Martellum suorum principatum reliquit hæredem. Quod cernentes præfati Pontifices, inglorii & tristes Coloniam redierunt, enarrantes præclaræ Plectrudi omnia, quæ gesta erant in Joppilia à Pipino, consolantes eam, & ad tolerantiam patientiæ animantes.

SS. Pontifices dum arguunt illitas Pipini nuptias repelluntur.

CAPUT XXVI.

De vita S. Willeici Confessoris, presbyteri sancti Swiberti Episcopi, & de miraculis per ipsum perpetratis Coloniae.

SANCTUS Willeicus presbyter, pri-
mus Canonicus conventus novel-
leicus

primus læ Trajectensis Ecclesiæ, vas virtutum,
Canonicus purâ intentione, spe supernæ retribu-
Trajectensis. tionis derelinquens mundum, Chri-
 sto sincero corde servire studuit. Ipse
 enim ab adolescentia sua cum S. Swi-
 berto in orationibus & continentia
 ac mediatione divinarum scriptura-
 rum vitam felicem sedulus agebat.
 Ipse nihil hujus mundi quærere, vel
 curare, & amare curabat.

In divinis scripturis sufficienter à
 S. Swiberto instructus, Latinâ linguâ &
 Germanâ eruditus fuit. Erat enim elo-
 quentissimus & mansuetissimus, iræ &
 avaritiæ victor, superbiæ simul & va-
 næ gloriæ contemptor, pauperum &
 infirmorum consolator. Ipse erga ino-
 pum provisionem non solum pietate
 mentis, sed etiam studii laborare solitus
 fuit. Multos gentiles in diversis pro-
 vinciiis suâ saluberrimâ prædicatione
 à veneno idololatriæ ad dulcorem fi-
 dei Christi perduxit.

Item In Monasterio verò Werdenfi
Præpositus factus Præpositus sub S. Swiberto,
Werden. abstinentiæ & continentiæ, cæterarum-
 que virtutum omnibus fratribus exem-
 plum dabat. Plures etiam & authori-
 tate

rate Magisterii, & exemplo suæ actionis, ad regularem instituebat vitam. Nec solum ipsi Monasterio regulis vitæ monita simul & exempla præbebat, sed & vulgus circumpositum longè latèque à stultæ idololatricæ vitæ consuetudine, ad Christi & cælestium gaudiorum curabat convertere amorem.

Et quidem cujus meriti fuerit² etiam miraculi signo internus arbiter edocuit. Eodem enim tempore, quo præfati pontifices sacri ad Pipinum ægrotantem, legatione fungebantur, & ipse venerabilis Pater Willeicus ad instantiam gloriosæ & devotæ Plectrudis, Coloniae manebat: ægrotabat quidam primarius Colonienlis, Gotebaldus nomine, acerrima ægritudine pressus, ita ut deficiente penitens omnium membrorum officio, jam mortuus esse videretur: cui jam funebria iusta præparata erant, & locus, in quo defunctus condi deberet.

Maria verò conjux ejus, precibus & lachrymis interpellans gloriosam Principem Plectrudem, impetravit, ut infirmus à B. Willeico presbyte-

ro S. Swiberti visitari deberet. Credit verò, quòd, si bonus discipulus, à bono magistro educatus, intraret domum ejus, oraturus pro eo, manúmque imponeret illi atque benediceret, statim meliùs haberet. Intravit ergo S. Willeicus cum devota familia felicis Plectrudis domum ægroti, post divinorum celebrationem: vidénsque eum, mœstis omnibus, jam morti proximum, ac loculum ante cubiculum, in quo sepeliendus poni deberet, prosternens se oratione, cùm orâsset diù cum lachrymis, surgens dixit: Domine Jesu Christe, clementissime Deus, qui dixisti: *Super ægros manus imponent, & benè habebunt*: ostende hic pietatem tuam, & cura infirmum hunc potenti tua virtute, ut nomen sanctum tuum, benedictum in sæcula, magnificetur ab omnibus. Cùmque hæc dixisset, imponens manum suam super caput, benedicénsque eum ter, continuò surrexit, & veterno infirmitatis discusso, induit se ipse vestimentis suis. Egressúsque cubiculum cum S. Willeico, jussit mensam præparari, cibos apponi, & convivium instrui, quia delectaretur cum S. Willeico manducare & bibere. Cùm

Marci
16.

S. Willeicus
sanat
infirmum.

Cùm verò omnes multùm gauderent de sospitate illius, S. Willeicus cum gratiarum actione devotè orationibus incubuit, donec potiùs raptus quàm vocatus inter eos resedisset. Gotebaldus verò propè sanctum Willeicum assidens, vescebatur, bibebat, lætabaturque quasi unus è convivis, ac gratias agebat, & multis post vixit annis. Plectrudis verò religiosa Domina hæc audiens, maximo deinceps S. Willeicum habuit in honore, Deum, qui mirabilia magna solus facit, collaudans. Præfuit autem S. Willeicus monasterio Werdenfi annis decem post decessum sanctissimi præfulis Swiberti, & mortuus est anno Dominicæ incarnationis septingentesimo vicesimo septimo, sexto nonas Martii. Ad cuius sepulcrum ad indicium virtutis illius, solent crebra sanitarum miracula fieri.

CAPUT XXVII.

De obitu S. Swiberti Episcopi.

REdeuntibus à Joppilia & à Pipino gloriosis Pontificibus Agilolpho Coloniensi, & Swiberto Werdenfi, sanctus Swibertus, delectatus in Do-

mino super salutari gratia, à Deo per Willeicum presbyterum suum Coloniae patrata, salutata & licentiâ impetrata à pia matrona Plectrude, rediit Werdam cum suis discipulis: Ibique per triennium sanctissimè vivens, perfecit opera, quæ Deus posuit prodigia super terram, miraculis coruscando, atque ut vox tonitruï in rota, profanis Christum evangelizando, idololatriam liberâ voce damnando, multas gentes paganas sacro fonte baptismatis Christo regeneravit. Tandem Deus, qui est suorum fidelium merces magna nimis, qui & per carnis mortem vivos Ecclesiæ lapides de terrenis sedibus ad cæleste transfert ædificium, S. Swibertum, strenuum fidei pugilem, coronandum in cælis de terrenis evocare dignatus est.

Anno
717.

Igitur anno à nativitate Domini septingentesimo decimo septimo S. Swibertus omnium virtutum charismate plenus, ex omnibus animi medullis videndi Deum desiderio flagrans cum in festo Principis Apostolorum S. Petri ad Cathedram, in suo Monasterio divina celebrasset, mox languor

guor eum invadens lecto decumbere *S. Swi-*
 coëgit. Languore itaque per momen- *berti*
 ta temporum ingravescente, conv- *extre-*
 cans fratrum suorum collegium ferè *ma ad*
 viginti, primò admonuit eos, ut *suos*
 vestigia Christi sequerentur, & ut vir- *adhor-*
 tutem dilectionis & pacis ad invicem *tatio.*
 & in omnes domesticos Dei servarent.
 Instituta quoque disciplinæ regularis,
 quæ ab eo didicissent, & in ipso vi-
 dissent, indefessâ fide custodirent.

Deinde subjunxit, diem sui obitus
 in proximo instare. Quod audientes fra-
 tres circumstantes, mœrore percussi fle-
 re cœperunt. Quibus S. Pontifex dixit:
 Nolite dilectissimi flere: magis autem
 gaudete: jam enim sanctorum labo-
 rum meorum gloriosissimum recipi-
 am fructum & præmium. Recessui
 fragilitatis meæ debitum charitatis
 impendite, & orationibus protegite.
 Quo dicto ipse in Domino gaudens,
 informabat eos de contemptu mun-
 di & appetitu regni cœlestis, & ut exi-
 tum suum, cujus hora incerta est, vigi-
 liis, orationibus, bonisque operibus
 prævenire meminerint. Cùmque hæc
 & his similia plura loqueretur illi ac-
 cepta

ceptâ benedictione, jussu ipsius tristes ad Ecclesiam exierunt. Retinuit secum S. Willeicum, cum quo divina meditans, Deum corde devotissimo invocabat.

*Mi-
grat
à cor-
pore.*

*Vultus
defun-
cti di-
vini-
tus re-
splen-
dit.*

Appropinquante deinde die obitus five obdormitionis suæ, quam præcivit angelico ministerio. convocans fratrum suorum præfatorum felicem catervam, celebrari sibi sacra fecit Missarum solennia. Deinde perceptione corporis Dominici se muniens, ac sanctæ crucis vexillo se cunctosque circumstantes signans, in mortis quiete dormiens, transit feliciter de mundo, & ab angelicis choris anima ejus sancta in consortio Sanctorum & felicitatis perpetuæ in perpetuum collocanda suscepta est. Statimque facies ejus, ut glorificata, lucens splenduit. Cella verò ejus, ut apotheca redoluit, omniumque ora & pectora fragrantia suavitatis replevit. Defunctus est autem S. Swibertus Werdensis Episcopus anno ætatis suæ sexagesimo nono, Kalend. Martii feriâ sextâ horâ duodecimâ, qua hora Salvator mundi morte sua nos vivificans, januam regni cælestis resera-

vit,

vit, qui est benedictus in sæcula sæculorum, Amen.

CAPUT XXVIII.

De sepultura S. Swiberti, ac miraculis quibusdam à Deo per ipsum factis.

TAndem sanctissimum corpus, gementibus cunctis fratribus, devotè per Willeicum, Theodoricum, Gerardum, aliòsque principales suos discipulos portatum fuit, positumque in medio Ecclesiæ, in honorato feretro, ut exequiæ ipsius sabbato celebrarentur. Confluebant autem multi homines ex diversis pagis & villis flentes & dolentes, & præcipuè pauperes, frustrati de cætero largis eleëmofynis, quas ab ipso piè pro amore Christi receperant. Inter quos adductus fuit vir *dæmoniacus* graviter obsessus, *tactu feretri* qui postquàm tetigisset feretrum, super *cura-* quod sanctum corpus jacuerat, cunctis *cur-* cernentibus statim à dæmone liberatus *est,* fuit, laudabatque Dominum & dilectum famulum ejus S. Swiberrum. Reliquus verò populus vocem elevans, clamore magno benedicebat Dominum, qui tam magna fecit ad declarandum merita famuli sui dilecti Swiberti, præsulis sancti.

Anima S. Swi-
berti S. Willibrordo Episcopo Trajectensi,
apparet dilecto consocio suo, tunc redeunti
B. Wil- de Epternaco Veronam, petens & ad-
libr. monens, ut suis exequiis in Werda
cum suis interesset, & cum sepulturæ
commendaret.

Quod cùm nobis, scilicet suis
discipulis & ministris, dolens intimasset,
statim celeri navigio Werdam usque
perrexit. Affuit & illustris spiritualis
filia sua, felix Plectrudis cum aliquot
Prælati Ecclesiarum benedicens Deum
in meritis sui sancti Confessoris & Pon-
tificis Swiberti. Cùmque S. Willibror-
dus & felix Principissa cum fratribus
sabbato vigiliis defunctorum (ut moris
est) decantarent, ecce adducunt quen-
dam adolescentem; cæcum ex tonitru
& fulgore coruscationum effectum, ut
multis illic præsentibus constabat. Qui
interumpens immodestè canticum
mæroris vigiliarum, clamando, obnixè
& devotè pro sui illuminatione san-
ctum invocando, cum tetigisset fere-
trum, statim omnibus videntibus &
stupentibus visum recepit.

Cæcus
visum
recu-
perat
& fu-
riosus
savi-
tatem.

Præ-

Præterea furiosus quidam similiter adductus, cum devotè oscularetur tegmen feretri, protinus sanatus fuit. Mox clamor omnium attollitur in laudem Dei, vigiliæ dimittuntur, & omnes glorificabant Deum, qui tanta mirabilia, meritis sui sanctissimi Confessoris & Episcopi dignatus est operari. Igitur Dominicâ die, expletis devotè & solenniter exequiis in eodem Monasterio Werdenſi, in quo degens Chriſto ferventer & feliciter ſervierat, honore condigno cum hymnis & laudibus devotè & reverenter ſepeliebatur per S. Willibrordum Archiepiſcopum Trajectenſem, & S. Willeicum prebyterum, & glorioſam Pleſtrudem Auſtraſiorum Principiſſam, cæterosque fratres & diſcipulos ſuos.

CAPUT XXIX.

*De miraculis ſanctiſſimi Swiberti Episcopi
Werdensis & Confessoris.*

Verùm, quia ego Marcellinus prebyter, qui hanc hiftoriam conſcripſi, dudum diſcipulus & conſocius S. Swiberti Episcopi, exequiis ejus unâ cum S. Willibrordo interfui, & ad inſtantiam dilectorum, Willeici, Gerardi

*Multa
mira
cula ad
S. Swi-
berti
monu-
men-
tum.*

ardi & Theodorici, cæterorúmque fratrum, causâ consolationis per quindenam in Monasterio Werdenſi manſimus, pauca de multis, quæ oculis meis vidi, proferam miraculorum testimonia: quæ etiam multorum aliorum sunt oculis conspecta, ut merito possit, imò & debeat veraciter credi, quòd magnus sit coram Deo, atque mirabilis sit ejus gloria in cælis, quem tot fulgoris radiis elucere facit in terris. Nam post migrationem in loco sepulturæ suæ infirmos curare non desinit, qui semper dum viveret, infirmis & pauperibus subvenire & consulere consueverat, & egenis opem ferre non cessabat. Nam post dormitionem ejus, contigit feriâ sextâ sequenti, ut quidam gentilis paterfamilias, dictus Hathagerus de Cosveldia fidei prorsus ignarus, longo paralysis & calculi morbo gravatus, ac acerrimo dolore detentus, quotidie valde torqueretur.

Cùmque familiares & domestici domûs acerbâ & intolerabili ipsius infirmitate dolerent, supervenit quidam christianus, natus propè Werdam,

no-

domine Henricus. Qui cum hujusmodi infirmitatis tædio ineffabili ipsum torqueri cerneret, condoluit ei. Erat enim consanguineus ejus. Percipiens denique idem christianus, nullum relevamen Hathagerum sentire ex medela & cura peritorum, quamvis medicum eum appositis pigmentorum fomentis & liquaminibus emollire niterentur, inspiratione divinâ dixit christianus: Hathagere dilecte cognate, audi salubre consilium meum. Non enim diffido, si constanti animo rejectis damnatis diis, qui nec se, nec aliquem juvare queunt, crederes in Deum verum, Salvatorem tuum, Dominum nostrum Jesum Christum crucifixum, permitteresque te vehi in Werdam, & visitares ibidem cum fide & devotione locum habitationis sepulturæ S. Swiberti Episcopi christianorum, Dominicâ proximè elapsâ illic sepulti, qui ex benignitate & bonitate Dei facit quotidie varia & valida miracula, quæ nunquam sunt audita, super egenos & infirmos, procul dubio semotâ omni infirmitate tua convalesces.

Quo audito quidam pagani ipsum delira-

delirare arbitantes, spreverunt consilium ejus: alii asseruerunt, impossibile esse, mortuum viventi posse sanitatem præstare. Et sic verbis illius christiani nullatenus fidem accommodaverunt. Sed ingravescente indies ægitudine, Hathagerus saniori usus consilio, intrinsecus compunctus ad informationem Henrici cognati sui, spondit Deo fore se christianum spretis idolis, modò in Werda consequi possit salutem. Igitur ipsum carro imponentes, sequente uxore cum familia, & aliquibus cognatis, ipsum Werdam cum oblationibus condignis duxerunt, comitante Henrico christiano, & in fide ipsum confirmante in via. Werdam itaque intrantes in die Martis, Hathagerus mox anhelans ad sanitatem, se ad sepulchrum S. Pontificis Swiberti duci petiit: Ibi que ante corpus Sancti se prosternens, purâ fide & intentione supplex divinam pietatem rogavit, ut meritis sancti sui dilecti Confessoris Swiberti, pristinam recuperaret sanitatem.

Itaque cum devotè sanctum invocâsse Swibertum, cunctis adstantibus,

bus, inter preces velut in soporem solutus dormiens, vidit, ut postea referre solitus erat, quod quidam in habitu Pontificali, gerens figuram crucis in manu dextera, ipsum accessit: eaque ter ipsum benedicens, omnino sanavit. Mox evigilans, sanissimus *Paralyticus* surrexit, atque pro adepta sanitate *curatur.* pendit humillimè Deo & sancto eius Swiberto gratias, & quid erga se S. Swibertus Episcopus egerit, omnibus gaudens & devotè explicando patefecit. Cunctisque gaudentibus, & Deum, & S. Swibertum laudantibus ex suggestione Henrici supradicti, & præcipue ex informatione S. Willibrordi, ut spondit, sacramenta fidei & baptismatis cum omnibus ipsum comitantibus per S. Willeicum suscepit. Vocatusque fuit, ob memoriam miraculi, Hathagerus in baptismo Swiberrus. Quo patefacto & diffamato longè lateque miraculo, multi per dies locum sepulturæ ejus frequentare & sanita um ibi gratiam capere tum sibi, tum suis ceperunt. Optatam namque ibi, nobis præsentibus, recepit sospitatem multitudo languentium.

CAPUT XXX.

De curatione cæcorum Susati.

Adolescens quidam natus Werdæ, Swederus nomine, veniens anno Domini septingentesimo decimo octavo in civitatem gentilium, Susatum nomine, hospitabatur in domo cuiusdam pessimi pagani, in qua prandebant Westphali multi malitiosi, inter quos & residebat prandens idem Swederus. Inter eos tandem ortâ fabulatione de generositate & potentiâ deorum, & impotentia Christi, Dei christianorum: idem Swederus placidè enarravit paganis virtutes & miracula, quæ Dominus meritis S. Swiberti declaravit, & quotidie declarat in Werda, Gentiles verò ebrii, compe-
 rientes Swederum christianum, irati valdè, surgentes cum furore ipsum capiunt, & inter multa verbera & ludibria linguam ei præscindunt, arbitantes per hoc, obsequium magnum se præstare diis suis. Quo factò, redeun-
 tes hilariter ad prandium, cum multa probrosa convitia in Christum & sanctum ejus jactassent, statim omnes cæci effecti sunt: panes etiam & frusta pa-

*Swederus male mul-
 tatur ab ethnicis.*

Ebrii cæci fiunt.

panum in lapides conversi & mutati sunt. Swederus verò, ut inimicus deorum, extra hospitium tractus & in publica platea tanquam fœtidum animal projectus, volutatúsque in proprio sanguine, oravit corde beatum Swibertum dicens, O sanctissime Confessor Swiberte, si tantæ virtutis es & potestatis coram Deo, ut nobis dicitur, ede tale signum ex tua benigna misericordia & gratia in corda istorum pessimorum paganorum, Deo & tibi detrahentium, ut à sua duritia & malitia convertantur.

Statimque pagani commoti, ad cor redeuntés & agnoscentes, quia vindex manus Dei christianorum tetigit eos, cœperunt dolere, & sanctum invocare Swibertum pro auxilio habendo, terribilibus vocibus clamantes & petentes præfatum christianum ignominiosè ab eis tractatum introduci, ut ab eo veniam de commissis peterent, & eum satisfactione condigna ad honorem Dei & S. Swiberti placarent. Sed nemo eis intendebat, discurrentibus familiaribus servis & ancillis præ nimio terrore

Resipiscunt, & S. Swiberti opem implorant.

extra domum. Hospes verò capitaneus blasphemator Dei, non solum corpore, sed mente cæcatus, ex nimia vesania & grandi dolore insaniens, cæpit deos blasphemare & omnibus maledicere. Quo miraculo ex clamoribus cæcorum patefacto, concurrunt non solum vicini, stupentes & mirantes de tam insolito signo, sed & ferè tota civitas. Qui videntes illud grande spectaculum, tam mirabile, quam miserabile, pro diversitate hominum, diversis quoque modis mussitabant: tandem circa crepusculum, amici profani hospitis Swederum christianum piè ex luto tollentes, ad viros divinitus cæcatos deportârunt. Quem cæci lupi, jam agni effecti, præsentem agnoscentes, protinus in terram prostrati, lachrymis uberrimis & mœstis vocibus de commissis in eum veniam precabantur.

Ipse verò elevans eos pro viribus suis, dolens de temeritate ipsorum, potiùs tamen gaudens de districta animadversione & cæcitate ipsorum, ut cognoscerent virtutem Dei, indulsit piè eis, declarando eis signis,

gnis, nutibus & scriptis, ut relictis
 idolis secum omnes in Werdam ad S.
 Swibertum peregrè properarent, ubi
 omnes procul dubio meritis ejus pri-
 stinum visum reciperent. Erant autem
 numero septem, qui excæcati fuerant.
 Alterà verò die omnes duobus curri-
 bus impositi, comitantibus uxore &
 consanguineis hospitis, Werdam usque
 properant, afferentes secum panes in
 lapides mutatos. Cùmque omnes ad
 sepulchrum S. Swiberti starent, ado-
 lescens Swederus, licèt verbis non
 posset, corde tamen toto beatissimum
 Swibertum Episcopum invocavit, di-
 cendo intra se: O beatissime Swiberte:
 tu multos in tribulationibus & neces-
 sitatibus adjuvisti: tu scis, quia amore
 Domini nostri Jesu Christi illa pertuli.
 Te ergo, gloriose Præsul Swiberte, in-
 voco, & totis visceribus cordis mei
 tuum auxilium humiliter lachryman-
 do imploro, ut, si merita tua accepta
 fuerunt coram Deo, mihi subvenire
 ad gloriam Dei non differas.

Qui vix talem meditationem
 compleverat, & ecce S. Swibertus sta-
 tim pixidem plenam unguento in ma-

G 1

bus

Marc.
7. Cap.
¶. 34.
Mutus
loqui-
tur.

sibus portans, adfuit dicens: Amice,
 vocasti me: ecce adsum. Deinde os
 illius unguens, dixit: Dominus Jesus
 qui tetigit linguam muti, dicens:
Ephpheta, quod est, adaperire: det
 tibi loquelam tuam, in cuius nomi-
 ne dico tibi: Loquere, & da laudem
 Deo creatori tuo. Qui statim devo-
 tissimè sonorà voce benedixit Deum
 & S. Swibertum egregium Pontifi-
 cem. Cæci vero audientes adole-
 scentem loquentem, & S. Swiber-
 tum pro recuperatione admissæ lo-
 quelæ laudantem, majorem ample-
 ctentes fiduciam in Christum & san-
 ctum ejus, corde toto implorant
 ejus auxilium, atque visum omni-
 bus amicis adstantibus recipiunt: pa-
 nes verò in signum miraculi ante
 ejus sepulchrum obtulerunt, & ipsi
 ibidem per triduum perseverantes in
 fide imbuti, baptismum susceperunt.
 Redeuntes itaque, multos paganos
 Susati exemplo illius signi, ad Christi
 fidem traxerunt.

Cæci
visum
recipi-
unt.

CA-

CAPUT XXXI.

*De quatuor viris morbo anginæ
laborantibus.*

Eodem anno quatuor viri diversis temporibus usque ad mortem morbo anginæ laborantes, ad sepulchrum ejus dolorosè adducti cum oblationibus, sani & gaudentes ad propria cum gratiarum actionibus in laudem Dei redierunt.

CAPUT XXXII.

De curatione Episcopi Coloniensis.

Posteà verò tempore Pipini Regis Francorum filii Caroli Martelli Principis, Hildegerus Archiepiscopus Coloniensis, qui mediante Rangefredo, sancto successerat Agilolpho, cum quâdam die cum eodem Pipino in expeditione contra perfidos Saxones profectus fuisset, corruens armatus de caballo suo super quandam rupem, fractis scapulis & uno brachio cum tempore capitis, semimortuus portabatur ad tentorium. Nocte verò sequenti apparens ei S. Swibertus

*Hildegerus
Archiepiscopus
invocat
S. Swibertum*

in visu, præcepit, ut sepulchrum ejus
in Werda visitaret, & integram sani-
tatem recuperaret. Episcopus pro-
tinùs expergefactus, præcepit sine
dilatione ipsum vehi ad S. Swibertum
in Werda. Illucque veniens, cum
devotione sanctum invocans, statim
potenti medicamine sanatus est: Ad
laudem & gloriam Domini nostri Jesu
Christi, qui cum Patre & Spiritu
sancto vivit & regnat Deus, per in-
finita sæculorum sæcula, Amen.

*Hucusque vita S. Swiberti per
Marcellinum Presbyterum. Sequuntur
nunc quedam de illius in divos relatio-
ne & miraculis post obitum, & aliis
nonnullis, authore S. Ludgero primo
Monasteriensi Episcopo.*

EPISTOLA RIXFRIDI
T R A J E C T E N S I S
EPISCOPI

Is Rix-
fridus
fuit 7.
Epiſc.
Traj.

A D
S. L U D G E R U M
MONASTERIENSEM
EPISCOPUM.

Dilecto Patri & confratri Ludgero,
sanctæ Monasteriensis Ecclesiæ Epi-
scopo, Rixfridus sanctæ Traje-
ctensis Ecclesiæ indignus sacerdos & Epi-
scopus. Gratia Dei cum incremento virtu-
tum & profectu salutis. Cùm apud nos
in nostro conventu Frisiæ in vico Dookem,
in quo beatus Bonifacius, secundus Traje-
ctensis Ecclesiæ Archiepiscopus, ut tibi per
optinè constat, cum quinquaginta uno fra-
tribus martyrium pertulit, habeamus &
reverenter possideamus libellum, continen-
tem gesta & Legendam sanctissimi Swiberti
Episcopi, confocii & Coëpiscopi S. Willi-
brordi, editam mandato & auctoritate A-
postolica sancti Patris Gregorii, Episcopi
Trajectensis Ecclesiæ, à S Marcellino pres-
bytero, consodali & confratre sanctorum
Willibrordi & Swiberti, ceterorumque
confratrum: quem librum gloriosus Albricus
sive Albertus, quartus Trajectensis

S. Boni-
facius
2. Epi-
scopus
Traj.

Alber-
tus 4.

Pontifex, natione Anglicus, Eboracensis
 Diæcesis, & consanguineus S. Swiberti
 Episcopi, in eodem Conventu honore de-
 bito custodiri & servari decrevit, voluit
 & præcepit, diligenter postulans à suo suc-
 cessore Theodardo Episcopo Trajectensi, ut,
 ubi catalogo Sanctorum Confessorum ad-
 scriberetur, impetrando procuraret ab au-
 thentica & probata persona in scripta redi-
 gi modum & ordinem elevationis & cano-
 nizationis ejus, ut insereretur & addere-
 tur prædicto libro sanctissimæ vitæ suæ
 editæ & exaratae à præfato Marcellino
 presbytero. Qui Theodardus, quintus Tra-
 jectensis Episcopus, ipsum ab Harmacaro
 successore suo, desiderio magno exoptavit.
 Harmacarus verò, similiter natione An-
 glicus ex regno Humbrano, & Eboracensis
 Diæcesis à me, utpote à suo successore, &
 à cæteris confratribus conventûs Traje-
 ctensis requisivit, & postulavit hoc ipsum.
 Ego verò promissionis meæ & desideriorum
 meorum Prædecessorum Pontificum Tra-
 jectensis Ecclesiæ memor, audiens ipsum
 sanctum Swibertum jam nuper, scilicet
 secundo nonas Septembris, solenniter à
 do sit sanctissimo Papa Leone in præsentia seve-
 canoni nissimi Caroli Magni, Romanorum Impe-
 zatus. ratoris, cæterorumque multorum Cardina-
 lium,

lium, Archiepiscoporum, Episcoporum, Procerum & Primatum canonizatum, ossaque ejus sacrosancta, propter crebra miracula sua, elevata, & in arcam sive capsulam, auro & argento comptè ornata, decenter collocata, cunctisque Christicolis veneranda exposita, ut intercessione & suffragio ipsius à malis omnibus evui & liberari mereverentur. Et meritò, quia Omnipotens singularis vitæ ejus excellentiam, non solum, dum viveret, multis magnisque miraculis approbavit: verùm etiam post felicem transitum ipsius ipsum secum regnare in cælis, certis coruscantibus crebrisque signis & prodigiis quotidie manifestat & declarat: quorum quædam à dignissimis probatisque testibus, fratribus nostri conventus, qui interfuerunt & viderunt, audivimus: de quibus omnes laudantes bonitatem Salvatoris nostri, congratulamur in nostro Conventu. Propterea sollicitum, ut veraci stylo ab authentica persona conscribantur prædicta, ne aliqua immisceantur ficta, vel apocrypha ex pietate, sed planè & debitè, ut res ipsa in veritate se habuerit. Ego verò sciens, quòd in consilio suæ parochiæ requiescit, & zelum legis Dei habes, & excellentia divinarum scripturarum in tua anima viget & floret:

idcirco

idcirco egregie Pontifex Ludgero, mi dilectissime Confrater, admonitione & exhortatione fratrum conventus Trajectensis, & præcipue fratrum in Dookem, ad tuam fraternam dilectionem fidissimum habeo accessum, pie efflagitans, ut ordinem modumque elevationis & Canonizationis ipsius, & qui interfuerunt, amore Albrici Episcopi Trajectensis Ecclesiæ, consanguinei supradicti sanctissimi Swiberti Episcopi, qui

Nunc
Mona-
steri-
um.

te ad *Minimigardum direxit Episcopus, ad confirmandum neophytos, in scripta probato stylo redigere digneris, ut illa addantur libro de vita ipsius exarato & conscripto. Et non solum ordinem live modum sue elevationis & canonizationis, sed & quedam miracula, quæ post felicem ejus transitum Dominus noster, Jesus Christus dignatus est ostendere & patrare meritis & intercessionibus ipsius in Werdu vel propè, & adhuc quotidie declarat, ne ea, quæ gratiâ Dei fiunt in tempore, simul cum tempore labantur, sed perpetuentur scriptis ad decus Ecclesiæ, ut piâ ejus intercessione Pontificale tuum ministerium, & cuncta opera tua in præsentis salubriter prosperentur, & in futuro sempiterna gaudia consequi valeas.

Inter-
cessio
San-
ctor.

EPI.

EPISTOLA S. LUDGERI
A D
R I X F R I D U M

TRAJECTENSEM EPISCOPUM.

Venerabili Confratri & gentium
prædicatori eximio, Rixfrido
Trajectensis Ecclesiæ Episcopo
Ludgerus servus Jesu Christi, salutem &
omne bonum. Postulas à me, dilecte Pa-
ter, rem quidem opere non difficilem, sed
opere veritatis præsumptuosam: dum ex-
pavescō & contremisco aliquid addere ad
complementum illius libri, editi & con-
scripti à tam excellenti gentilium præ-
dicatore, egregio presbytero S. Marcelli-
no: qui utique ultra septuaginta annos
evangelizando ferventer Christum, præ-
fuit pagânis & gentilibus, magnam par-
tem Frisicæ convertendo. Qui proculdu-
bio sacerdos erat magnarum virtutum,
propheticique spiritûs plenus, ut tu nosti,
qui & Frisonibus verba vitæ, monita
virtutum simul & exempla præbebat, &
ad cælestium gaudiorum curabat conver-
tere amorem. Sed eo propter suam imbe-
cillitatem, decrepitamque ætatem ex Fri-
sia ad conventum Trajectensem per præ-
fatum

Exi-
mia
laus
Mar-
cellini
pre-
byteri

Frisios
aposta-
tas ad
fidem
revo-
cat
Mar-
celli-
nus.

fatum S. Gregorium Episcopum revocato, multi propè Aldenseel in Frisia & confinibus ejus, neglectis sacramentis fidei, quibus erant feliciter ab ipso imbuti, ad erratica idolorum fana & phylacteria demoniacæ artis se contulerunt. Ad quorum errorem corrigendum, ipse à quibusdam incolis Christianis ejusdem Provinciae, ut celeriter rediret ad illos perfidos, humiliter requisitus; & ab eodem sancto Gregorio Episcopo ad illos missus & directus, eos suâ fructiferâ prædicatione ad viam veritatis denudè revocavit, cum Gerardo, Onone & Adalgero, aliisque: qui & in vico Dockem, publicè coram Haddone, Thrauburgo, Henrico, Gerardo, Onone & Adalgero, aliisque fratribus prædixit & prænunciavit Episcopatus honore se sublimandum, & populis rudibus verba vitæ ministraturum. Quæ omnia sortita sunt effectum, ut impræsentiarum cernis. Præterèd, cum currum ascenderet ad eundem in Aldenseel, omnibus fermè fratribus Conventus Trajectensis mecum ipsum ad currum comitantibus, & propter suum recessum piè mœrentibus, ecce obviam habuit ante portas Monasterii Trajectensis duos viros squalidâ leprâ infectos, ligneo crepitaculo elemosynas petentes: quos ut vidit, confusus in Domino, fusa

fusa tacitus prece ad Dominum, calicem sibi ad potandum porrectum benedicens, & illis leprosis mittens, propter confirmationem neophytorum adstantium præcepit ex eodem calice eos bibere. Qui bibentes statim mundati sunt, nobis omnibus adstantibus & stupentibus te tam insolito miraculo. Ipse verò Deo gratias referens, salutatis singulatim piè fratribus mærentibus recedens, apud Aldenseel aliquot annos degens, Christianique devotè annuncians, ac multis aliis miraculorum signis effulgens, ibidem in Aldenseel feliciter in Domino requievit. Attamen quia opera Dei, quæ in hominibus per sanctos Dei fiunt, non silentio tegere, sed prædicare decet: quia gloria & honor Dei est, merita & virtutes sanctorum enarrare, easque scriptis commendare: quæ quò latius propagantur, eò boni in Domino magis gloriantur, & mali erubescunt: quia omnipotens Deus, qui facit mirabilia magna solus, per intercessiones & merita sanctorum, quos in terris celebritate congruè veneramus, mirabili dignatione imperfectum nostrum suppleri providit: ut quod nostris meritis implere non valemus, eorum suffragiis assequamur. Insuper licet nihil novæ perfectionis & gloriæ sanctis accrescat, si honorantur & invocantur

Duos lepro-
sos fa-
nat.

Multis
claret
mira-
culis &
inori-
tur in
Alden-
seel.

cantur à Christi fidelibus, ac felicia eorum
 gesta conscribantur, eò quòd humanà laude
 (quorum laus Christus est) nullo modo,
 egeant: tamen licet præ grandi senio lecto
 frequenter incumbo, sæpè dictam optatam
 elevationem corporis sancti Swiberti, & ce-
 leberrimam canonizationem, ut sub testi-
 monio Spiritus sancti à devoto Patre Theo-
 doricode Syburg, Priore conventus sanctissi-
 mi Swiberti Episcopi in Werda, & ab illis,
 qui viderunt elevationem sancti corporis
 ejus, atque canonizationi ejus corporaliter
 interfuerunt, qui hodièque vivunt, in ve-
 ritate didici, & quam relatu veracissimo
 mihi devotè retulerunt, & cætera, quæ de
 eodem sancto Episcopo patrata constant, ad
 gloriam Dei & decus Ecclesie & ad laudem
 & honorem sanctissimi Swiberti Apostolici
 Episcopi, & ad profectum fidelium con-
 texere scriptis exordiar, consisus patroci-
 niis & meritis ipsius S. Swiberti, victus in-
 stantiâ tuâ, fratrumque tuorum. Non
 enim fucus verborum veritatem obducam,
 sed per viam simplicem incedam. Etsi
 verò sermo rudis offendat, brevitatis ad-
 legendum provocat. Precor igitur, oratio-
 nibus tuis fratrumque tuorum mihi sub-
 venire studeas, ut ad honorem Dei, ea
 quæ dixi, ita conscribere valeam, ut salus

Et devotio credentium inde augeatur Sa-
luta mihi in vinculo charitatis omnes fra-
tres conventus tui, Et precipue dilectum
consanguineum meum nobilem Lamber-
tum de Lemgawen.

CAPUT I.

Ut Pipinus Dux castrum in Werda con-
struxerit, Et meritis S. Swiberti
victoriam contra paganos
obtinuerit.

Igitur anno trigesimo primo post cele-
brem transitum sanctissimi Swiberti,
gloriosi Episcopi & Confessoris, anno
scilicet à nativitate Domini septingen-
tesimo quadragesimo octavo, illustri-
simus & Christianissimus Princeps Pi-
pinus, filius Caroli Martelli, Major
domus Franciæ, qui fuit Dux Agrip-
pinensis, Austriæ, Thuringiæ, Bur-
gundiæ, Provinciæ, & totius Lotharin-
giæ, antequàm fuit coronatus Fran-
corum Rex, debellans potenter perfidos
Saxones & Westphalos, simul & An-
garios; inter cætera pietatis suæ salu-
bria opera, allectus famâ sanctitatis &
miraculorum gloriâ S. Swiberti Epi-
scopi, eò quòd ad sepulchrum ejus in-
firmi

Anno
748.Pipi-
nus
oppug-
nat
Saxo-
nes.

H

firmi

firmi sanabantur, cæci visum, clauda gressum, febricitantes incolumitatem impetrabant, munitionem exstrui in eadem villa Werda, in qua sanctum ejus corpus requiescit, celeri opere propè Ecclesiam ejusdem S. Swiberti fecit, propter defectionem Ecclesiæ ejusdem Sancti, & devotorum fratrum ibidem Deo militantium munitionem. Quâ nobiliter constructâ & firmatâ, contigit, ut idem egregius Princeps Pipinus anno sequente, anno scilicet Domini septingentesimo quadragesimo nono Saxones & Westphalos debellans, potitúsque victoriâ cum triumpho, cum suo exercitu multùm lassò ad Coloniam Agrippinam reditum maturaret.

Anno
749.

Westphali porrò dolentes christianos eis dominari, licèt, Deo auxiliante, triumphali gladio ipsius Pipini victi, profligati & prostrati succubissent: indignati valde, exercitum fortem nimis festinanter denuò congregantes, per compendia itinerum & devia exercitum christianorum prævenientes, positis insidiis, multùm hostiliter & calidè propè Werdam Pipinum cum suis Christicolis animosè invadere & bellum

sum rursus instaurare & committere decreverunt. Quod inclitus Princeps, per suos exploratores percipiens, primò parùm doluit, tum propter lassitudinem exercitûs sui, tum propter defunctos & sauciatos; fiduciam tamen firmam habens in Deum, recordatûsque miraculorum sanctissimi Swiberti, descendens de caballo suo, prostratus in terram, flexis genibus sanctum Swibertum devotâ mente invocans, & auxilium & patrôcinium ipsius implorans, vovit Deo & ipsi S. Swiberto, quòd, si is pro honore nominis christiani à Christo, sibi & exercitui suo suis meritis & precibus victoriam contra paganos impetraret, & christianum populum protegeret, & sanum inde reduceret, ipsum in Werda cum suis Primatibus suppliciter peregrè visiteret.

Quo emisso voto, statim lux im-
 mensa super exercitum christianorum
 splendens, non solùm paganos exter-
 ruit, sed & ferè excæcavit, pavôrque
 ingens eos invasit. Quod cernentes
 pagani timore validò perculsi, formi-
 dantes manum potentis Dei christia-
 norum

*Victo-
ria di-
vinitus
con-
cessa.*

*Pipi-
mus re-
ligiosè
votum
solvit.*

porum super eos sævire, cælumque super eos ruere, consilio celeriter inito, miserunt duos Satrapas ad Pipinum, petentes, quæ sunt pacis, eique se subdentes, ac referentes constanti animo, quæ viderant, & eis contigerant. Pipinus verò, cum hoc audisset, intelligens hoc meritis sancti Swiberti accidisse, lætus in terram cum suis proceribus prostratus, Deum adorans, & gratias devotè referens, receptis à paganis pacis obsidibus, Werdam cum suo exercitu humiliter intravit, discalceatusque cum suis inclitis primoribus, & præcipuis ministris, sepulcrum S. Swiberti regalibus muneribus & oblationibus visitans, benedixit Deum & sanctum Swibertum, qui absque effusione sanguinis humani victoriam sibi contra perfidos præstitisset: & deinceps sanctum Swibertum in suum protectorem & patronum, ac specialem elegit advocatum.

CA-

CAPUT II.

Ut S. Swibertus illustrem Principem Hunaldum à peste anginae & periculo mortis cum multis aliis liberaverit.

DEinde anno à nativitate Domini *Anno* septingentesimo quinquagesimo 755. quinto, serenissimus Pipinus præfatus, jam per S. Bonifacium, Moguntinensis & Trajectensis Ecclesiarum Archiepiscopum, Rex Francorum auctoritate & mandato Zachariæ Papæ consecratus & coronatus, ordinavit nobilem Principem, armis strenuum, Hunaldum nomine, Principem & Comitem de Angiers, Capitaneum christianorum in munitione Werdensi sive propugnaculo, ad tuendum fines christianorum contra impetus paganorum. Accidit autem eodem anno, ut ipse Hunaldus cum plerisque sui exercitus militibus squalido squinantia morbo infectus ad mortem usque ægrotaret. Cùmque de vita quorundam & præsertim Principis Hunaldi desperaretur, & mœror esset validus propterea inter christianos, ipse Hunaldus egregius Princeps, medicis de vita ipsius

H 3 de.

desperantibus, fiduciam magnam in sanctum concipiens Swibertum, eò quòd multa miracula dudum ab ipso patrata didicerat, publicè, multis coram adstantibus, vovit ipsum devotè visitare, & ipsi deinceps fideliter servire, modò ipsum ab imminente periculo & peste suis meritis & precibus liberaret. Voto peracto statim absque humo medicamento convaluit, votumque cum suis lætus humiliter adimplevit, & ut vovit, quàm diu vixit, servitio ejus se mancipavit.

Hunaldus à morbo squinantia liberatur.

Quo miraculo inter aulicos, eadem squinantia peste infectos, divulgato, etiam ferè in extremis laborantes votum similiter de visitando sepulchro ejus, ut sanarentur à languoribus suis, voverunt: & plerique sanati, votum nudis pedibus devotè implentes, laudaverunt Deum in sancto Swiberto, quia mirificavit ipsum tantis miraculis. Post hoc autem habitus fuit in maximo honore ab omnibus fidelibus, frequentantibus & honorantibus sepulcrum ipsius, cum diversis oblationibus & muneribus. Eodem anno idem illustris Hunaldus Comes de

An-

Angiers, dispositis rebus bellicis in eodem castro de Werda, abiit ad Pipinum Regem Parisios, & eidem omnia perpetrata per S. Swibertum, potentem Dei medicum, devoto corde patefecit. Unde his auditis Rex laetus effectus benedixit Deum te tanta gratia Hunaldo suo Duci, cæterisque clientibus exhibita per merita & intercessionem sancti Swiberti. Deinceps verò idem Rex, in sanctum Swibertum majorem fiduciam concipiens, servivit ei quotidie certis orationibus, deprecans, ut ipsum, & regnum, populūque sibi subjectum suis meritis protegat. Hæc autem ego Ludgerus, ^{Pipinus Rex} ^{quotidie certas} ^{S. Swiberto} ^{preces offert.} ^{mi-} nimus servorum Dei, ab eodem Rege Pipino Coloniae audivi, orto sermone de miraculis S. Swiberti in mensa Regis.

CAPUT III.

*De prima elevatione corporis S. Swiberti
Episcopi.*

Eodem anno S. Stephanus Papa, ^{Anno} ^{755.} ^{Stephanus} ^{Papa} ^{ve-} ejus nominis tertius, ob infestationem & oppressionem sanctæ Romanæ Ecclesiæ ab Aistulpho, atrocissimo Rege Longobardorum, factam & per-
H 4 ^{pellam.}

*mit ad
Pipi-
num
regem.*

peffam, in Franciam ad Christianiffimum Regem Pipinum defenforem Ecclefiæ & propugnatozem Catholice fidei, veniens cum fuis Cardinalibus, regaliter ab eodem Rege receptus, & ad ejus eft perductus palatium. Itaque collatione habita de oppreffione Romanæ Ecclefiæ cum eodem felici Rege, idem Rex inter cætera expofuit fanctiffimo Pontifici feliciffimam vitam & miracula S. Swiberti, petens benignè ab eo, ut catalogo fanctorum Confefforum per ipfum adfcriberetur.

S. verò Stephanus Papa aliquatiter apud S. Dionyfium ægrotans, tum propter fatigationem longi itineris, tum propter fenium, tum propter oppreffionem Romanæ Ecclefiæ, volens fatisfacere felici & juftæ petitioni Christianiffimi Regis, commifit vices fuas ad experiendum actus, virtutes & gefta, ac miracula ipfius S. Swiberti, ad canonizandum ipfum Sanctum vice ipfius, venerabilibus Patribus & Pontificibus, fancto fcilicet Hildolpho Trevirorum, Bonifacio Moguntinorum Archiepifcopis,
Ful-

Fulcario Leodiensi Episcopo, & præcipuè Hildegero Coloniensi Archiepiscopo, in cujus parochia sanctissimus Swibertus Episcopus migravit ad Christum.

Qui venerabiles Patres propter incurSIONem Saxonum, & expeditionem exercitûs incliti Regis Pipini contra præfatum Aistulphum, persecutorem Ecclesiæ Romanæ, in Werda non convenientes, distulerunt canonizationem S. Swiberti Episcopi usque ad reditum ipsorum ab Italia: quia necessitate imminentis belli urgente, hoc facere commodè nequibant. Sicque canonizatio ipsius aliquanto tempore protracta fuit. Atamen Venerabilis & Divus Pater Hildegerus Colonien. Archiepiscopus, antequàm in bello Saxonico apud Weseram occisus, imò Martyr pro fide Christi effectus fuit, Werdam cum suis clericis properavit, ut alterâ die ipsum solenniter autoritate Apostolica exaltaret.

Igitur alterâ die, quæ fuit quarto Idus Junii, Missarum solenniis per

eundem Archiepiscopum expletis, accessit devotè in pontificalibus cum suis presbyteris, clericis & fratribus conventûs in Werda ad tumulum S. Swiberti. Cùmque depositâ terrâ, arca, in quâ sacrosanctum corpus S. Swiberti jacuit, aperta esset, odor mirificus omnium ora & nares perfudit. Archiepiscopus verò reverenter & devotè sanctum corpus ex tumulo elevans, in aliam pulchram capsulam ad hoc præparatam, idem corpus sanctum, involutum mundissimis pontificalibus indumentis ac ornamentis, ritè collocavit.

In cujus corporis sancti elevatione, quidam civis Coloniensis, Robertus nomine, dictus de veteri monte, mutus & furdus, auditum & loquelam meritis & intercessionibus S. Swiberti, osculando manum ejus in præsentia Archiepiscopi & fratrum conventûs Werdensis, & omnium aliorum adstantium recuperavit. Factumque est in illo die gaudium magnum in Werda ab omnibus. Condidit nihilominus idem Venerabilis Archiepiscopus idem sanctum

*Mutus
& furdus
cuius curatur.*

Etum corpus in crypta subterranea propter incurfionem vicinorum gentilium.

Statuit infuper idem Archiepifcopus eundem diem elevationis corporis fancti Swiberti, fcilicet quartum Idus Junii, per totum vicum de Werda celebrati perpetuis temporibus, ut diem Dominicam, ab omnibus incolis ipfius vici in honorem S. Swiberti. Et deinceps frequentabatur S. Swibertus ab omnibus vicinis chriſtianis devotè & folenniter peregrè cum diverfis oblationibus: appellabaturque ubiqne terrarum Patronus peſtis ſquinantiæ, ita ut multi infecti tali & tam periculofâ peſte, volentes devotè ipſum peregrè viſitare, & ipſi ſervire, liberati ſunt ab eâdem peſte, adducti ad ſacrofanctum & venerandum corpus ipſius.

CAPUT IV.

*De crudelitate Saxonum & concrematione
Eccleſiæ S. Swiberti, & deſtructione
oppidi Werdensis.*

POſtremò imperante Carolo, Magno, Rege Francorum, inclito filio

Anno
778.

*Saxo-
nes po-
pulan-
tur fi-
nes
chri-
stiano-
rum.*

lio præfati Regis Pipini, cum is subju-
gatis potenter Saxonibus & Westpha-
lis, decrevisset cum grandi exercitu
christianorum contra gentiles His-
panos ire in Hispaniam, & eos mitte-
re sub jugum fidei Domini Dei nostri
Jesu Christi, anno scilicet à nativita-
te ejusdem Domini nostri septingente-
simo septuagesimo octavo, Indictio-
ne prima; ferocissimi & perfidi Saxo-
nes & Westphali, excitati spiritu Sata-
næ, ac inebriati calice Babylonis, cum
præfatus Carolus Rex esset cum toto
suo exercitu in Hispania, putantes &
videntes se habere aptum tempus ul-
ciscendi damna, à Carolo & à chri-
stianis ipsis sæpè illata, conglomerati
in invicem præceptis Satraparum ip-
sorum, venerunt cum validissimis &
grandibus agminibus strenuorum &
ferocium armigerorum, depopulan-
tes longè latèque crudeli ferro & eda-
ci flammâ cuncta, quæ erant christia-
norum.

Veneruntque usque ad litora
Rheni, & in tantum sæviit ira & cru-
delitas ipsorum, ut nullatenus par-
cerent, nec Ecclesiis Dei, nec sexui,
nec

nec ætati hominum, quin omnia
 consumerent, ac demolirentur usque
 ad internecionem: sed anno sequenti
 maxima vindicta subsecuta fuit, &
 denuò ad fidem revocati triumphali
 gladio serenissimi Francorum Regis
 Caroli, propugnatoris fidei christia-
 næ, fuère. Quâ horrida clade sævien-
 te, prædictæ ferocissimæ gentes Saxo-
 num & Westphalorum ad Ecclesiam
 sanctissimi Swiberti, & ad oppidum
 Werdam ferocitatis suæ direxerunt
 gressum. Quod oppidum livore ma-
 gno, feroci igne & ferro, solo tenùs
 destruxerunt. Eâdem tempestate Ec-
 clesia cum conventu S. Swiberti con-
 cremata fuit: sacerdotes verò aut tru-
 cidati aut effugati: incolæ utriusque
 sexûs ferè occisi, libri sacri exusti, vic-
 usque ferè in solitudinem redactus
 est: dempto sacro corpore S. Swiber-
 ti, sagaciter subtùs terram deposito &
 depresso: quod licèt industriè per to-
 tum conventum quæsierint, minimè
 tamen invenire potuerunt. Et licèt
 essent christiani vi adaecti, & hæc cru-
 delia peragerent; oderant tamen S.
 Swibertum, eò quòd pridem chri-
 stianis Francigenis præstitisset victo-
 riam

*Werdam
 à Saxo-
 nibus
 destrui-
 tur.*

riam contra eos, & ut arbitrabantur, inimicus ipsorum esset, & defensor exercitûs christianorum.

C A P U T V.

Ut male perierit, qui Ecclesiam S. Swiberti primus incenderat.

ERat autem in eodem flagitioso exercitu quidam satelles diaboli, nomine Ogellus Oesterbach de Paderborne, qui in eadem sæva depopulatione oppidi de Werda, infinita flagitia commiserat, gaudens in rebus pessimis. Is totâ vi conatus inflammare S. Swiberti Ecclesiam, ignem primus copiosum ad fastigium jactavit Ecclesiæ. Sed protinûs ignis sæpè repulsus & emortuus, extinctus & diminutus fuit. Vim enim virtutis suæ, meritis S. Swiberti, primò oblitus est ignis. At ille obstinatus in malitia, licet hæc cerneret, & nullo modo desistere dignaretur, tandem permissione divina eam incendit, & lætus abiit.

Igitur cum hæc effera & bellicosissima gens Saxonum, infinita abominabilia, ubique in christianos grassando

sando

fando, ad libitum peregisset, divi-
 sisque inter eos lætarentur rapinis
 ad spoliis, sedissentque in suburbanis
 & vicinis pratis virentibus oppidi
 Werdensis, ovantes & gratulantes de
 cædibus & oppressionibus christico-
 larum: ecce venit ille sceleratissimus
 & sacrilegus Ogellus ad commilitones
 & conterraneos suos, in eodem prato
 prandentes, cachinando recitans, ut
 ipse Ecclesiam S. Swiberti protectoris
 Francorum incenderit, quamvis
 commodè eam aliquandiu incende-
 re nullatenus potuisset. Statimque
 Dominus noster Jesus Christus, qui
 est splendor Sanctorum suorum, vo-
 lens sacrilegis Saxonibus palàm osten-
 dere, cujus meriti S. Swibertus nobilis
 Pontifex apud ipsum esset in regno
 cælorum, illum nefandum Ogellum
 miserabiliter punivit, ut alii terre-
 rentur & à talibus desisterent. Nam
 cum perniciosus Ogellus hæc præ-
 dicta mala per ipsum perpetrata, co-
 ram prandentibus sociis & complici-
 bus suis cachinnando, imò in Deum
 blasphemando, recitaret, statim ira Dei con-
 tra Dei ascendit super illum, cadensque
 retrorsum coram omnibus super pla-
 critam

*gum
vindi-
ta.*

nam terram, fracto collo, digna temeritatis ac sacrilegii pœnas debita & horribili morte luit. Quod alii sacrilegi videntes & audientes, exteriti valdè, compuncti pœnitentia salutari, quidam ipsorum iram Dei mitigaverunt.

C A P U T VI.

Ut Satrapæ saxonum duo divinitus flagellati, meritis sancti Swiberti pristina restituti sanitati fuerint.

NEc hoc sufficiebat Deo ad laudem S. Swiberti: quin etiam illustrius honorare voluit Sanctum suum coram omni exercitu Saxonum & Westphalorum. Nam cùm sacrilegus Ogellus mortuus, coopertus velamine, sic per tres ferè horas jacuisset, & signo dato juberentur ubique per rotum exercitum castra metari in alio loco, statim convenerunt consanguinei & focii malitiæ nefandi Ogelli, eumque sepelire in cœmiterio Ecclesiæ sancti Swiberti decreverunt: sed nullo modo valebant. Nam cùm indigestam terram effoderent, conantes facere sepulcrum in præfato sancto cœmiterio, in
quo

quo ipsum condendo sepelirent, sta-
 tim egesta terra per se defluxit in ean-
 dem foveam, ac si non fuisset fulcata:
 de quo omnes valdè mirabantur.

*Terra
sacrileg
go ne-
gat (eo
pul-
crum.*

Cùmque iterum atque iterum
 fodiendo tentassent, & multum labo-
 ris insumpissent, ut facerent sepul-
 crum, licèt in aliis locis ejusdem cœ-
 miterii, & semper terra per se, omni-
 bus stupentibus, subitò decidisset in
 eandem foveam, permanens & appa-
 rens plana terra ut ante, desistebant
 fodiendo sepulcro in eodem sacro cœ-
 miterio: & exterriti, dicebant alte-
 rutrùm, ipsum indignum ecclesiasticè
 sepulturâ, & præsertim sepulturâ
 illius cæmiterii, eò quòd Ecclesiam
 illam & cæmiterium cremando
 profanasset. Et sic multùm attoniti
 recedentes, cùm venissent ad cadaver
 mortuum, & abjecto velamine denu-
 dâssent faciem ejus, ecce tam horribi-
 lis & miserabilis apparuit facies ejus,
 quòd omnes in terrorem & formi-
 dinem vertit, ita ut omnes tremen-
 tes, stupidi & pavidi citò recederent
 ab eo, ignorantes, quidnam cum cor-
 pore facerent.

I

Sed

*En' ca-
lestem
ultio-
nem.* Sed instante recessûs tempore,
quidam alii satellites ex alia provincia
Saxonica, prædicta audientes, & ipsum
mortuum inuenientes, projecerunt
indigner cadaver in Rhenum, ut
esset pabulum piscium: & sic malus
malè periit. Itaque cùm ex præcepto
Satraparum per totum facinorosum
exercitum signo dato juberentur castra
movere, domûmque discedere: ecce
dolenter nunciatum fuit à contribu-
libus & complicibus malitiæ, & com-
missi sacrilegii, duobus præcipuis Sa-
trapis Nothelino & Oconi strenuum
Ogellum de Paderborne, qui primus
Ecclesiam sancti Swiberti incenderat,
ex vindicta Dei & sancti Swiberti, Pa-
troni illius loci, plagatum & punitum
esse, fregissequè collum suum super
planam terram, cùm jocando jactita-
ret, quòd illud facinus sacrilegum com-
misisset.

Quod illi audientes, indignati
dicebant, hoc casu accidisse, & non
ex vindicta alicujus sancti, & præci-
puè S. Swiberti, quòd sanctus Swi-
bertus esset impotens, & nullius vir-
tutis ac potestatis, qui nequisset suum

oppidum, suamque Ecclesiam tueri.
 Cumque hæc & hujuscemodi mul-
 ta alia verba blasphemæ, superbè
 & indignanter protulissent, non dantes
 gloriam Deo & Sancto ejus, simul
 atque recessissent illi duo Satrapæ ab
 invicem, Nothelinus in via glorians de
 victoria habita contra christianos:
 privatur coram omnibus lumine ocu-
 lorum, factus totus cæcus, atque
 in cunctis membris suis graviorem
 morte pœnam tamdiu sustinuit, do-
 nec rubore coopertus, & in se rever-
 sus, ac se colligens, quanta in Deum
 & S. Swibertum superbè commiserat,
 medullitùs suspirando agnovit & do-
 luit. Itaque crescente per momenta
 temporum dolore corporis, consilio
 proborum, flexis genibus humiliter
 Deo vovit, devotè visitare sepulcrum
 S. Swiberti, & Ecclesiam ejus in favil-
 las redactam juxta facultatem suam
 restaurare, modò intercessionibus ipsius
 à Deo recuperaret pristinum visum,
 & sanitatem corporis. Quo voto co-
 ram omnibus dolenter & devotè facto,
 protinùs dolor viscerum cessavit, vi-
 sus rediit; & ipse surgens, lachryma-
 bili voce Deum devotissimè laudans,

*Nothe-
 linus
 percus-
 sionem
 cecita-
 te & di-
 rissimè
 torque-
 sur.*

*Voto
 facto
 mox re-
 vale-
 scit.*

cunctis aperuit, ut meritis S. Swiberti liberatus sit: & Werdam usque proferans, votum cum multâ familia devotè adimplevit.

C A P U T VII.

De altero Satrapa Occone.

ALter verò Satrapa, Occo nomine, opimis ditatus spoliis, cùm equester cum suis vernaculis rediret à Werdâ, ignorans, ut Nothelinus à Deo punitus esset, recitarétque in via, quàm benè vindicâssent Saxones contra christianòrum contumelias & oppresiones, ipsis à Carolo pridem illatas, & ut humana pariter & divina in finibus christianorum perturbâssent: & præsertim, ut Ecclesiam Pontificis Swiberti, in quo christiani multùm confidebant, incendissent: mox coram omnibus mulctatus à Deo, auditu caruit & loquelâ: rediènsque domum mœstus & dolens mansit longo tempore surdus & mutus. Qui similiter in se reversus, erubescens ingemuit valdè, perpendens, quòd Deus vindicat blasphemias Sanctis suis illatas. Salutari igitur pœnitentiâ ductus, dolens toto corde

corde de commissis in Deum, & in
servum ejus Swibertum, eleēmosynis
& precibus, sperabat à Deo recuperare
priorem sanitatem: sed nihil proficie-
bat, & nihil obtinuit.

Cùm verò didicisset, qualiter
Nothelinus Sarrapa cæcitate percussus,
meritis S. Swiberti liberatus fuit, spem
magnam concipiens in S. Swibertum, *Occo-
dat sa-
crilegii-
pœnas,
sed vo-
to facto
libera-
tur.*
similiter vovit peregrè visitare ipsum
sanctum Swibertum in Werda, &
servituti ejus se mancipare, modò
pristinæ, meritis ipsius Sancti, restitui
posset sospitari. Eadem horâ sanatus
à cælesti medico, dispositâ domo suâ,
publicè accedens cum solenni familia
ad Ecclesiam S. Swiberti in Werda,
votum implevit reverenter & devotè:
redire quoque domum spernens,
sumptibus suis & præfati Sarrapæ No-
thelini, aliorumque multorum devo-
torum hominum eandem exustam
Ecclesiam anno sequenti eleganter
restauravit, & dignitati sui Sarrapatûs
renunciâns, in Werda apud S. Swi-
bertum consenuit, serviens ferventer
Deo, & S. Swiberto omnibus diebus
vitæ suæ.

CAPUT VIII.

De quodam Saxone lethaliter sauciato in bello, & meritis S. Swiberti sanato.

Anno
783.

ANno Dominicæ Incarnationis septingentesimo octuagesimo tertio, Indictione sexta, cum victoriosissimus Carolus Francorum Rex præsidia & propugnacula rebellium Saxonum & Westphalorum vastaret, venissetque in Westphalam ad firmam munitiorem, Dromi dictam, & illam expugnans destruxisset, commisitque eandem munitiorem in clyto filio suo Carolo, eò quod Rex Carolus ad interiora loca Saxonum divertisset: ecce illo absente occurrerunt præfato Principi Carolo infestissimis animis Westphali, cum grandi turba armatorum, ad expellendum ipsum potenter cum suis Francigenis extra regionem ipsorum & patriam, aut formidolosum cum illo prælium committendum.

Quos conferto prælio, congressuque inter eos factò juxta munitiorem Dromi, serenissimus Princeps Carolus, filius Caroli Magni Regis statim vicit, equitatu suo trucidans multos: inter
quos

quos erat quidam bonus christianus Westphalus, qui coactus per suum Satrapam, interfuit bello, in paganismo dictus Eldack, sed christiano nomine Bruno, vir dives & potens, fortis viribus, audax animo, & armis strenuus. Hic Bruno postquam viderat & perpenderat, mente sæpè revolvens, nefandum Ogellum de Paderborne conterraneum suum malè periisse se præsentem, qui S. Swiberti Ecclesiam incenderat, & Oconem & Nothelinum Satrapas ipsorum à Deo percussos, iterum meritis sancti Swiberti fœuitati pristinæ restitutos: honoravit deinceps S. Swibertum, atque dolens de commissis in Werda in prædictâ Saxonum expeditione, omni die devotè legit ad honorem ipsius Sancti, unam orationem Dominicam & Angelicam Salutationem: efflagrans devoto corde, ut imminente extremæ necessitatis articulo, dignaretur ipsi auxiliari & adesse, & Deo, suis patroniis, ipsum reconciliare; elegitque ipsum in specialem Patronum. Igitur hic Bruno, cum staret in prima terribili acie strenuè bellans, tandem oppressus grandi equitatu partis adversæ,

& inter cætera vulnera grandi lancea impetitus, & in pectore hastâ confixus & prostratus, corruens in terram, pedibus equorum cum multis aliis miserabiliter conculcatur, ita ut de sua desperaret vita.

Cùmque sic volutatus in proprio sanguine penè deficeret, & in extremis ferè laboraret, devotione, quâ valuit, invocavit mæsto & contrito corde S. Swibertum, petens, ut sibi, utpote famulo suo jam in necessitate tanta & periculo constituto adesse, & Deo suis precibus commendare se dignaretur; vovens, quòd si ex inflictis vulneribus convalesceret, & sanaretur, devotè visiteret ipsum in Werda: spretisque sæculi curis, seipsum servitio suo, quamdiu superstes esset, manciparet. Quo expleto promisso, facto illo in ecstasi, apparuit cum magna claritate S. Swibertus ornamentis pontificalibus indutus, tangensque ipsum baculo pastorali, dixit: Ecce Bruno, confortare & gaude: hâc vice hîc non morieris, quia precibus meis impetravi ab omnipotenti Deo vitam tibi, eò quòd devotè in hac præsentî anxietate auxilium

*S. Swibertus
apparet
Bruno-
ni gra-
viter*

xilium implorâsti à me, ut tibi ad-^{vulne-}
 fem. Sed postquam per gratiam Dei ^{rato.}
 convalueris ab his plagis, non negli-
 gas visitare sepulchrum meum in
 Werda, ut spondidisti, cum condi-
 gnis oblationibus, ne æternâ morte
 involvaris. His dictis, signans eum
 signo sanctæ Crucis, disparuit, & cla-
 ritas evanuit. Hæc autem facta fue-
 runt finito bello.

Victores verò, cùm viderent il-
 lam claritatem supra corpora occiso-
 rum, quidam ex iis Deum timentes,
 accurrerunt ad eundem locum, in
 quo illam perspexerant claritatem,
 suspicantes ibidem quendam sanctum
 virum occisum, vel agonizantem, cu-
 jus merita Deus per illam claritatem
 ipsis declararet. Bruno autem inter
 occisorum cadavera similis mortuo
 ferè exsanguis aliquo tempore jacens,
 meritis S Swiberti parùm se erigens,
 cùm vidisset viros hostilis exercitûs,
 arbitrans eos amicos, qui ipsum
 liberarent, & curam suâ agerent,
 cœpit flebili voce, prout potuit,
 implorare auxilium ab eis, ut suâ mi-
 sererentur. Milites verò videntes ip-

sum tam horribilibus vulneribus gravatum, & præcipuè grandi hasta confossum vivere adhuc potuisse, mirabantur valdè. Qui, postquam eis inter multa enarrasset, qualiter ibidem in tam horrido instantis mortis periculo Sanctum invocasset Swibertum gloriosum Episcopum, quem omni die speciali oratione devotè honorare consuevisset, & ut ab eo ipsi apparente servatus esset, addidit, quòd coactus per suum Satrapam eidem bello interfuerit, quia urgente & stimulante conscientia, contra christianos bellare sibi valdè grave fuisset.

Victores verò hoc audientes, memores claritatis ab eis visæ, pietate moti, liberaverunt ipsum: armis sanguine madidis exuunt, adhibentes ei diligentem curam, ut convalesceret. Ponebant ipsum insuper in quodam excelso loco, postquam ligaverunt vulnera ejus, ita vulneratum, ad honorem S. Swiberti Episcopi, quem multi in exercitu Francorum honorabant, ut omnes animadverterent eum temporariam mortem non evasurum, nisi meritis S.

Swi-

Swiberti id fieret. Serenissimus vero Rex Carolus Magnus tunc in Saxonia apud locum, dictum Stomingi, positus, hæc audiens, & ut Pipinus Rex genitor suus, in maximo honore S. Swibertum habuerit, propter victoriam meritis ipsius contra Saxones propè Werdam habitam, admirans præcepit præfatum Brunonem, quàm citò posset, commodè & absque timore corporis migrare de loco ad locum, sibi adduci & præsentari.

Qui cum ei præsentatus esset, & cuncta vulnera vidisset, audissetque ab eo, qualiter S. Swibertus Patronus suus illi apparens consolatus eum fuisset, laxavit ipsum à captivitate, restituens ipsum pristinæ libertati ad honorem S. Swiberti. Et deinceps idem Rex Carolus Magnus, semper in honore habuit S. Swibertum omnibus diebus vitæ suæ. Et subjugatis Saxonibus, & Angariis cum Westphalis, in gratiarum actionem statim fratres conventus S. Swiberti, in diversis tutis locis dispersos, revocavit, Ecclesiam S. Swiberti diversis pretiosis ornamentis

tis decoravit, ablata restituens, & recuperans, multa dona & prædia ex regali fisco hilariter adjecit devotis fratribus conventûs S. Swiberti. Bruno tandem convaluit, & ut vovit, ipsum peregrè devotè in Werda cum condignis oblationibus visitavit, & ibidem Deo & S. Swiberto, quàm diu vixit, servivit. Quo miraculo cognito, multi Saxones & Westphali devotè ipsum in specialem Patronum eligentes humiliter coluerunt & honoraverunt.

C A P U T IX.

*Ut S. Swibertus solenniter à S. Leone Papa
sanctorum Confessorum catalogo
sit adscriptus.*

*ANNO
796.*

ANno Dominicæ Incarnationis septingentesimo nonagesimo sexto, Indictione quarta, defuncto Adriano Papa, sanctus Leo, illius nominis tertius, concorditer à Cardinalibus in Papam electus, consecratur in Ecclesia S. Petri à Venerabili Patre Bernardo Ostiensi Archiepiscopo, & à cæteris Episcopis. Qui postea, anno scilicet Domini septingentesimo nonagesimo nono, Indictione septima, dum in
Lita-

*ANNO
799.*

Litania majori, in Feflo S. Marci Evangeliftæ, ab Ecclefia Lateranenfis ad Ecclefiam S. Laurentii egregii Martyris ftipatus, ut decuit, multo clero proceffionem haberet, ecce per infidias veniunt prævi Romani, qui in proceffione eum vi captum, oculis privaverunt & linguâ. Qui, cum fic miserabiliter volutatus proprio in fanguine jaceret, à Deo, Angelico ministerio, fanitati reftitutus, ad Carolum Regem properat. Qui ipfum fuâ induftriâ in Romanam fedem reftituens, & ante fe præmittens, fubfequebatur anno fcilicet octingentefimo, ad urbem Romanam cum magno exercitu: ibique cum fuis Principibus exiftens in fefto Natalis Domini ab eodem S. Papa in Imperatorem Romanorum invitatus coronatur, acclamantibus Romanis imperatorias laudes.

*Leo III
à Ro-
manis
oculis
& lin-
gua pri-
vatur.*

*Anno
Domi-
ni 800
Carolus
M. fit
Impera-
tor Ro-
mano-
rum.*

Post cujus difceffum à Roma ad Germaniam & Galliam idem S. Leo Papa anno Dominicæ incarnationis octingentefimo tertio, cum magna folennitate fuorum Cardinalium, Archiepifcoporum, Epifcoporum, & Prælatorum ac Primatum ad Imperato-

*Leo Pa-
pa III.
venit in
Germa-
niam
Anno
803.*

peratorem Carolum in Germaniam
 veniens, & ab eodem Imperatore
 imperialiter cum suis susceptus, in-
 ter multa pietatis suæ opera, instan-
 tiâ ejusdem serenissimi Imperatoris
 & Regis, Aquisgrani in palatio de-
 dicavit Ecclesiam perpetuæ Virginis
 Mariæ, donans eandem Ecclesiam
 multis Indulgentiis. Deinde humili
 petitione & instantiâ Venerabilis Pa-
 tris Gerbaldi Episcopi Leodiensis
 consecravit Ecclesias gloriosæ Virgi-
 nis Mariæ, tam in Tungris, quam
 in Viseto: & Coloniae Agrippinæ tam
 ad S. Martinum, quam in Capitolio
 Altaria consecravit. Et multa alia Mo-
 nasteria, & Altaria ac Capellas per Ale-
 manniâ & Galliam consecravit, ubi-
 que multas Indulgentias conferendo.

*Papa
 largi-
 tur In-
 dulgen-
 tias Ec-
 clesie
 Aquis-
 gra-
 nensi.*

Tandem devotâ instantiâ glorio-
 sissimi Imperatoris Caroli, & Venera-
 bilis Patris Hildebaldi Archipræsulis
 Coloniensis, venit à Colonia idem S.
 Papa Leo navigio in Werdam, stipatus
 Imperatoriâ Majestate, ac sacro
 choro sanctorum Cardinalium & Ar-
 chiepiscoporum, ac multorum pro-
 cerum comitatu. Cui occurrunt us-
 que

quæ ad Rhenum devoti fratres conventûs S. Swiberti processionaliter, cum incolis ejusdem oppidi de Werda, introducentes eum cum Imperatore & cæteris in Ecclesiam S. Swiberti multum devotè ac honestè. Et illo die, quo intravit, jejunaverunt incolæ de Werda, cum toto conventu, auctoritate Apostolicâ. Alterâ verò die, quæ fuit pridie Nonas Septembris, omnes tam Papa S. Leo, quàm Carolus Imperator & alii convenientes in Ecclesia & conventu S. Swiberti, ibi oratione finitâ omnium convenientium in Ecclesia, statim celebrante solemniter summam Missam felice Hildebaldo Coloniensi Archiepiscopo, & sanctissimâ vitâ ipsius, cum innumeris miraculis, conscriptâ per Venerabilem Presbyterum Marcellinum, socium & conterraneum ipsius Sancti, ibidem lectâ, Papa S. Leo, de assensu pariter & S. Swi-
 consensu suorum Cardinalium, cæte *vertus*
 rorumque Prælatorum, illic coram *refer-*
 adstantium, solenniter catalogo san- *tur in*
 ctorum Confessorum ipsum adscripsit. *nume-*
rum

Quo factò pulsatâ campanâ conventûs per aliquot horas, ad hono- *Divo-*
rum.
 rem

rem Dei & gloriam ipsius sancti, cum per dulcia modulamina laudum fratres devotissimè Deo rependissent gratias, cantando humiliter, Te Deum laudamus, & reliquæ sive ossa ipsius ex monumento, in præsentia sanctissimi Apostolici Leonis & Caroli Imperatoris, cæterorúmque, per præfatum Archiepiscopum Colonensem tollerentur devotè, maxima dulcissimi odoris in eodem loco cœlitus effusa est fragrantia, cujus suavitas omnium ora & corda adstantium reficiebat, ita ut nullus ambigeret, ibidem adesse Angelorum choros.

Facta sunt hæc pridie Nonas Septembris, præsentibus ibidem victoriosissimo Carolo, semper Augusto, Romanorum Imperatore, & Francorum Rege, Venerabilibusque Patribus Cardinalibus & Archiepiscopis, Bernardo Ostiensi, & Fortunato Trevirorum, Theodoro Sabinensium, Nicolao tituli sanctæ Crucis in Hierusalem, Eustochio S. Praxedis, Bonifacio tituli SS. Marcellini & Petri, Presbyteris Cardinalibus, Gerbaldo Leodiensium, Volquino Morinensium
Epi-

Episcopis: & præsertim felice Hildebaldo Colonienli Archiepiscopo, cujus industriâ & piâ instantiâ S. Leo Werdam navigavit, & S. Swibertum in Divos retulit, cum multis aliis Prælati & Proceribus. Statuit insuper sanctissimus Papa Leo, illum diem canonizationis & exaltationis S. Swiberti egregii Episcopi, perpetuis temporibus per totum oppidum à cunctis incolis Werdæ celebrandum ob honorem S. Swiberti Apostolici Episcopi.

Obrulit autem idem S. Papa ei-^{Pontif.} dem Ecclesiæ speciales indulgentias ^{sex In-} cunctis fidelibus, celebrantibus fe-^{dulge-} stum S. Swiberti Episcopi, & ad di-^{tias} vina confluentibus. Item idem Pa-^{conce-} pa contulit parvam auream crucem, ^{dit Ec-} refertam particulâ sanctæ Crucis Do-^{clesia} mini nostri Jesu Christi. Imperator ^{Wer-} verò Carolus obrulit duos aureos ^{denf.} calices ex auro puro, & totidem ^{Pretio-} ampullas ejusdem auri, cum multis ^{sa dona-} aliis Ecclesiarum clenodiis pretiosis: ^{ria Ca-} ut, dum divinum mysterium in Wer- ^{roli} densi conventu perageretur cum eis- ^{Magnâ} dem, ipsius Imperatoris jugis fieret

K

memo-

memoria. Obtulerunt prætereà omnes à majori usque ad minorem juxta devotionem & inspirationem spiritûs, & pro facultate, ut fieret solennis capsula & pretiosum feretrum, in quo collocarentur sacrosancta ossa S. Swiberti Episcopi, ad laudem & gloriam Domini nostri Jesu Christi, qui vivit & regnat cum Deo Patre in unitate Spiritûs sancti, per infinita sæculorum sæcula, Amen.

CAPUT X.

De Miraculis S. Swiberti, ut puerum submersum excitaverit.

IGitur cùm rumor adventûs S. Leonis Papæ & Caroli serenissimi Imperatoris, cæterorûmque Prælatorum & Principum in Werdam ad canonizandum S. Swibertum, ubique per vicinam Provinciam pervolâsset, confluebant multi populi utriusque sexûs cum filiis & filiabus suis Werdam, ad percipiendam à S. Papa remissionem peccatorum & Apostolicam benedictionem, & ad intuendum tantæ celebritatis actum. Inter quos erat quædam nobilis Domina, nomine Irmgardis

dis, mulier honesta & proba, germana *Irma-*
 Venerabilis P. Hildebaldi Colon. Archi- *gardis*
 episcopi & uxor strenui Bartoldi, Domi- *Hilae-*
 celli de Grimbergen, habitans & resi- *baldi*
 dens illo tempore in Troja sive Xan- *Colon.*
 tis. Quæ Domicella cum duabus so- *Archi-*
 lummodò pedissequis, & primogeni- *episc.*
 to suo Gocellino, semiocto annorum *Soror.*
 puero, & cum multis aliis honestis
 personis ex Xantis Werdam navigans
 eidem celebritati, consensu mariti sui,
 interesse voluit & decrevit. Et appro-
 pinquantes Werdæ, cum nauta propter
 multas alias naves ibidem congrega-
 tas subitò amplustre mutaret, ut con-
 venientiùs litori navim applicaret,
 Gocellinus stans propè matrem in
 prora navis, ex collisione navium ce-
 spitans pedibus, corruit extra navim
 in Rhenum, & submersus est.

Quod mater ejus videns, quæ *Gocelli-*
 etiam cecidit ex collisione navium in *mus*
 navim, & puerum suum juvare non *puer in*
 valens, seipsam in Rhenum præci- *Rheno*
 pitare conabatur: sed tenta & impe- *sub-*
 dita per pedissequas, & alios probos *mergi-*
 homines, scisso velamine capitis sui *tur.*
 præ nimio dolore inconsolabiliter flets

K 2

magno

magno ejulatu & lamento replevit litora Rheni. Erat autem hora ferè quinta vespertina. Archiepiscopus verò frater ejus illa audiens, ingemuit & multùm tristabatur. Pedissequa quoquè conceita denunciavit Domicello Bartoldo discrimen submersi pueri sui. Domicella itaque complohis manibus tanquam mulier vesana, intrans Ecclesiam S. Swiberti cum magno ululatu & gemitu, Dei exoravit pietatem, ut meritis S. Swiberti filium suum sibi restituere dignaretur. Consolata denique à multis honestis matronis, & præcipuè ab Archiepiscopo fratre suo, ducente eam in hospitium suum, ut eam refocillando consolaretur: sed ipsa quiescere nullatenus valens, noctem illam totam insomnem ducens, imploravit assiduè devoto & contribulato corde S. Swibertum, petens, ut, qui dudum multis in tribulationibus subveniebat, sibi jam desolatæ solitâ pietate subvenire non dedignaretur: vovensque, si ipsum suis suffragantibus meritis vivum recipere posset, perpetuis temporibus ipsum suo ministerio assignaret.

Alterâ

Alterâ verò die, cùm aurora eminentibus radiis illucesceret, quidam honesti viri, amore Dei & petitione Archiepiscopi, amoris navibus cœperunt submersum Domicellum Gocellinum quærere sagenis & uncis & aliis opportunis instrumentis. Tandem horâ ferè octavâ ante Missarum solennia, quidam dictus Lambertus Dofel de Embrica, unco sentiens, & tangens ipsum veste, vocatis aliis sociis, sagaciter ex profundo Rheni per vestem fursum trahens & elevans, defunctum matri præsentavit. Quæ ipsum defunctum videns, exanguis effecta & in ecstasi posita stupuit. Sed ad se reversa puerum ulnis amplectens, sequentibus eam multis honestis utriusque sexûs personis flentibus, & ei condolentibus, deposuit illum ante sepulchrum S. Swiberti: factaque ab omnibus devotè oratione, spiritus in illum rediit, oculos aperuit & revixit; surgensque stetit supra pedes suos, admirans multitudinem & frequentiam populorum ipsum intruentium, loquebatur matri suæ dulciter.

Gocel-
linus

puer

revivi-

scit ad

sepul-

chrum

S Swi-
berti.

K 3

Sta.

Statimque exuentes eum madidis vestibus, propter compressionem hominum, de consilio quorundam posuerunt in eminentiori loco, ut ab omnibus posset videri. Quo viso factus est clamor omnium, Deum in S. Swiberto collaudantium de tanta tamque manifesta gratia, ibidem meritis S. Swiberti palàm omnibus ostensa. Eàdem verò horâ venit festinanter equester pater ejus Bartoldus, cum decem tantùm vernaculis multùm nimirum tristis & gemens de perditione dilecti filii sui. Erat enim præfectus Imperatoris Caroli in illis oris. Intrans verò Ecclesiam, cùm audisset & vidisset eum à morte resuscitatum, glorificavit Deum in sancto suo Swiberto.

Igitur sanctissimus Apostolicus & Imperator Carolus ista percipientes ab Archiepiscopo Coloniensi, avunculo Gocellini resuscitati, eundem puerum ad se accersiri & adduci præceperunt. Quem vivum videntes, qui per quindecim ferè horas sub aquis in profundo Rheni jacuerat, laudaverunt pietatem Dei, qui semper diver-
fis

lis signis dilectos suos magnificat & honorat. Archiepiscopus verò consensu parentum, depositâ argenteâ torque, quam circa collum gessit idem Gocellinus resuscitatus, ipsum clericum ordinavit, mutansque nomen eius ipsum Swibertum nominavit: qui intra annum monasterium S. Swiberti intrans, eidem sancto semper humiliter servivit. Assignavitque Domicellus Bartholdus eidem monasterio, amore S. Swiberti & filii sui, certa prædia, perpetuis temporibus possidenda.

Nota, quòd inter crebra miracula, quæ Dominus meritis S. Swiberti Episcopi & Confessoris dignatur ostendere fidelibus, ut ab eis devotius & ardentius honoretur, duo insignia miracula, frequenti memoriâ digna, recitabo, quæ, ut infrâ patebit, Dominus operatus est, & fecit ad augmentum laudis, gloriæ & honoris S. Swiberti, dilecti sui famuli.

CAPUT XI.

De tribus fratribus capsam S. Swiberti spoliare volentibus.

IGitur anno Dominicæ Incarnationis 777. Indictione undecima, nocte

nocte quâdam tres petulantes adoleſcentes, de nobilioribus ejuſdem patriæ orti, venerunt in Eccleſiam S. Swiberti, in qua aſſervabantur oſſa ipſius in capſula, ſplendore gemmarum, aurique fulgore decorata: quæ quatuor pedes habebat ex ære fuſiles, pedibus leonis ſimiles, in quantum periti artificis induſtriâ formari poterant. Cùm autem fures ad capſulam acceſſiſſent, ut metallum de illa tollerent, mirum dictu, arca tota ſuper duos pedes in ſublime ſe extollens erexit, & quaſi vita in illa eſſet, duorum pedum ungulis contra fures ſe defendit. Videntes igitur ſe nihil proficere, unus eorum ſaltum dedit, aſcendensque ſuper arcam, ut in equo ſuper eam ſedit, & duas laminas, in quibus duo ſculpti erant Apoſtoli, vi abſtraxit.

Quo facto, omnes inière fugam. Et cùm extra vicum Werdæ putarent ſe eſſe, iterum in atrio ſe invenère. Ruſſumque, dum conarentur exire, hoc idem eis accidit. Sic errantes per triduum non ſumpſerunt cibum, neque potum, neque quidquam, quod

quod ad humanam naturam pertinet, facere potuerunt. Tandem cuidam argentario metallum monstraverunt, & ut illud emeret, rogaverunt. Quod ille ut vidit, ait: Argentum hoc de capsula S. Swiberti est furtivè ablatum, quia propriis meis manibus illud fudi & apposui. Dum sic ad invicem loquuntur, audit populus & accurrit, ipsique fures peccatum, & quid eis acciderit, manifestè confitentur. Sed quia de nobili progenie duxerant originem, ad horam mortis evaserunt dispendium, quia parentes eorum strenuè militabant Imperatori Carolo ubique: terram tamen & regionem illam abjurare & vitare coacti sunt: sed restituta priùs fuerunt omnia ablata S. Swiberto.

CAPUT XII.

De Clerico morvido curato à S. Swiberto Episcopo.

Paterfamilias quidam Severinus de Wesalia inferiori, vir potens & dives, filium habuit speciosum valdè, apprime literatum, & optimum musicum, Conradum nomine, viginti trium semis annorum, sed lunaticum. Cùm autem hujuscemodi infirmitatis tædio pater filium laborare cerneret; & propterea à Bononiensi studio domum reversus esset, in abditissimis pecto-

ris sui latebris dolore sauciabatur. Et quia filius suus Conradus huic saeculo inutilis erat, quid de eo facere posset, penitus ignorabat. Post multas verò cogitationum pervagationes tale reperit consilium: Vadam, inquit, ad monasterium devotorum fratrum in Werda commorantium, & illic filium meum illorum associare cætui curabo: sicque salvâ honoris mei grâtiâ, ab illo ero liber.

Veniens igitur cum Conrado filio suo ad monasterium S. Swiberti in Insula, Venerabilem Patrem Dominum Theodoricum Priorem, ceterosque fratres talibus verbis allocutus est: Domini mei dilecti in Christo, Religionis vestræ serenitatem humili devotione depono, quatenus filium meum, cum competentis pecuniæ pondere in consortium vestrum suscipiatis, ut vobiscum degere queat, & Deo ac beato Swiberto, quândiu præsentem lucem carpsit, sedulum præstare obsequium: quia clericus & musicus probatus est, & plurimum affectat vobiscum servire Deo & S. Swiberto. Tali quidem viri versuti circumventione devotorum fratrum delusa est innocentia, & clericus in eorum contubernium est receptus. Interjecto deinde admodum paucorum dierum curriculo, nocte quâdam, cum fratres ad nocturnas vigiliis surgerent, Conradus in medio ipsorum est collapsus.

Fratres

Fratres hujuscemodi visione obstupefacti & perterriti, huc illucque diffugerunt: unus solus cum eo remansit, & quantum potuit, eum adjuvit. Igitur cum morbus quotidiano incremento clericum graviter affligeret, tædium maximum parturivit. Denique à Collegio honorabilium fratrum est segregatus, & ab Ecclesia & communi mensa remotus. Conradus verò clericus, videns se despectum, & ab aliis separatum, graviter tulit, & ut ad sæculum fugeret, aut in aquis se suffocaret, in conscientia suæ secretis tractavit. Cum autem ferè per unius anni spatium hujuscemodi tentationibus ureretur, nocte quâdam, dum in stratum suum dormitum islet, & S. Swibertum, sicut solitus erat semper, devotè pro remedio suæ horribilis infirmitatis invocasset, vidit in somnis S. Swibertum, pontificalibus indutum, adstantem sibi que dicentem: Quare cor tuum multis illicitis cogitationibus dilaniare non formidas? Quare votum tuum frangere desideras? Quare ad sæculum fugere disponis? Quod Deo non coactus promisisti, indefesso cursu adimplere festina: non enim bona incipientibus, sed in bonis perseverantibus meritorum præmia conferuntur. Et scias, quia ab hac hora infirmitas tua à te recedet, ita ut amplius ad te redeundi, nullum omninò accessum habeat. Vade ergo & dic fratribus meis, ut de cætero te permittant interesse divinis & generali refectioni. His dictis, bene-

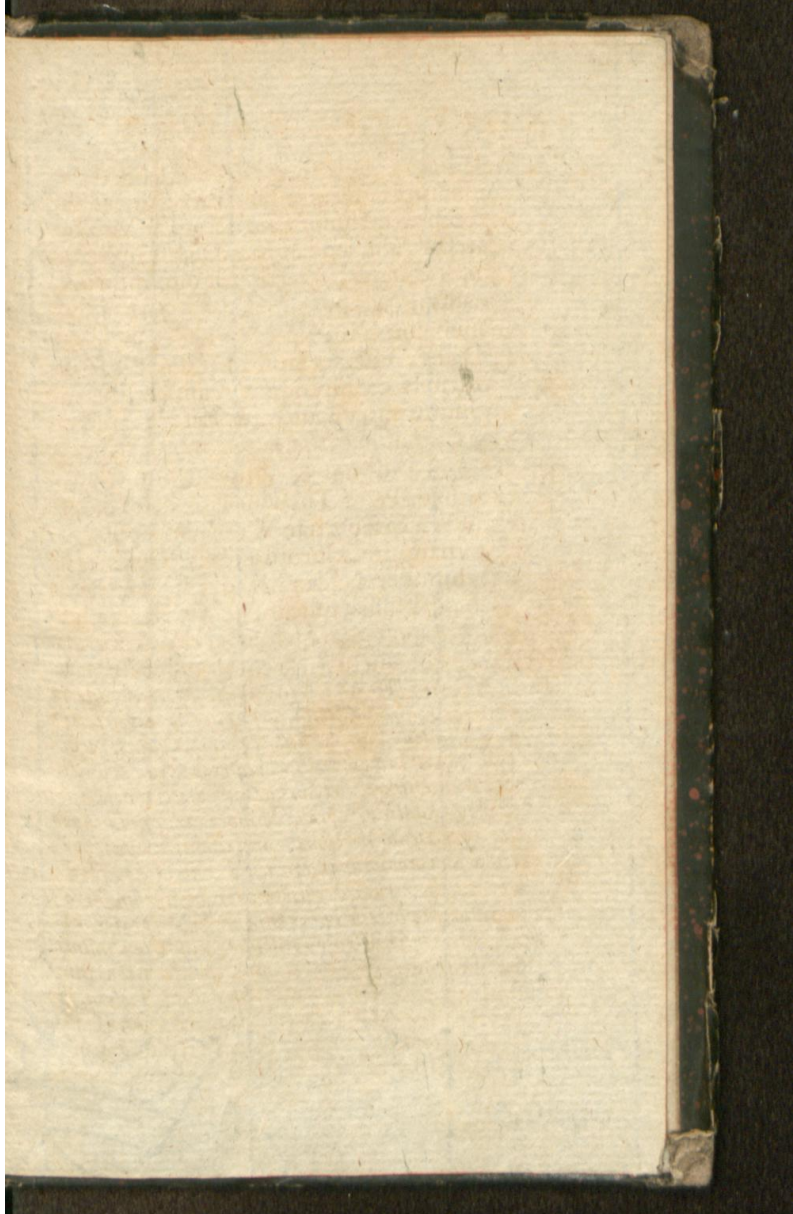
*Vota
Deo
persol-
venda.*

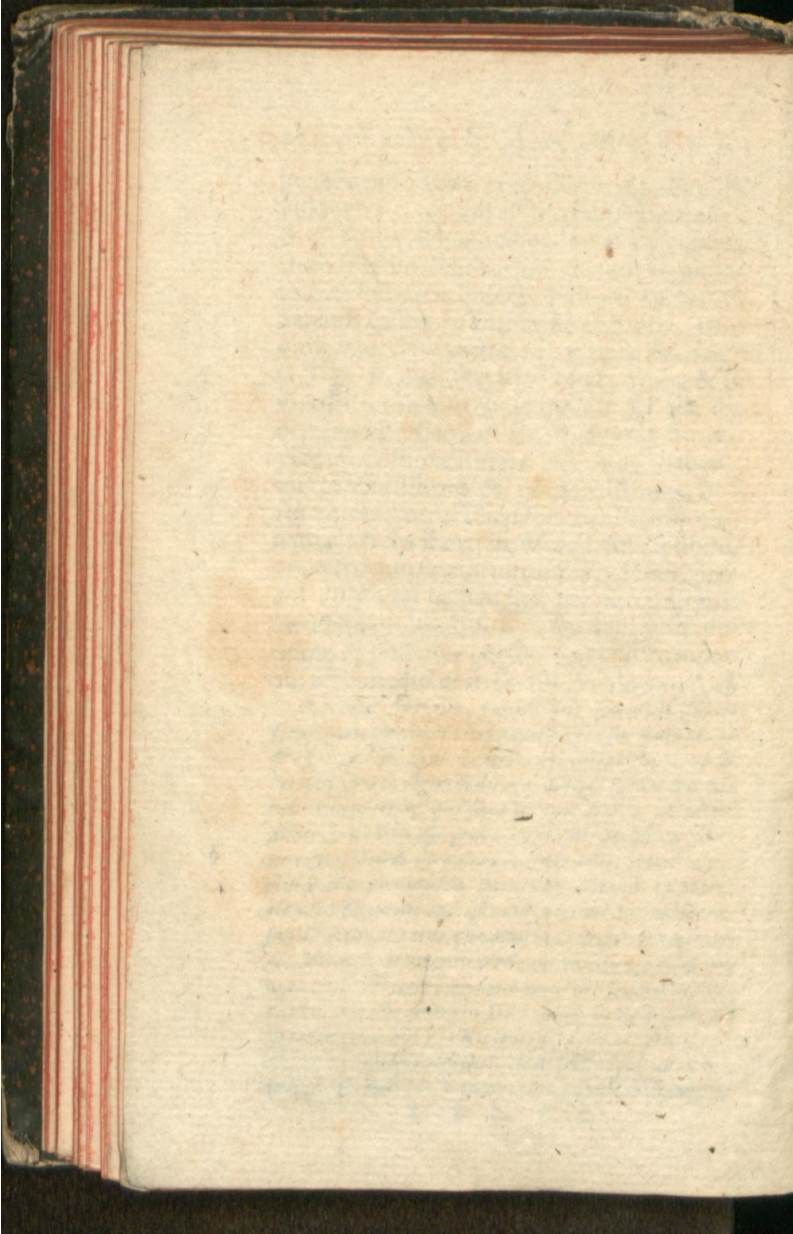
21119

benedicens ipsum, recessit ab eo. Pandit visionem: creditum est sibi ita factum esse; & receptus est honorifice denuo in confortium fratrum, laudantium Deum in pietate S. Swiberti, dilecti patroni ipsorum. Sanatus igitur in anima & corpore, cum omni mentis vivacitate & virium facultate se Deo & ejus servitio totum dedit, & in virtutibus acquirendis tantam ab illa die obtinuit gratiam, ut inter ceteros fratres, vitæ sanctissimæ itinera sectantes, haberetur probatissimus & diligentissimus, ut à sꝑredicto Patre Theodorico, Priore monasterii S. Swiberti in Werda, sub testimonio virtutum cælorum atq̃ divi. Deus procul dubio est laudandus, qui facit mirabilia magna solus, qui sibi servientes sic honorat, & post vitæ cursum in cælo coronat: qui est benedictus in sæcula sæculorum Am.

Hæc sunt specialia, Venerabilis Pater & dilecti Confrater, quæ juxta tuas, tuorumque fratrum petitiones de exaltatione, canonizatione & miraculis S. Swiberti in scripta dignum duxi redigere, & tua Sanctitati transmittere, quæ sanè ut antè dixi, à veridicis didici & audivi, & proba èssima ac verissima fundè ut testor Deum & omnes Sanctos ejus. Fiunt verò plura alia communia miracula quotidie in cæcis, claudis, & variis oppressis languoribus coram sacrosanctis Reliquiis ejus, quæ causâ brevitatæ prætermisso. Peto igitur attento corde, ut ea libro sanctissime vitæ ejus adjungere & communicare feceribus tuis, tam in trajecto quàm in Do. kem & in Egmonda, & in cætoris tua dice: sis Ecclesiis digneris, ut Deus qui est super omnia benedictus, & in sanctis suis laudandus, glorificetur per omnia sæcula sæculorum, Amen.

F I N I S

Handwritten scribbles or faint markings, possibly initials or a signature, located in the lower-left quadrant of the page.

